

Strategia de Dezvoltare a Comunei Baia de Criș

2014 - 2020

" Implementând împreună Strategia de dezvoltare a comunei Baia de Criș vom da cetățenilor posibilitatea de a-și aduce contribuția la creșterea gradului de bunăstare, de a lua atitudine și de a avea un cuvânt de spus - acționând împreună cu toate sectoarele comunității pentru a crea un viitor cât mai durabil... Trebuie să asigurăm generațiilor care ne vor urma posibilitatea de a se bucura de minimum de cerințe pentru o viață sănătoasă.

Acest document este un răspuns al comunității și oferă oportunitatea reală de a identifica și de a adopta practici ale dezvoltării durabile locale. "

**PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI
BAIA DE CRIȘ**

**CONSULTANT:
ASOCIAȚIA PENTRU INTEGRAREA DEZVOLTĂRII DURABILE**

**Asociația pentru Integrarea
Dezvoltării Durabile**

ISO 9001:2008

Consultant:

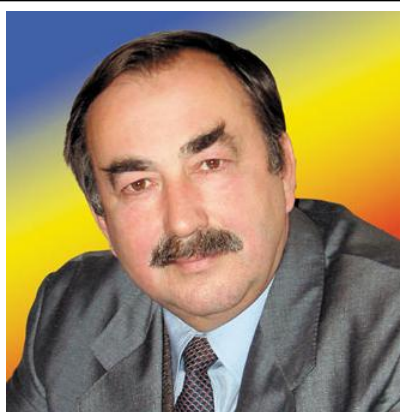
Asociația pentru Integrarea Dezvoltării Durabile

Simeria, str. Traian, nr. 80, jud. Hunedoara, tel-fax: 0254-260519

E-mail: office.aidd@yahoo.ro ; office@aidd.ro

Website: www.aidd.ro

CUVÂNT ÎNAINTE

Romeo Horia FĂRCAȘ
Primarul Comunei
Baia de Criș

Anul 2013, a impus elaborarea noii Strategii de Dezvoltare a Comunei Baia de Criș pentru următoarea perioadă programatică 2014-2020. Programarea dezvoltării locale a fost deosebit de complexă și a presupus consultări cu toți actorii din unitatea teritorial-administrativă a comunei. Planificarea strategică a fost un proces realizat în mai multe etape prin care Comuna Baia de Criș și-a creat imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial al resurselor și oportunităților, trasând căi de realizare a celui viitor prin elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală.

Politica actuală a Uniunii Europene este concentrată pe dezvoltarea durabilă a societății din toate punctele de vedere asigurând statelor membre diverse instrumente financiare pentru rezolvarea problemelor economice și sociale. Pentru a atrage aceste fonduri în vederea finanțării proiectelor

de dezvoltare locală, este absolut necesară elaborarea strategiei de dezvoltare a fiecărei comunități din România.

Identificarea problemelor și a nevoilor la nivelul comunității, stabilirea planului de acțiune locală pentru dezvoltare durabilă, stabilirea domeniilor prioritare care au nevoie de finanțare și pregătirea portofoliului local de proiecte au în vedere direcțiile perioadei 2014-2020 de programare financiară a fondurilor Uniunii Europene.

Cred că fiecare generație își are propriile provocări, iar de-a lungul istoriei acestea s-au confruntat cu responsabilități diferite. Responsabilitatea generației actuale este de a crea o societate durabilă. Trebuie să asigurăm generațiilor care ne vor urma posibilitatea de a se bucura de minimum de cerințe pentru o viață sănătoasă.

Strategia de Dezvoltare a Comunei Baia de Criș 2014 – 2020 oferă o imagine cât mai clară a obiectivelor pe care administrația locală și le-a fixat în următorii 7 ani. Acest document reprezintă rezumatul muncii depuse de echipa de consultanți și de Comitetul de Dezvoltare constituit în vederea elaborării strategiei.

Implementând împreună Strategia de dezvoltare a comunei Baia de Criș vom da cetățenilor posibilitatea de a-și aduce contribuția la creșterea gradului de bunăstare, de a lua atitudine și de a avea un cuvânt de spus - acționând împreună cu toate sectoarele comunității pentru a crea un viitor cât mai durabil. Vom reveni asupra acestei strategii în mod regulat pentru a-i aduce îmbunătățiri astfel încât ajustarea să corespundă schimbării continue. Acest document este un răspuns al comunității și oferă oportunitatea reală de a identifica și de a adopta practici ale dezvoltării durabile locale.

Mulțumesc pe această cale întregii comunități, cetățeni, instituții, firme, ONG-uri și în mod deosebit Asociației pentru Integrarea Dezvoltării Durabile (AIDD) pentru solidaritatea, puterea și energia alocată finalizării acestui document.

Romeo Horia FĂRCAȘ,
Primarul Comunei BAIA DE CRIȘ

CUPRINS

INTRODUCERE

Componența Comitetului de Dezvoltare Strategică	5
Contextul <i>Strategiei de Dezvoltare a comunei Baia de Criș</i>	6

I. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE 7

Așezare geografică și scurt istoric	7
Suprafața și caracteristicile administrativ teritoriale	13
Situația socio-economică	23
<i>Industria</i>	28
<i>Agricultura</i>	30
<i>Serviciile și comerțul</i>	33
<i>Transporturile și rețeaua de acces</i>	33
<i>Turismul</i>	34
<i>Servicii publice</i>	39
<i>Învățământ și educație</i>	40
<i>Mediul înconjurător</i>	42
<i>Situația Socială</i>	44

II. ANALIZA SWOT 48

III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ 60

III.1 Parteneriatul	60
III.1.1 Analiza bugetului local pentru perioada 2007 - 2013	60
III.2 Viziunea și obiectivele strategiei 2014 - 2020	61
III.2.1 Indicatori de rezultat	62
III.2.2 Operațiuni/acțiuni propuse (hard și soft)	63
III.3 Domenii majore de intervenție	66
3.1 Infrastructură și mediul înconjurător	67
3.2 Agricultură, dezvoltare rurală și turism	88
3.3 Economie și mediul de afaceri	102
3.4 Capacitate administrativă	109
3.5 Social și resurse Umane	140
3.6 Educație, cultură și sport	150

V. BUGETUL STRATEGIEI 159

VI. MONITORIZARE ȘI EVALUARE 159

COMPONENȚA COMITETULUI DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ

Fărcaș Romeo Horia, primar al comunei Baia de Criș

Miclean Lucian Gheorghe, viceprimar al comunei Baia de Criș

Manea Mihaela Rozalia, contabil al Primăriei Baia de Criș

Kiss Cornelia, referent de specialitate al Primăriei Baia de Criș

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitățile pot să își creeze imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial și resurse și să își traseze căi de realizare a acelui viitor.

Pe baza profilului economico-social al zonei, Comitetul Strategic de Dezvoltare a sintetizat obiectivele strategiei de dezvoltare a Comunei Baia de Criș și a identificat direcțiile strategice și domeniile prioritare de acțiune pentru următorii 7 ani. Strategia de dezvoltare urmărește „Creșterea bunăstării comunității locale în ansamblul ei”.

Pentru aceasta este nevoie de:

- o economie locală diversificată, dinamică și eficientă;
- locuri de muncă și câștiguri decente pentru toată populația activă;
- stabilitate politică și deschidere din partea autorității locale și centrale;
- încurajarea inițiativei și creșterea libertății de opțiune în toate domeniile;
- condiții favorabile existenței umane și servicii de bună calitate: locuințe, asistență socială și medicală, climat social echilibrat, posibilități pentru activități educaționale, culturale, sportive, recreative, religioase și o calitate bună a mediului înconjurător.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în programul național și regional de dezvoltare, Primăria comunei Baia de Criș își va desfășura activitatea în următoarele direcții:

- 1. Identificarea programelor naționale și externe de finanțare** și depunerea de proiecte în vederea atragerii de resurse financiare în zonă.
- 2. Înființarea unor zone economice pentru crearea unor întreprinderi** care să absoarbă forța de muncă existentă pe piață.
- 3. Atragerea altor localități în programe de dezvoltare zonale** cu beneficii pentru toți partenerii implicați.
- 4. Investiții în infrastructură** care să permită deschiderea zonei.
- 5. Valorificarea resurselor naturale, a potențialului turistic cultural-istoric, a celui de agrement și utilizarea forței de muncă disponibile.**

Condiții de implementare a strategiei:

- determinarea profilului socio-economic și de mediu al Comunei Baia de Criș, inclusiv identificarea problemelor cu care se confruntă comunitatea;
- propunerea mai multor scenarii de dezvoltare;
- stabilirea viziunii de dezvoltare, a direcțiilor strategice și a obiectivelor;
- acordul și susținerea strategiei de către cetățeni și politicieni;
- susținerea din partea sectorului privat a strategiei;
- informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării strategiei;
- implicarea mass-media și a O.N.G. - urilor în diseminarea informațiilor și monitorizarea Strategiei.

I. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE

1.1 AȘEZARE GEOGRAFICĂ ȘI SCURT ISTORIC

Comuna Baia de Cris este situată în partea de nord-vest a județului Hunedoara și are în componența sa 9 sate: Baia de Criș - reședință de comună – situată la 45 km de municipiul Deva și satele Baldovin, Caraci, Carastau, Lunca, Risca, Risculita, Tebea, Văleni.

Localități componente	Locuitori	Distanța de central de comună
Baia de Cris	779	-
Baldovin	115	4 km
Caraci	60	5 km
Carastau	274	4 km
Lunca	232	3 km
Risca	262	2 km
Risculita	475	7 km
Tebea	759	2 km
Valeni	10	5 km

Comuna Baia de Cris se învecinează în partea de nord cu comuna Bulzestii de Sus, în partea de est cu comuna Ribita și orașul Brad, în partea de sud cu comuna Luncoiu de Jos și comuna Vata de Jos, iar în partea de vest cu comuna Tomesti.

Comuna Baia de Criș este așezată la poalele Munților Bihor și Metaliferi, pe cursul inferior al Văii Crisului Alb, în zona depresionar - deluroasă cunoscută sub denumirea Brad - Hălmagiu. Coordonate geografice: 44°16'66" grade latitudine nordică, 22°71'66" grade longitudine estică. Suprafața totală a comunei este de 8977 ha din care 402 ha intravilan, 8570 ha extravilan. Localitatea este și un punct de plecare spre Muntele Găina, unde are loc anual renumitul "Târg de fete".

Scurt istoric al comunei Baia de Criș

- Surse arheologice atestă existența Băii de Cris încă de la sfârșitul secolului al X – lea, dar unele documente afirmă că pe teritoriul ei exista o „baie” de spălat aurul încă de pe vremea romanilor. Se poate presupune, asadar, că așezarea a fost întemeiată de cei care exploatau minele de aur („baiesii”) de pe văile Tebea și Caraciului. ***În 1195, la Baia de Cris, Ladislau Iulius Nicolaus a fost numit primul Prefect al Județului Zarand.***

Cele mai vechi documente scrise, cunoscute pâna în prezent, descriu ca organizarea si administrarea comitatului Zărand există din veacul al XIII-lea, odată cu începuturile de organizare feudala a Transilvaniei. La venirea ungarilor în Transilvania (secolul al XI-lea), ei au găsit aici organizatii prestatale ale românilor. În Muntii Apuseni erau voievodate românești libere, în cadrul carora au aparut, în secolul al XIII-lea, osti românești separate de cele ungare. Românii transilvaneni au participat la luptele împotriva bulgarilor. Ei sunt amintiti, de asemenea si în luptele de la Kreussenbrun, în anul 1260, împotriva lui Otocar al II-lea, regele Boemiei. În partea vestica a Transilvaniei, obstile române, cnezatele si voievodatele s-au bucurat de autonomie pâna în secolele XIV-XV.

- Voievozii din Zărand apar în documente pe la mijlocul secolului al XIV-lea. Primul voievod al Hălmagiului amintit documentar este "BYBARCH Woevoda olahorum de Halmd" (Bibart, voievodul valahilor din Hălmagi). El este pomenit în anul 1359 într-un document emis la Alba Iulia de regele Ludovic al Ungariei, într-un proces cu sotia unui orăsan din Zlatna. Într-un hrisov redactat în 1415 se spune ca, între 1404 si 1415 tinutul a fost condos de voievodul roman Bolca din Baia de Cris si de fiii acestuia. Pentru o lunga perioada, istoria Baii de Cris se confunda cu cea a Voievodatului Halmagiului, din care facea parte si a carui capitala a devenit în secolul al XVI – lea.

Voievodatul din Hălmagiu a ajuns la cea mai înaltă ascensiune în anul 1451. În anul 1441 el este amintit ca aparținând cetății Siria, pe care Gheorghe Brancovici o dăruiește, în anul 1444, lui Ioan de Hunedoara, ca răsplată si recunostintă pentru faptele sale de arme în campania de eliberare a Serbiei si Albaniei de sub jugul turcesc.

Despre voievodul Moga de la Hălmagiu se mai stie că a fost solicitat, în anul 1445, de catre comitetele Aradului, Ladislau Marath, ca împreună cu Ladislau Bîlea, Stefan de Birtin, Ioan de Brad si Serban si Ioan de Ribita, să aplaneze un litigiu între Symion, monetarul trezoreriei din Sibiu si iobagii din Baia de Cris, iar în anul următor să nu îl împiedice pe acelasi monetar sa caute aur în apa Crisului Alb. Voievodul Moga a devenit "primus inter pares" în anul 1445, iar apoi "nobilis vir" si a dobândit competenta exploatării aurului la Baia de Cris. În anul 1448, el a participat, în fruntea unei armate de pe Valea Crisului Alb, la lupta de la Kosovopolie. A luptat împreuna cu fiii săi Sandrin si Mihail. Ca urmare, atât voievodul Moga cât si fiii săi au fost confirmati în drepturile lor de către Ioan de Hunedoara, prin diploma semnată în Timisoara la 10 aprilie 1451. Ei stapâneau 120 sate, începând de lângă Gurahont si până la Băita (azi în judetul Hunedoara), adică voievodatele Căpâlna, Hălmagiu si Băita.

A fost o perioada înfloritoare pentru Baia de Cris, care în 1519 a fost declarat Oras Liber Regesc, printr-un decret al regelui Ludovic al II – lea.

Peste atribuțiile voievozilor locali stătea autoritatea comitatului. Până la lupta de la Mohaci (1526), comitatul Zărand aparținea Ungariei și cuprindea teritoriul de la stânga Vulcanului (lângă Abrud) pe tot cursul Crisului Alb, învecinându-se cu comitatele: Bihor, Bekes, Cenad, Arad și Hunedoara.

▲ După ocuparea Ungariei de către turci, în urma dezastrului de la Mohaci, comitatul Zărand a fost alipit Transilvaniei, în urma păcii de la Oradea (1538). În 1566 turcii au ocupat cetatea Ineului. Partea de câmpie a comitatului a rămas sub stăpânirea lor până în anul 1696, iar partea muntoasă, de la Gurahont și până la izvoarele Crisului Alb, a continuat să fie sub jurisdicția Voievodatului Transilvaniei, cu numele de Comitat al Zărandului și cu capitala la Baia de Cris. Comitatul cuprindea numai districtele Hălmagiu și Brad. A urmat apoi o epocă de mare nesiguranță pentru satele neocupate de turci, deoarece aceștia făceau dese incursiuni și jafuri pe valea Crisului Alb, până în anul 1595 când turcii din pasărea Ineului, aflând de înfrângerea lui Sinan Pasa la Călugăneri de către Mihai Viteazul, au intrat în panică și au parasit Ineul și celelalte cetăți ale comitatului. La rândul lor, tătării au întreprins, în anul 1599, o expediție pe valea Crisului Alb până la Baia de Cris, jefuind și arzând satele. Cinci ani mai târziu, după ce turcii puseseră din nou stăpânire pe valea Crisului Alb, cete de mercenari sârbi și haiduci au pradat satele și au asediat castelul din Hălmagiu, cerând bani și alimente. În 1605 s-a abatut o altă nenorocire asupra acestor locuri: Pasa din Timisoara a pustiit valea Crisului Alb, până la Baia de Cris.

▲ În anul 1687 Transilvania a ajuns sub stăpânirea regelui Ungariei. În urma înțelegerii dintre acesta și voievodul Transilvaniei, partea muntoasă a comitatului Zărand a rămas alipită Transilvaniei din punct de vedere administrativ, dar platind dările Ungariei.

În 1784, din dispoziția împăratului habsburgic Iosif al II-lea, comitatul Zărand a fost desființat și înglobat comitatului Hunedoarei, dar a fost reînființat șase ani mai târziu, din necesitatea de a se supraveghea mai de aproape iobagii și de a preîntâmpina orice încercare de răscoală a acestora.

În prima jumătate a secolului al XIX – lea, Baia de Cris avea statut de oraș, ca și Hălmagiu și era capitala comitatului, care mai cuprindea 102 comune. Aici, la “Casa comitatului Zărand”, în 17 septembrie 1844, s-au opus vehement, cu sabiile scoase din teacă, deputații locali, executarii unei pedepse (plata a 800 florini din aur) ordonată de regalia Ungariei pentru că un an mai devreme comitatul refuzase să-și trimită reprezentanții la Dieta ținută la Bratislava. În anul următor, comitatul a fost alipit Ungariei. În 1854, în epoca absolutismului austriac, cele două preturi, una la Hălmagiu și alta la Baia de Cris, din fostul comitat, aparțineau de prefectura din Orăștie. Pentru puțin timp însă, pentru că în 1861, după abolirea absolutismului,

comitatul Zărand se reînființează. ***Baia de Cris redevine capitala de comitat, dar numai pentru 15 ani. În 1876, acesta este desființat, plasa Hălmagiului fiind alipită comitatului Arad, iar cea a Băii de Cris comitatului Hunedoara.***

Baia de Cris a fost una din localitățile care au jucat un rol important în cele două mișcări revoluționare din secolele XVIII și XIX: răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crisan și Revoluția de la 1848, condusă în Transilvania de Avram Iancu.

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE:

Pe raza comunei au fost efectuate cercetări arheologice încă din secolul al XIX – lea. Ele au dovedit existența și continuitatea prezentei umane pe teritoriul de azi al Băii de Cris.

Primele săpături, efectuate în hotarul localității reședința de comuna, au scos la iveală un bogat material arheologic, aparținând culturii Cotofeni. Tot atunci a fost descoperit un topor din piatră, care se afla astăzi într-o colecție particulară din Târgu Mureș.

O așezare din epoca timpurie a bronzului, în care s-a găsit și ceramica din aceeași cultură Cotofeni, a fost scoasă la lumină pe Dealul Rusti din Tebea, iar la Baia de Cris a fost descoperită o protoformă din bronz, în formă de lebadă.

Alte urme datează din neoliticul târziu. La punctul numit Fântâna Borchii au fost descoperite trei statuete antropomorfe lucrate în piatră. Ele reprezintă tipul cel mai evoluat al statuilor menhir din România. Simbolizează zeități și aveau caracter religios. Pentru unii autori, ele constituie argumente pentru existența mineritului în zonă, încă din vremea dacilor.

Urme ale existenței activității extractive în antichitate au fost descoperite în locurile numite La Ptincuri, Râbita și pe Vârful Feredeului (exploatare preromane și romane) și pe Dealul Magura din Tebea (exploatare din epoca română și din Evul Mediu).

Cea mai mare descoperire a constituit-o, fără îndoială, Tezaurul de la punctul Gura Voinii. El conținea 70 de monede (drahme emise în Dyrhachium și Apollonia, și denari romani republicani), precum și doi cercei și o brățară din argint, piese dacice.

Caracterizare geografică, geologică și hidrogeologică.

Relieful și solurile

Relieful comunei Baia de Cris este in general deluros, avand formatiuni de ses pe vaile raurilor si paraurilor ce strabat teritoriul comunei, asa cum sunt raul Crisul Alb, paraurile Riscuta, Tebea si Lunca. Releful este specific unei zone de dealuri cu înaltimi de 300 - 500 m, care marginesc lunca formata pe cursul superior al râului Crisul Alb.

Altitudinea medie: 350 m.

Clima și precipitațiile

Clima este temperat continentală, cu ierni reci si veri racoroase, specifica zonelor depresionar - deluroase. Temperaturile medii anuale sunt de 8 - 9°C . Temperaturile negative (sub 0 grade Celsius) se intalnesc 30 - 40 zile pe an, iar temperaturi caniculare (peste 30 grade Celsius) se intalnesc 10 - 20 zile pe an. Media precipitatiilor este de 8,5 litri pe metru patrat, anual, iar vanturile predominante sunt cele dinspre nord, nord vest si vest. Cantitatile de precipitatii sunt repartizate aproape egal intre cele patru anotimpuri.

Vegetația și fauna

Vegetatia din zona Baia de Cris este alcatuita din paduri de fag, carpen si in mica parte din salcam in partea cu o altitudine mai redusa. Pe unele pante se afla pasuni si fanete.

Fauna este în strânsă legătură cu factorii climatici, relieful, solul și vegetația.

Cele mai răspândite animale sălbatice sunt: lupul, iepurele, mistrețul, vulpea, veverița, dihorul, rozătoarele mici, șoarecele de câmp, ariciul, reptile și diverse păsări ca ciocănitoarea, gaița, pițigoiul, cioara, coțofana, cucul, vrăbiile etc.

Dintre animalele domestice cele mai răspândite sunt: bovinele, ovinele, porcinele și păsările.

Resurse ale solului și subsolului

Resursele pe care se bazeaza potentialul economic al comunei sunt numai resurse proprii (terenuri arabile, pasuni, fanete, paduri, produse animaliere si vegetale).

Resurse naturale:

Resursele solului sunt in zona padurile de foioase, pasunile si pomii fructiferi plantati razlet.

Resursele subsolului sunt reprezentate de huila, care s-a exploatat până în anul 1997 când a fost închisă mina, ca urmare a inficienței exploatări, urmând să se redea în circuitul agricol terenurile din jurul exploatării.

Gaz metan – Baia de Cris – Islaz - a se vedea prospecțiunile geologice 1959 – 1962.

Hidrologie

Pe teritoriul comunei Baia de Cris, cel mai important rau este Crisul Alb care străbate teritoriul administrativ al comunei de la est la vest și care trece pe lângă următoarele sate: Tebea, Baia de Cris, Valeni și Carastau. Dintre afluenții cei mai importanți ai acestui rau enumerăm, pe dreapta paraul Risculita care străbate satul cu același nume, pe stânga parurile Tebea și Lunca ce străbat și ele satele cu aceeași denumire.

Pe teritoriul comunei există lucrări de gospodărire a apelor, sub forma unor canale de irigații din zona localității Lunca, unde se află terenul cel mai bun pentru practicarea agriculturii.

Principalul curs de apă, râul Crisul Alb, care traversează comuna de la est la vest, pe o lungime de 9,2 km, i se adaugă numeroși afluenți, constituiți de văile și pârâurile pe care s-au format, de-a lungul vremii, satele componente: Valea Rustiului, Valea Snilului, Valea Racovei (în satul Risculita); Valea Baldovinului, Valea Bradetului (în Baldovin); Valea Caraciului, Valea Minei, Valea Maului (în Tebea); Valea Rachita, Valea Valeni (în Carastau); Valea Valisoara (în Baia de Cris); Valea Unguroiu, numită și Valea Rosie din cauza culorii apei, care spală un teren argilos roscat, cu un mare conținut de fier (în Lunca); Valea Ristii (în Risca); Pârâul Buha (în Valeni).

Mai există și Taul Caraciului (600 m altitudine), o zonă superbă de agrement, care așteaptă încă investitori care să o valorifice.

1.2 SUPRAFAȚA ȘI CARACTERISTICILE ADMINISTRATIV TERITORIALE

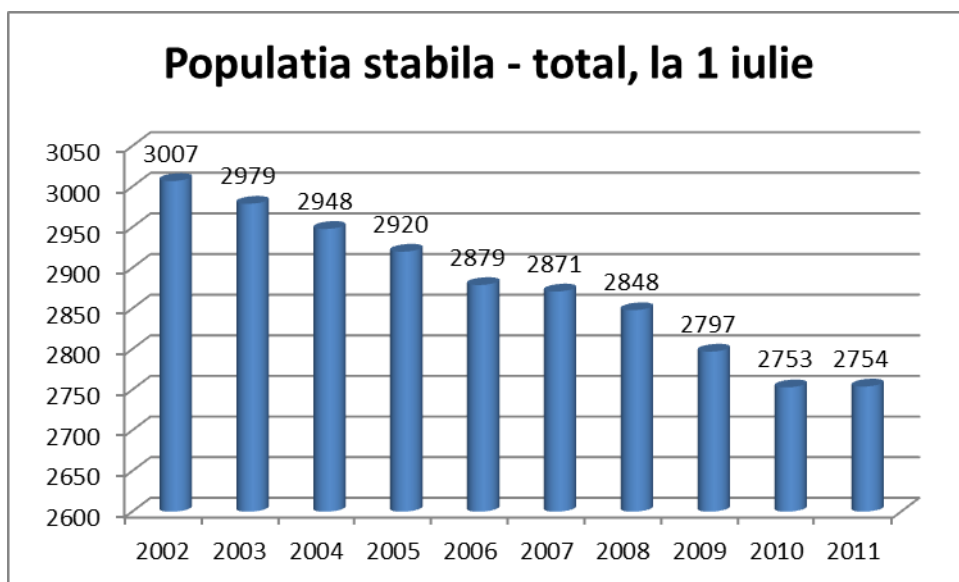
Comuna Baia de Criș este o unitate administrativ-teritorială amplasată în partea de nord-vest a județului Hunedoara și are în componența sa 9 sate: Baia de Criș - reședința de comună – situată la 45 km de municipiul Deva și satele Baldovin, Caraci, Carastau, Lunca, Risca, Risculita, Tebea, Valeni.

Comuna Baia de Criș se învecinează în partea de nord cu comuna Bulzestii de Sus, în partea de est cu comuna Ribita și orașul Brad, în partea de sud cu comuna Luncoiu de Jos și comuna Vata de Jos, iar în partea de vest cu comuna Tomesti, după cum urmează:

- Municipiul Brad (8 km)
- comuna Vata de Jos (11 km),
- comuna Tomesti (7 km),
- comuna Bulzestii de Sus (22 km).

POPULAȚIA.

Populația stabilă - grafic comparativ pentru fiecare an 2002 – 2011

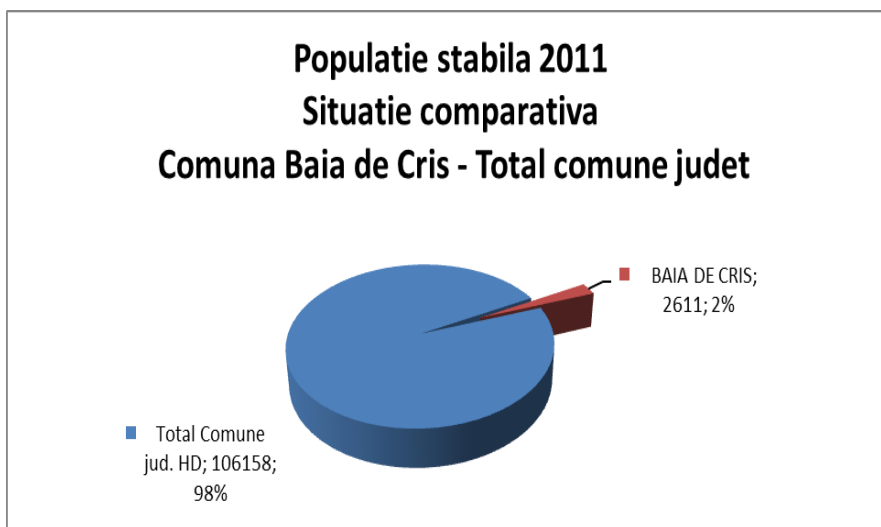

Observație:

Din graficul de mai sus se poate remarca o scădere treptată a populației stabile din Comuna Baia de Criș, cu un grad de 8,43 %, de la un număr de 3007 în anul 2002 la 2754 în anul 2011.

Populatia stabilă un grafic comparativ 2011 comparativ cu:

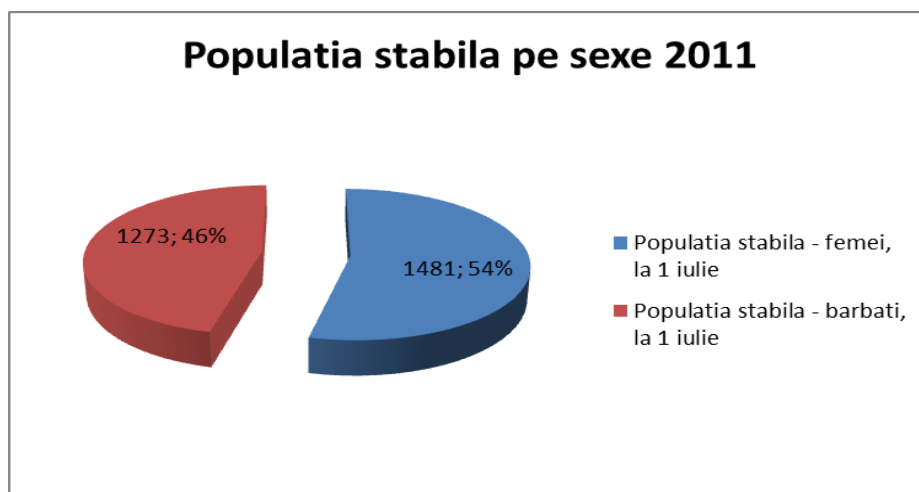
- total comune judet hunedoara
- total comuna

Observatie:

Populatia stabila a Comunei Baia de Cris reprezinta 2% din populatia stabila a comunelor din judetul Hunedoara.

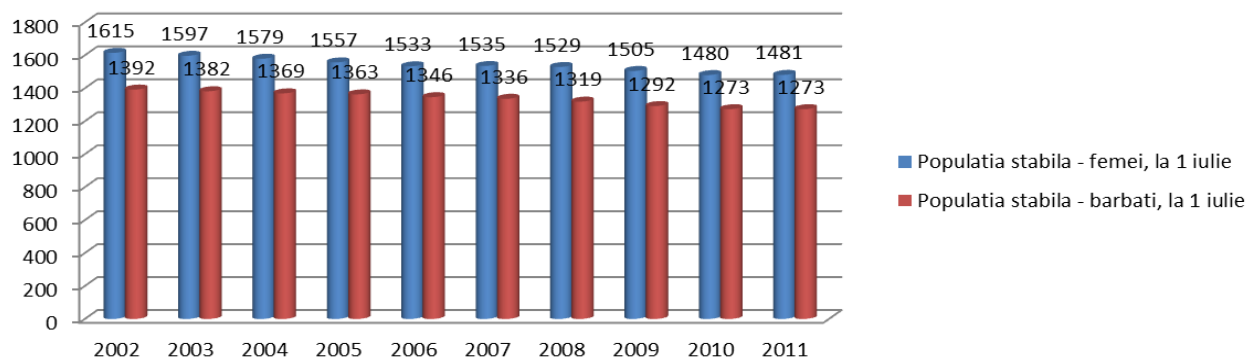
Populatia stabila pe sexe 2011

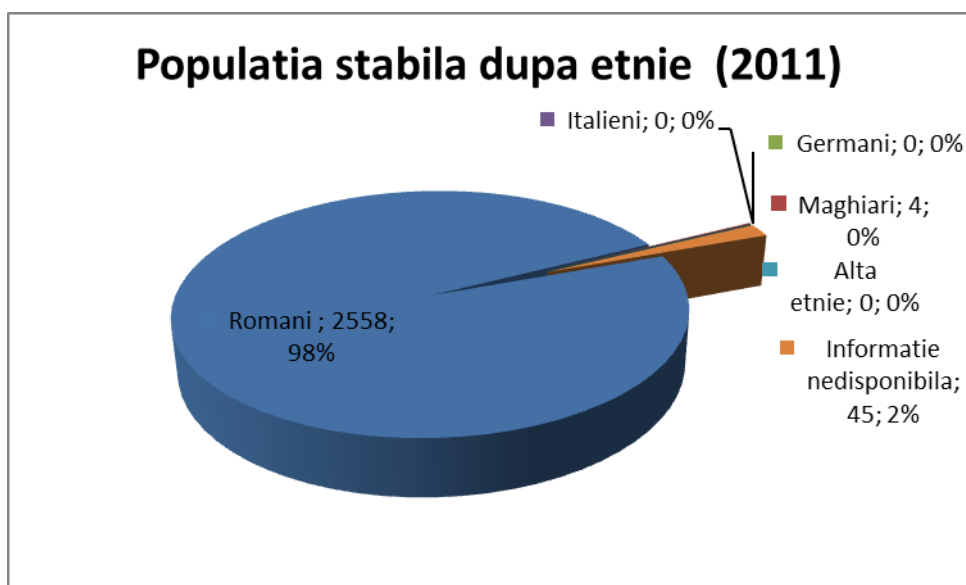
Observatie:

Se remarca o tendinta descrescatoare a ponderii populatiei de la nivelul comunei, iar daca analizam ponderea persoanelor de sex feminin in totalul populatiei stabile – desi este in scadere se mentine peste procentul de 53%-54%, pe toata perioada analizata.

Evolutia populatiei stabile in Comuna Baia de Cris, pe sexe

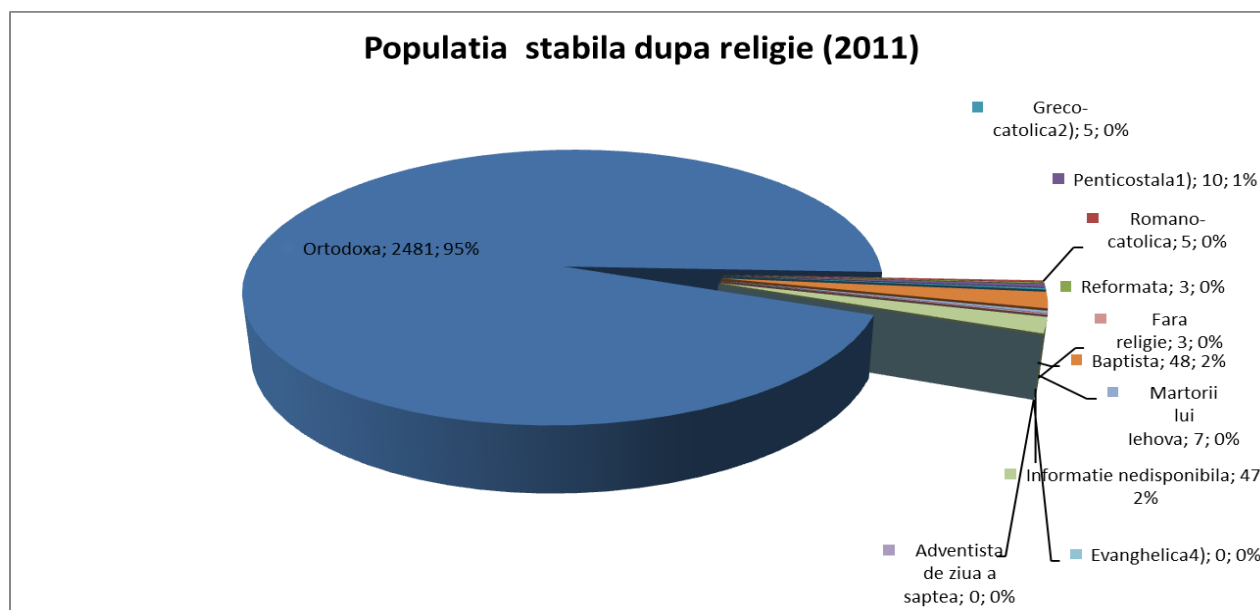
Populația stabilă după etnie (2011)

Observatie:

Ponderea cea mai mare din populatia Comunei Baia de Cris este de etnie Română cu un procent de 98%, in aceeasi comunitate se regasesc si persoane de etnie maghiara (4 per.) siitalieni, germani, etc.

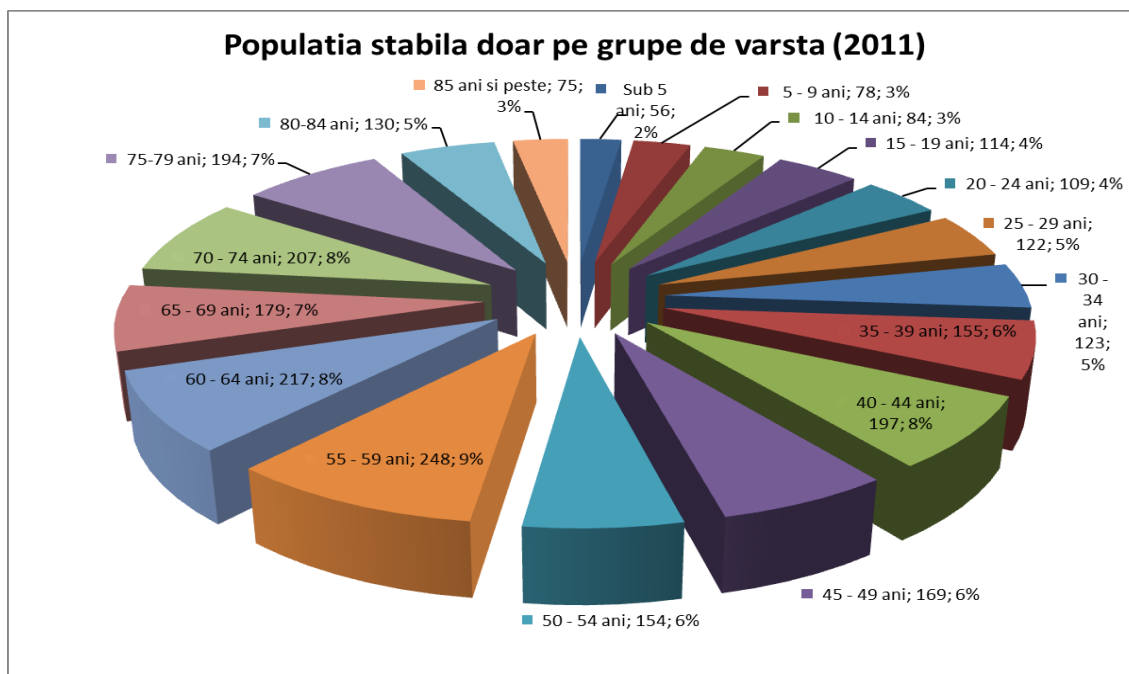
Populatia stabilă după religie (2011)

Observatie:

Din punct de vedere al religiei, cea mai mare pondere in totalul populatiei stabile a comunei o reprezinta persoanele de religie ortodoxa (95%), urmata de baptisti (2%) si penticostali (1%).

Populatia stabilă pe grupe de vârstă (2011)

Observatie:

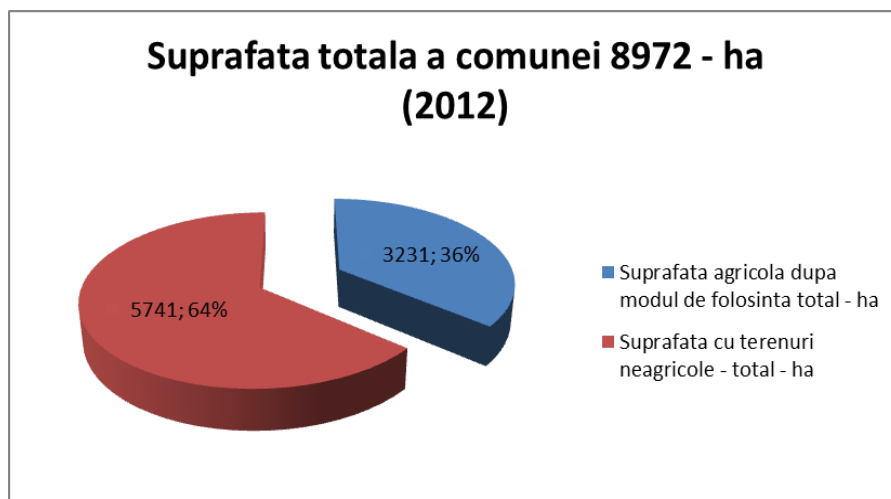
Din totalul populatiei stabile din Comuna Baia de Cris, luand in considerare grupele de varste cea mai mare pondere o au persoanele care au varsta cuprinsa intre 55-59 de ani (9%), urmata de grupa 40-44 de ani, 60-64 de ani, 70-74 de

ani (8%) si 65-69 de ani, 75-79 de ani (7%). Grupa de varsta care cuprinde cele mai putine persoane este sub 5 ani (2%).

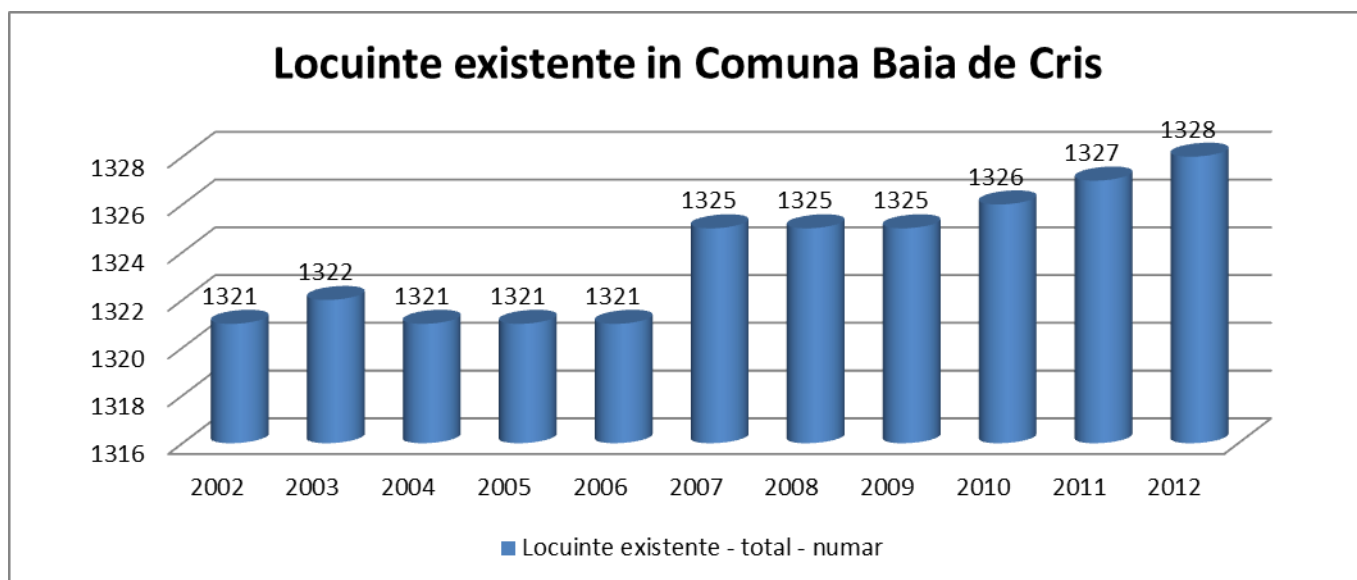
TERITORIU, LOCUINTE, UTILITĂȚI PUBLICE:

Suprafața totală a comunei (2012)

Observatie:
Din suprafata totala a comunei (8972 ha) un procent de 64% reprezinta terenuri neagricole si doar 36 % este suprafata agricola.

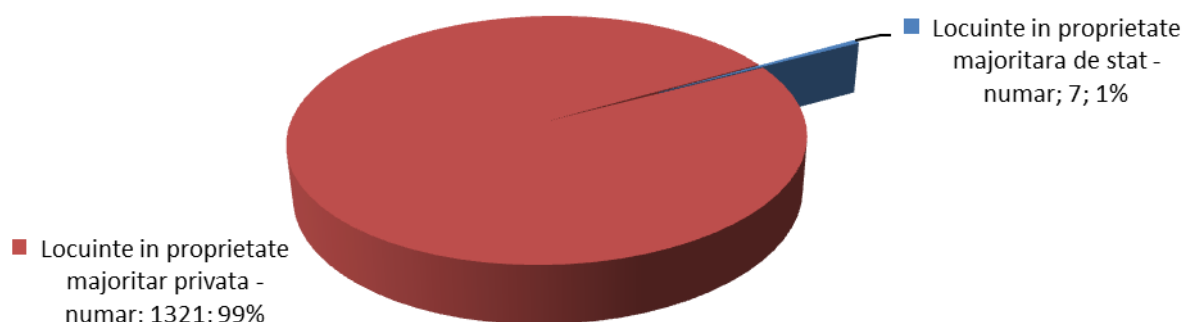
Locuinte existente - total – numar

Observatie:

Din graficul de mai sus se poate observa ca in ceea ce priveste locuintele existente la nivelul Comunei Baia de Cris numarul acestora este in crestere de la an la an. (gradul de crestere este de 0,05%)

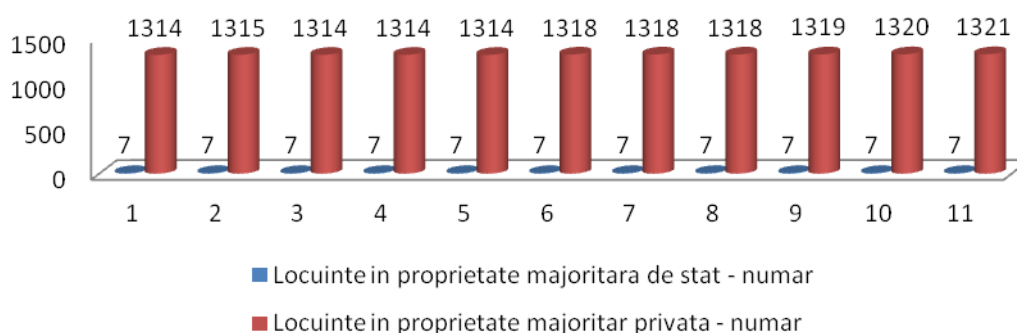
Locuinte existente in Comuna Baia de Cris

Observatie:

Se poate remarca in graficul de mai sus ca ponderea locuintelor existente in Baia de Cris, in proprietate majoritar privata este dominanta (99%) fata de cele in proprietate majoritara de stat.

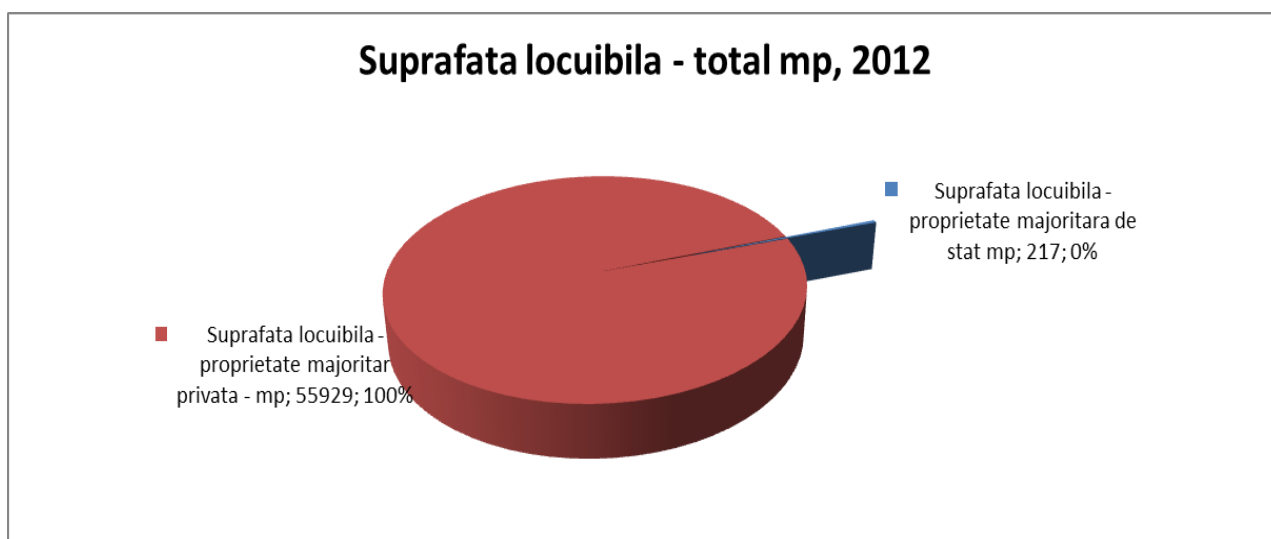
Situatia locuintelor existente in Comuna Baia de Cris

Observatie:

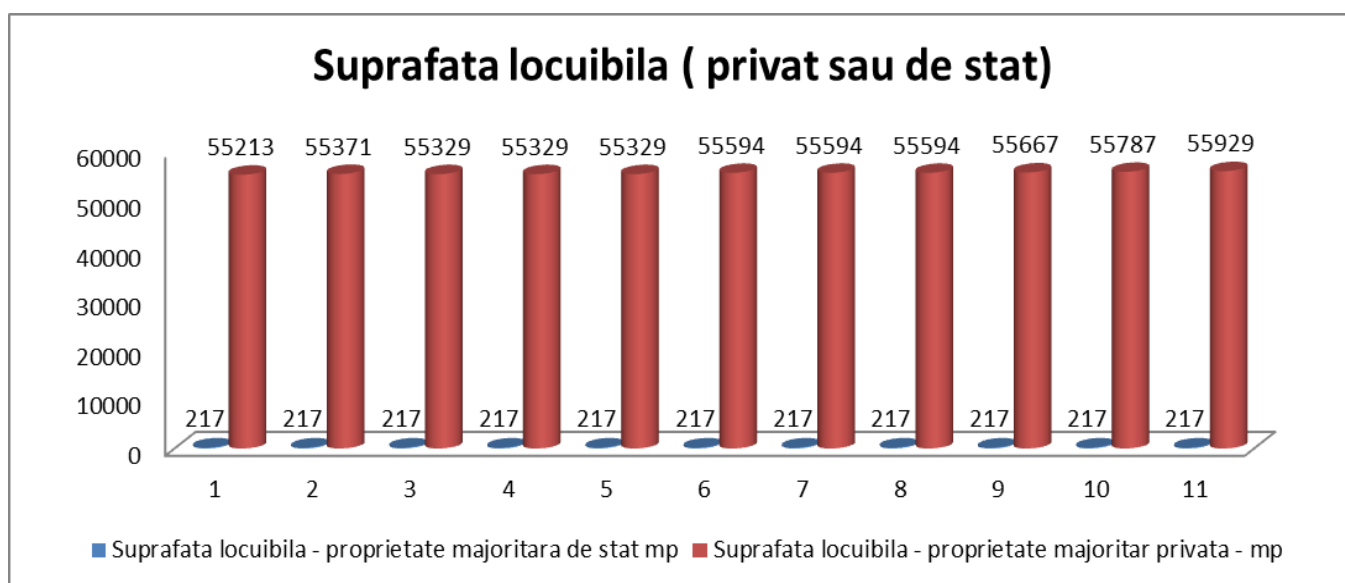
Situatia locuintelor existente la nivelul Comunei Baia de Cris este relativ constanta, astfel ca locuintele in proprietate majoritara de stat nu prezinta nici o crestere din anul 2002 si pana in anul 2011, fata de locuintele in proprietate majoritar private care a crescut de la inceputul perioadei analizate si pana in anul 2011 cu un numar de 7 locuinte.

Suprafata locuibila – total mp

Observatie:

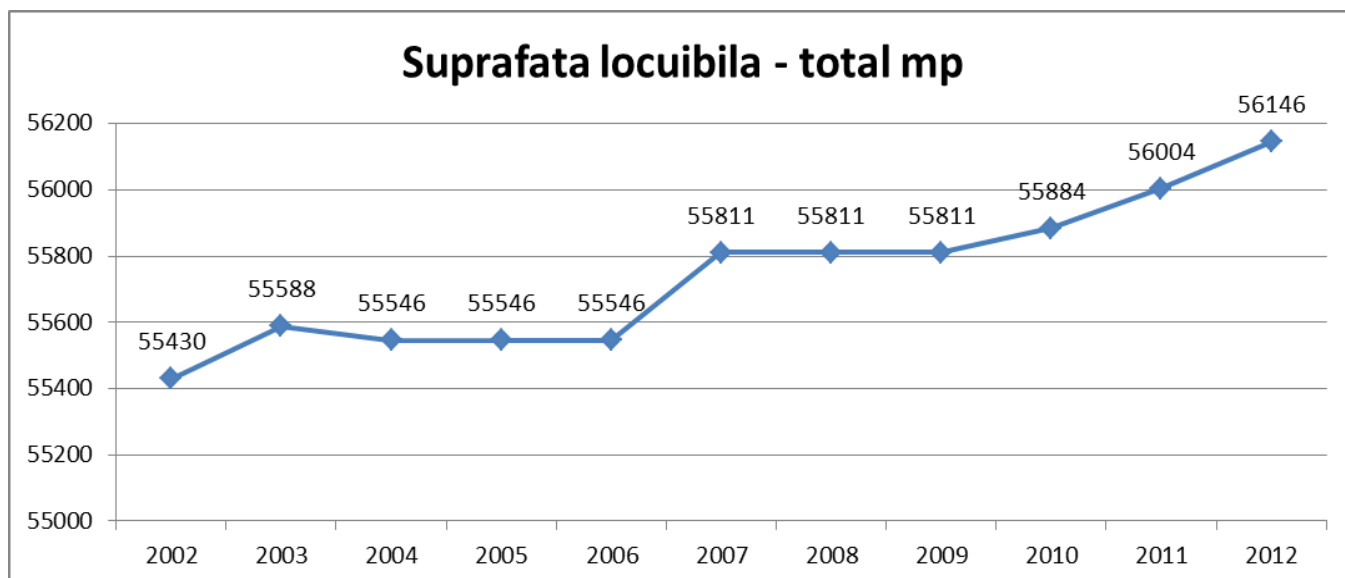
Se poate remarca in graficul de mai sus ca ponderea suprafetei locuibile in proprietate majoritar privata este dominanta (99% - 55.929 mp) fata de cele in proprietate majoritara de stat.

Observatie:

In ceea ce priveste suprafata locuibila la nivelul Comunei Baia de Cris este relativ constanta, astfel ca suprafata locuibila in proprietate majoritara de stat nu prezinta nici o crestere din anul 2002 si pana in anul 2011, fata de suprafata locuibila in proprietate majoritar privata care a crescut de la inceputul perioadei analizate si pana in anul 2011 cu 1,30%.

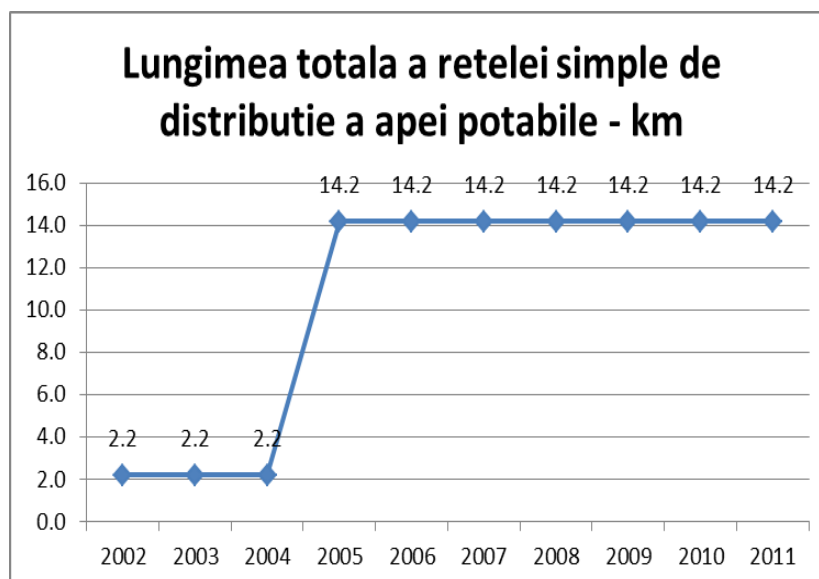
Un grafic (procent +numar), comparativ 2002 - 2011 cu: - Suprafata locuibila – total mp

Observatie:

Suprafata locuibila este in continua crestere fata de anii anteriori analizati prin acest grafic. (gradul de cerestere al suprafetei este de 1,30%

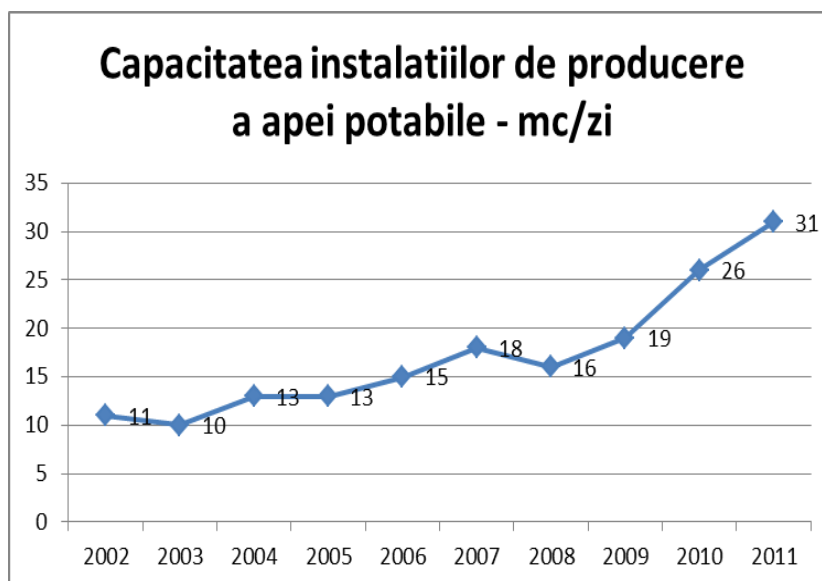
Lungimea totala a retelei simple de distributie a apei potabile – km (numar), comparativ 2002 – 2011

Observatie:

Perioada analizata prezinta o evolutie din punct de vedere al lungimii totale a retelei simple de distributie a apei potabile din Comuna Baia de Cris, astfel ca fata de anul 2002 a crescut cu un procent de 645%.

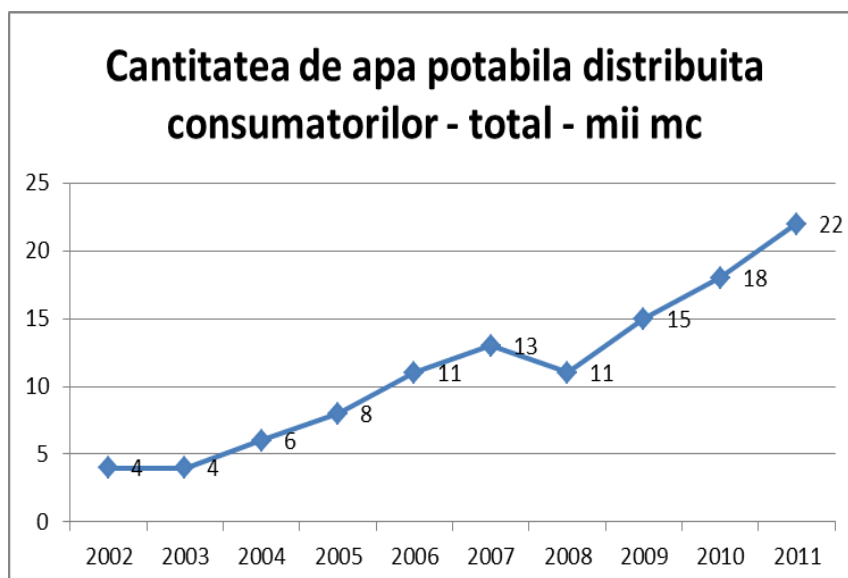
Capacitatea instalatiilor de productie a apei potabile - mc/zi, (numar), comparativ 2002 – 2012

Observatie:

In ceea ce priveste capacitatea instalatiilor de productie a apei potabile din Comuna Baia de Cris, remarcam o evolutie de la 11 mc/zi in anul 2002 la 31 mc/zi in anul 2011. Rata de crestere este de 282%.

Cantitatea de apa potabila distribuita consumatorilor - total - mii mc, (numar), comparativ 2002 – 2012

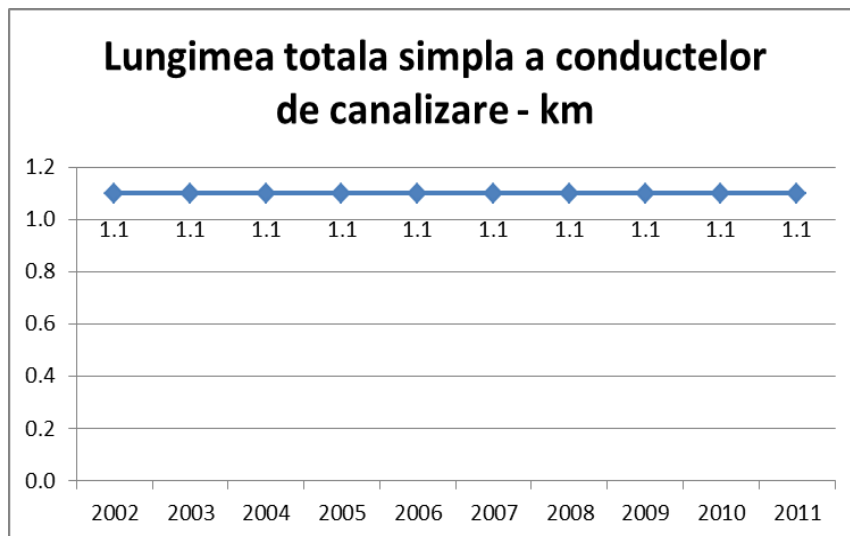
Observatie:

Din graficul alaturat se poate observa cresterea cantitatii de apa potabila distribuita consumatorilor din Comuna Baia de Cris, remarcam o evolutie de la 4 mii mc in anul 2002 la 22 mii mc in anul 2011. Rata de crestere este de 550%.

Lungimea totala simpla a conductelor de canalizare – km (numar), comparativ 2002 – 2012

Observatie:

Perioada analizata nu prezinta nici o evolutie din punct de vedere al lungimii totale a conductelor de canalizare din Comuna Baia de Cris.

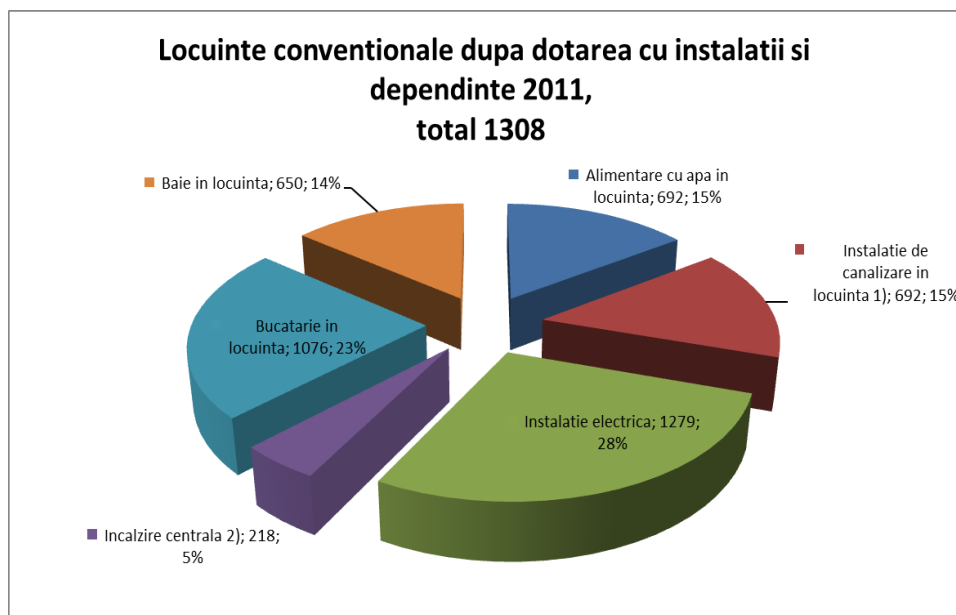

Locuinte conventionale dupa dotarea cu instalatii si dependinte 2011

Observatie:

Numarul locuintelor conventionale din Comuna Baia de Cris este de 1308, astfel din totalul locuintelor cele mai multe dispun dupa cum urmeaza de urmatoarele facilitati:

- instalatie electrica - 28%;
- bucatarie in locuinta – 23%;
- alimentare cu apa in locuinta - 15%;
- cu un procent de 15% instalatie de canalizare in locuinta¹⁾;
- baie in locuinta – 14%;
- incalzire centrala – 5%

Legenda:

¹⁾ Locuinte care au instalatie de canalizare la o retea publica, la un sistem propriu sau alta situatie. ²⁾ Termoficare si centrala termica proprie.

1.3 SITUAȚIA SOCIO-ECONOMICĂ

În urma restructurării unor ramuri productive predominante cum a fost minierul, comuna Baia de Criș se afla într-un îndelungat proces de reorientare a activităților productive.

În ultimii ani, creșterea economică a fost o realitate pentru comuna Baia de Criș, cu multe investiții în plan, ca urmare a integrării României în Uniunea Europeană.

Ramurile economice dominante ale comunei sunt: agricultura, silvicultura, industria extractivă și prelucrătoare.

Sectorul zootehnic este dezvoltat, el având o pondere însemnată în gospodăriile populației

O componentă particulară a vieții economice este infrastructura. Cea mai mare parte a zonei are drumuri de acces nou renovate.

Dezvoltarea economico-socială este influențată de o serie de factori-amplasarea în rețeaua de localități a județului, relief, existența, exploatarea resurselor naturale, potențial industrial și agricol.

Amplasarea localităților comunei în zona de deal este în relație directă cu creșterea animalelor, activitatea preponderentă a locuitorilor din aceste zone.

Din păcate infrastructura nedevelopată suficient – căi de comunicație modernizate, rețele edilitare-limitează confortul locuirii în mediul rural, constituind uneori și un impediment pentru dezvoltarea unor activități economice noi.

Profilul economic al comunei este preponderent agricol (agricultură, zootehnie, pomicultură, silvicultură), practicându-se în prezent agricultura în gospodăriile individuale.

Activitățile economice ale localității Baia de Criș sunt acum mai complexe: s-au constituit noi unități comerciale și de prestări servicii atât pentru populația comunei, cât și pentru circulația de tranzit.

O altă activitate cu tendințe de dezvoltare este ramura de turism și agrement, de sfârșit de săptămână. Este necesară modernizarea căilor de acces carosabil și acolo unde este posibil prevederea sau extinderea rețelelor edilitare.

Actuala perioadă este favorabilă inițiativei private, apărând numeroase societăți comerciale majoritatea având profil comercial sau de alimentație publică. În Comuna Baia de Criș s-au înființat noi societăți comerciale cu activitate de producție pe diverse profile.

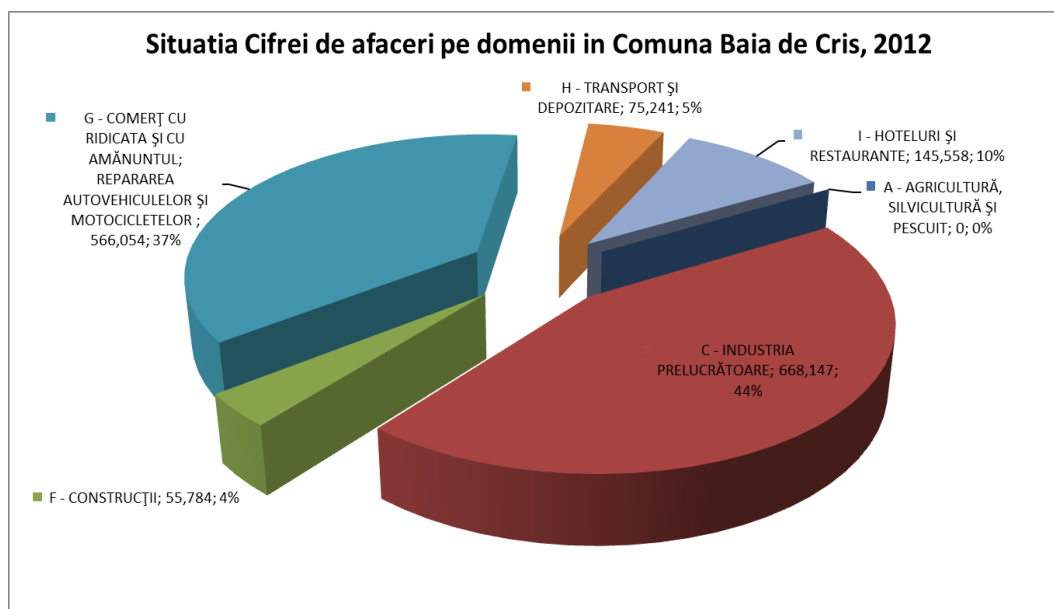
Primăria și Consiliul Local acordă o mare atenție oricărei tendințe de a dezvolta activități productive sau comerciale care angrenează forța de muncă locală. De asemenea, turismul este una dintre tinte pe care Consiliul Local și Primăria doresc să le susțină.

Pe teritoriul comunei activează câteva unități productive care ar putea oferi câteva oportunități de afaceri.

Dinamica economiei (2002, 2006, 2012) – situatie ONRC

Localitate /Comuna	Sectiune CAEN Rev. 2	An bilant 2002		An bilant 2006		An bilant 2012		Dinamica fata de 2002	Pondere in total
		Nr. firme	Total cifra afaceri	Nr. firme	Total cifra afaceri	Nr. firme	Total cifra afaceri		
Baia de Criș	A - AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT					2	0		
	C - INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE					10	668,147		44%
	F - CONSTRUCȚII					1	55,784		4%
	D - DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	3	7,439,479	6	1,691,917				
	G - COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR	4	3,061,869	6	311,399	5	566,054	18%	37%
	H - TRANSPORT ȘI DEPOZITARE	1	460,756	2	210,839	1	75,241	16%	5%
	I - HOTELURI ȘI RESTAURANTE					3	145,558		10%
Total		8	10,962,104	14	2,214,155	22	1,510,784	14%	100%

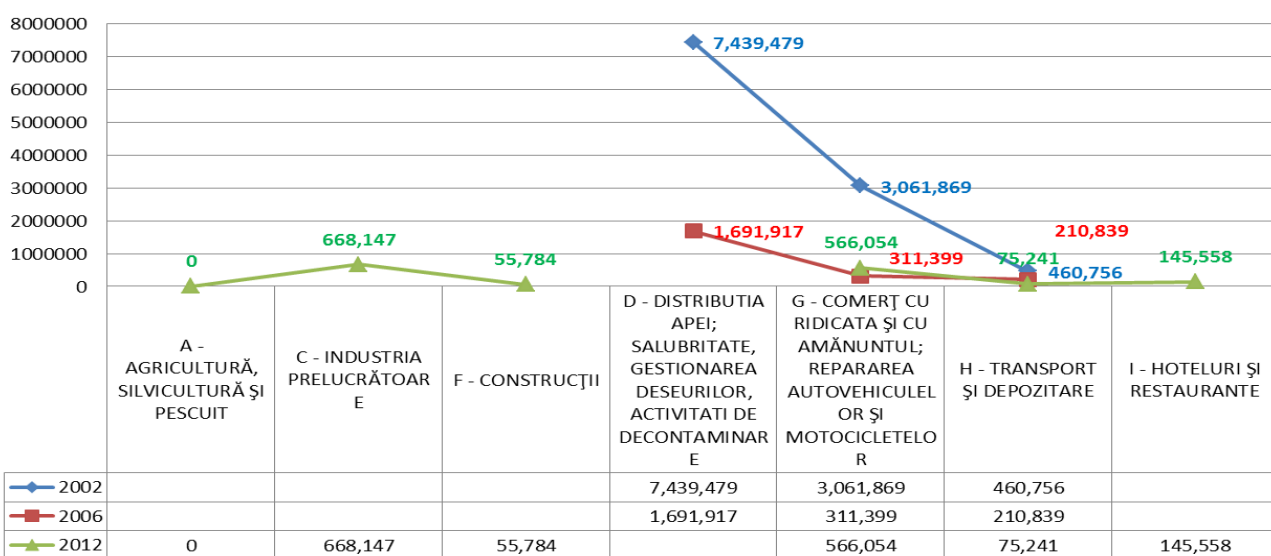
Ponderea cifrei de afaceri 2012 pentru domeniile comunicate de la ONRC

Observatie:

Ponderea cea mai mare a cifrei de afaceri la nivelul anului 2012 o reprezinta sectorul de industrie prelucratoare(46%), urmat indeaproape de comert (37%).

Evolutia economiei la nivelul Comunei Baia de Cris

Observatie:

Dinamica cea mai mare este înregistrată în sectorul industria prelucrătoare (46%), urmat indeaproape de comerț (37%).

O scădere semnificativă se observa în sectoarele de transport(de la 460.756 lei – 2002 la 75.241 -2012).

Oportunități de investiții pe domenii:

- zootehnie
- pomicultură
- legumicultură
- pișicultură
- apicultură
- dezvoltare infrastructură
- comerț
- agroturism

Principalele societăți comerciale din zonă sunt:

Nr . Cr t	Denumire societate	Localitate/sat (sediu sau punct de lucru)	Profil domeniile/ariile si de activitate economică	Număr aproximat iv de angajați (indiferent de forma de angajare)
1	FARMACIA REMEDIA	Baia de Criș, str. Muntele Găina, nr.2	Comerțul cu amănuntul a produselor farmaceutice	2
2	SC.DELPHINIUM FARM	Baia de Criș, str. Tribunului, nr.8	Comerțul cu amănuntul a produselor farmaceutice	2
3	OCOLUL SILVIC	Baia de Criș, str. Gării, nr.10	Silvicultură și exploatare forestieră	59
4	OFICIUL POȘTAL BAIA DE CRIȘ	Baia de Criș, str. Tribunului , nr. 3	Activități poștale desfășurate sub obligativitatea serviciului universal	7
5	SC.NYCOMAR SHOES SRL	Baia de Criș, str. Tribunului , nr. 2	Fabricarea încălțăminte	25
6	COOPERATIVA DE CONSUM BRAD	Baia de Criș, str. Poștei , nr. 4	Comercialize produse alimentare , băuturi și tutun	4
7	SC.TALISERA COM.SRL	Baia de Criș, str. Tribunului , nr. 6	Comercialize produse alimentare , băuturi și tutun	2
8	IVASCA VIOLETA – INTREPRINDER E INDIVIDUALĂ	Baia de Criș, str. Tribunului , nr. 3	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	3
9	SC.FLORA CIN SRL	Baia de Criș, str. Tribunului , nr. 19A	Fabricarea pâinii și produse proaspete de patiserie	6
10	SC.RECHORALE X SRL	Baia de Criș, str. Calea Moșilor, nr. 17	Recuperare materiale reciclabile sortate	10

11	SC.CRIȘANA PROD. COM SRL	Baia de Criș, str. Tribunului , nr. 19A	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	1
12	SC.SILVELYN SRL	Baia de Criș, str. Tribunului , nr. 9	Bar și alte activități de servire a băuturilor	3
13	SC.FOREST BAN ALPIN SRL	Baia de Criș, str. Calea Moșilor ,nr.13	Tăierea și rindeluirea lemnului	15
14	SC .VENERA COM.SRL	Baia de Criș, str.Calea Moșilor,nr.19	Restaurante, baruri	8
15	SC.ZARAND LACTATE SA	Baia de Criș , sat. Rișculița , nr. 4	Fabricare produse lactate și a brânzeturilor	32
16	SC. DANY COMPANI SRL	Baia de Criș, sat. Țebea , nr. 351	Tăierea și rindeluirea lemnului	5
17	SC. AGROBUSSINES CONSULTING SRL	Baia de Criș, sat. Țebea , nr. 26	Facilități de Cazare	4
18	SC.BIA TRANS IMPORT- EXPORT	Baia de Criș, sat. Țebea , nr. 116	Transporturi rutiere de mărfuri	1
19	OPREAN CARMEN LILIANA – INTREPRINDER E INDIVIDUALĂ	Baia de Criș, sat. Țebea , nr. 96	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	2
20	SC.TAVIRUS SRL	Baia de Criș, sat. Țebea , nr. 304	Comerț cu ridicata material lemnos și materiale de construcții	1
21	SC. DELICIA COM PREST SRL	Baia de Criș, sat. Țebea , nr. 220	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	2
22	SC. VULTUR ALIN PROD SRL	Baia de Criș, sat. Lunca , nr. 43	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	2
23	SC.ADRI FLORI SRL	Baia de Criș, sat. Lunca , nr. 7	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	2
24	NEAG LĂCRĂMIOARA	Baia de Criș, sat. Lunca , nr. 21	Comercialize produse alimentare, băuturi și	2

	–ILEANA – INTREPRINDER E INDIVIDUALĂ		tutun	
25	SC. MANUFACTUR A FLOTE BIENE SRL	Baia de Criș, sat. Lunca , nr. 121	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte	
26	SC.ONCU ALCOM SRL	Baia de Criș, sat. Baldovin, nr. 58	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	2
27	SC.PREST IULIAN SRL	Baia de Criș, sat. Rișca, nr. 106	Comercialize produse alimentare, băuturi și tutun	1
28	SC. DAMIAS AS SRL	Baia de Criș, sat. Rișca, nr. 126	Comerț cu produse nealimentare	35
29	SC.CEMENT ARTE	Baia de Criș, sat. Rișca, nr. 125	Fabricare articole din beton și ipsos	26
30	SC.LOMBARDIS SRL	Baia de Criș, sat. Cărăstău, nr. 57	Comerț cu produse alimentare, băuturi și tutun	2
31	SC.PROD COMIMPEX AURORA	Baia de Criș, sat. Rișculița, nr. 18	Comerț cu produse alimentare, băuturi și tutun	4
32	SC.LIAN LAUR SERV COM SRL	Baia de Criș, sat. Rișculița, nr. 22	Comerț cu produse alimentare, băuturi și tutun	2
33	SC.ANDRECRIS T LACT SRL	Baia de Criș, sat. Rișca, nr. 67	Creșterea animalelor	2
34	SC.CARIDAN SRL	Baia de Criș, sat. Rișca, nr. 74	Cultivarea legumelor	4
35	Cioara Viorela – Nicoleta-PFA	Baia de Criș, sat. Lunca, nr.110	Creșterea ovinelor și caprinelor	1
36	Buruiana Ion Sorin –I.I	Baia de Criș, sat. Caraci, nr. 22	Activități în ferme mixte	1

Industria

În urma restructurării unor ramuri productive predominante cum a fost mineritul, comuna Baia de Criș se afla într-un îndelungat proces de reorientare a activităților productive.

Primăria și Consiliul Local acordă o mare atenție oricărei tendințe de dezvoltare a activităților productive sau comerciale care angrenează forța de muncă locală.

De asemenea, turismul este una dintre tintele pe care Consiliul Local si Primaria doresc sa le sustina.

Pe teritoriul comunei activeaza cateva unitati productive care ar putea oferi cateva oportunitati de afaceri. În celelalte localități ale comunei nu există activități industriale importante.

Detaliem mai jos operatori economici mai importanți în sectorul industrial, prezenți pe teritoriul comunei Baia de Criș:

S.C. CEMENTARTE S.R.L.

Atelier de productie Baia de Cris: Str. Calea Motilor, nr. 3, Tel.: 0254/682384
Sediu comercial: Deva, Aleea Crizantemelor, Bl. M3, Ap. 5, Tel./Fax: 0254/215830, e-mail: office@cementarte.ro; www.cementarte.ro

Domeniu de activitate: firma româno – italiana producatoare de elemente decorative de gradina, spatii exterioare si interioare (statuete, jardiniere, ghivece pentru flori, fântâni arteziene). Activa în România din 1999, exporta în SUA, Germania, Italia, Franta, Arabia Saudita. Locul III la categoria: “Întreprinderi mici” în Topul firmelor întocmit de C.C.I. Hunedoara în anul 2003.

• COOPERATIVA “MOTUL” – SECTIA DE CIZMARIE

Baia de Cris, Str. Tribunalului, Nr. 6, Telefon: 0254 / 682125

Obiect de activitate: fabricarea de încălțăminte pentru toate scopurile, din orice material, prin orice procedeu, inclusiv prin turnare; fabricarea de jambiere, ghete si articole similare; fabricarea unor parti din încălțăminte: fabricarea caputelor si a unor parti ale caputelor, a talpilor si branturilor, tocurilor etc.

• SORILACT DISTRIBUTION SRL – Risca

Prelucrarea laptelui si distributie

- **FABRICA DE INCALTAMINTE RISCULITA**

Agricultura și creșterea animalelor

Fondul funciar agricol al comunei constituie o resursa naturala importanta pentru preocuparile productive ale populatiei locale.

Agricultura reprezinta ocupatia principala a locuitorilor, mai ales dupa inchiderea minelor de la Tebea si Caraci. Principalele directii de activitate sunt cultivarea cerealelor si cresterea animalelor.

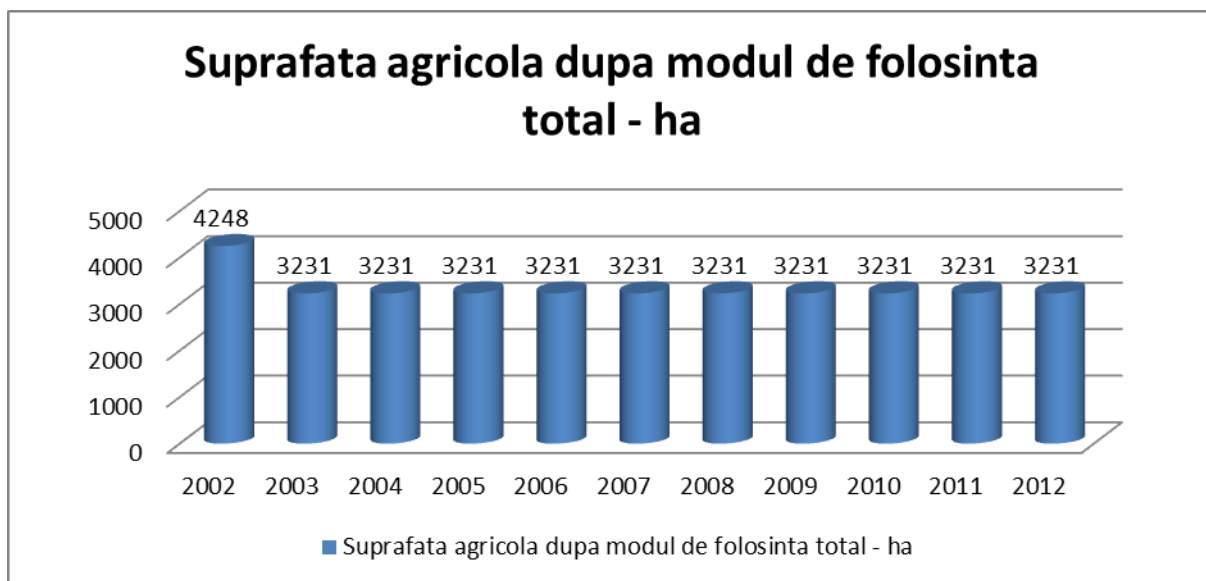
Din totalul suprafetei teritoriului administrativ, 10641 ha. este suprafata agricolă acoperita de terenuri arabile Zona de producție agricolă – este prezentă în toate localitățile comunei, cu mențiunea că unele unități au fost între timp desființate, iar altele privatizate și refuncționalizate în unități de industrie mică.

Zona de producție agricolă – este prezentă în toate localitățile comunei, cu mențiunea că unele unități au fost între timp desființate, iar altele privatizate și refuncționalizate în unități de industrie mică.

Producțiile agricole ale acestei zone sunt utilizate mai mult în gospodăriile proprii, ca hrană pentru cetățeni și animale. Ele nu sunt suficiente pentru acoperirea nevoilor cetățenilor.

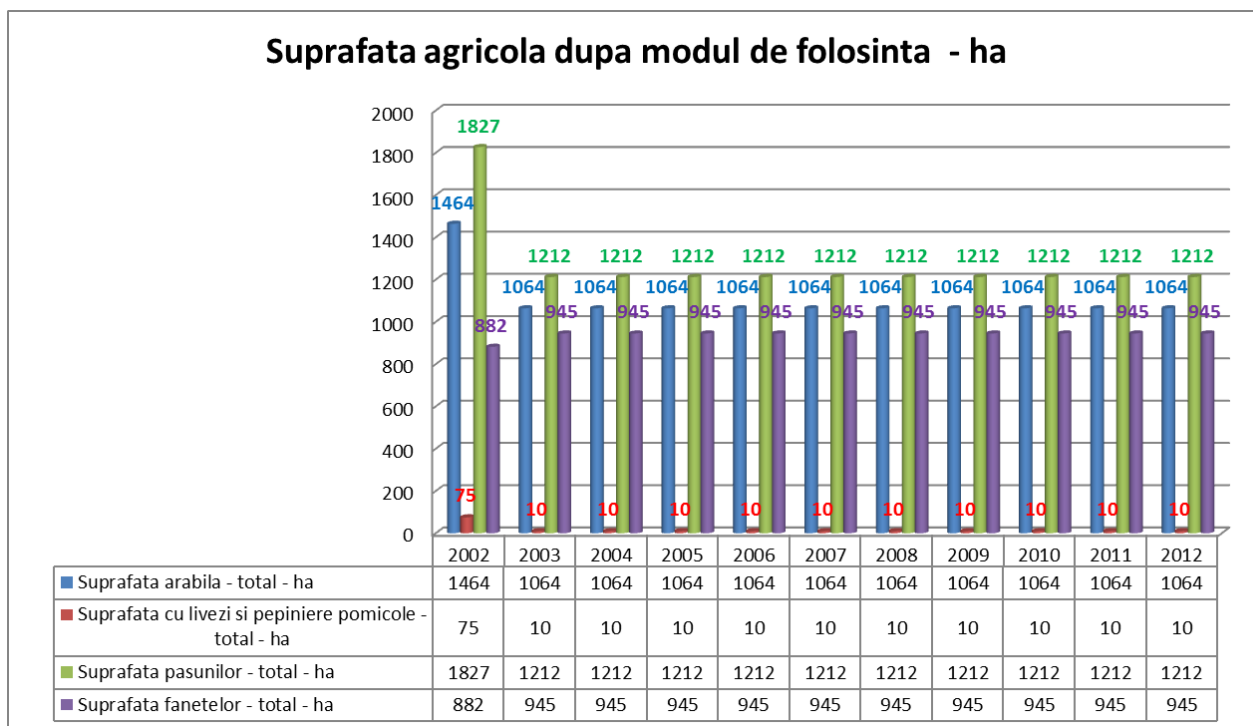
Întrucât din activitățile agricole și din creșterea animalelor nu se poate asigura un trai decent, majoritatea populației active din comună lucrează în diferite domenii de activitate. Ca urmare a acestui fapt, cei care se ocupă în principal cu creșterea animalelor și cultivarea terenurilor sunt persoanele vârstnice.

Suprafata agricola după modul de folosință

Observatie:

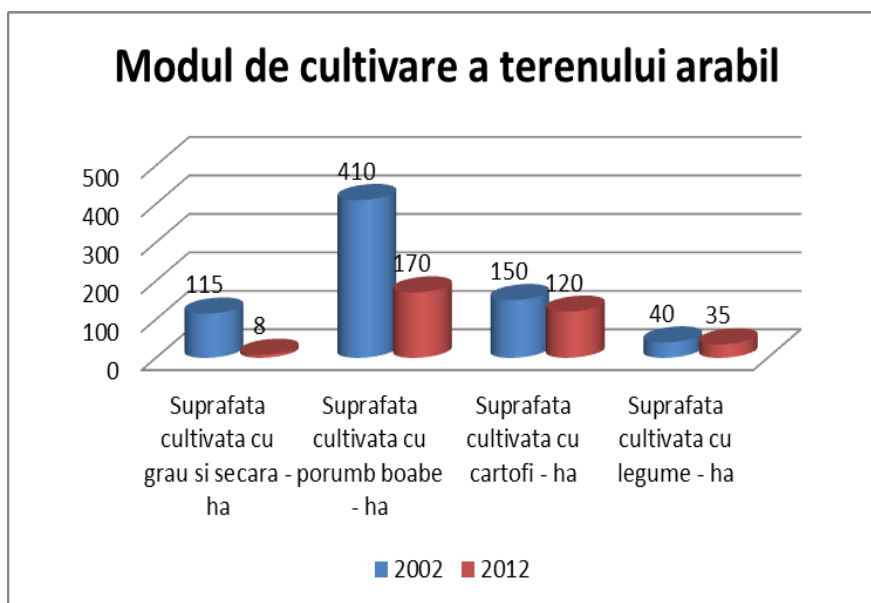
Totalul suprafetei agricole se mentine constant in perioada 2003 – 2012, la 3231 ha.

Observatie:

Din totalul suprafetei agricole, cea mai mare parte a acestora se foloseste ca pasune cu o medie constanta de 1212 ha pe o perioada de 10 ani (2003-2012), suprafata arabila de la nivelul comunei este si ea o constanta pe graficul de mai sus, mentinandu-se la o medie de 1064 ha.

Modul de cultivare a terenului arabil

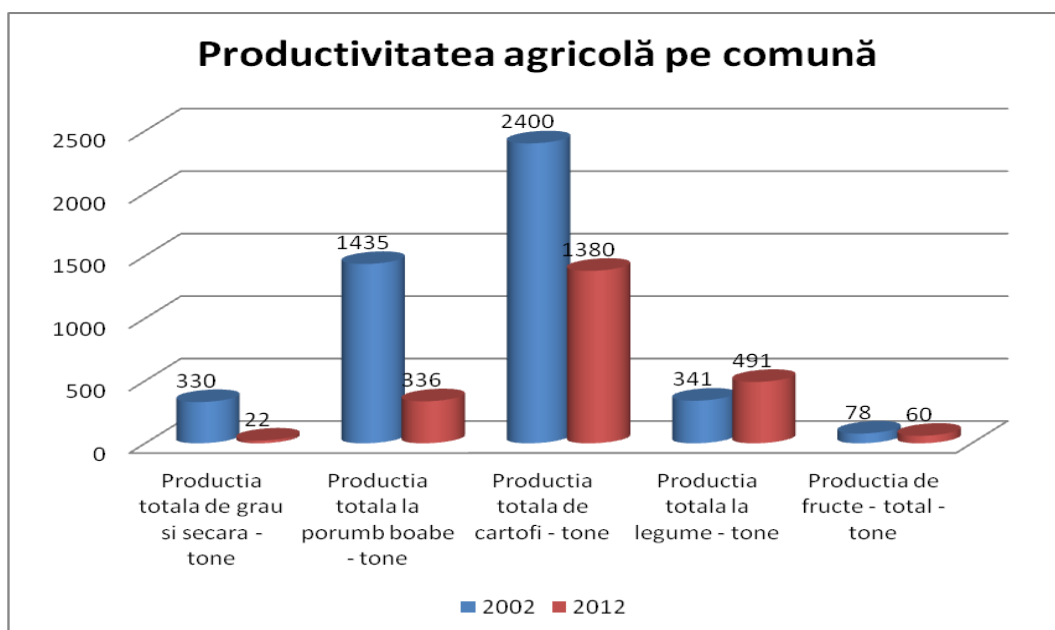

Observatie:

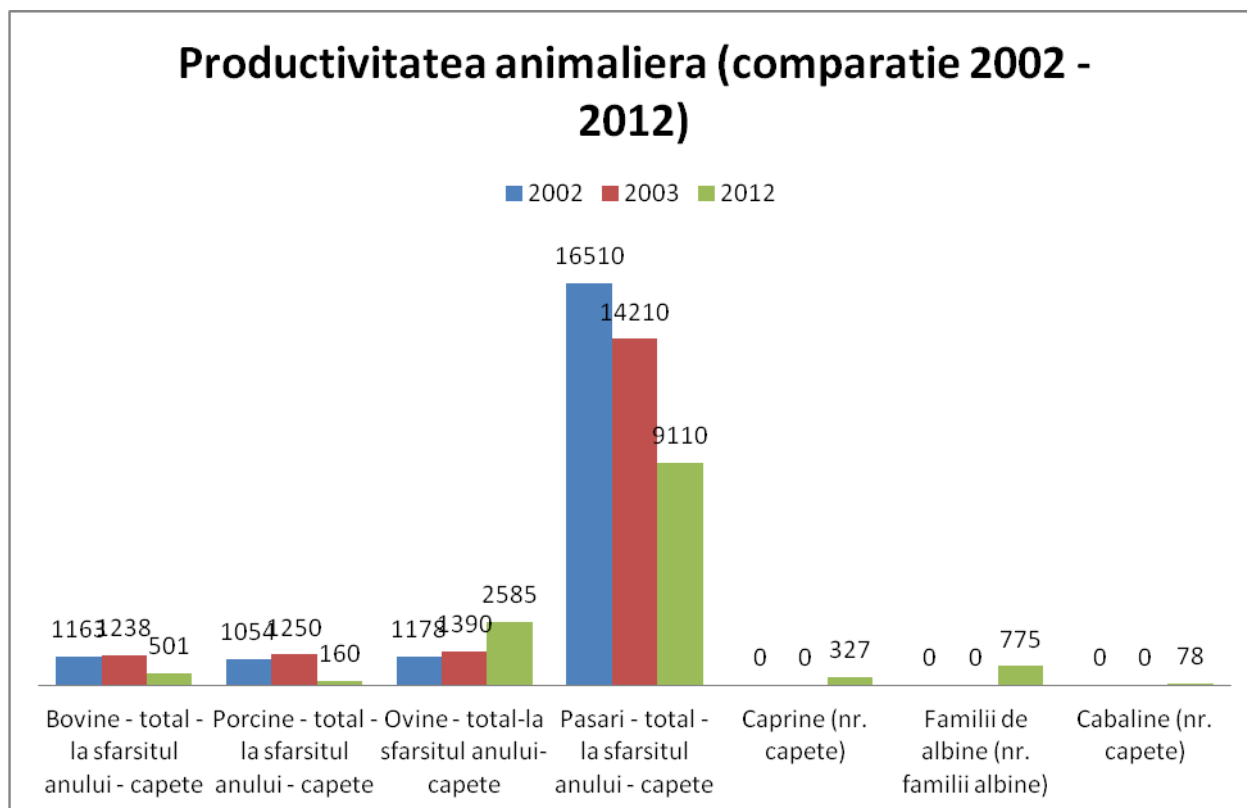
Modul de cultivare a terenului arabil prezinta modificari ceea ce priveste tipurile de culturi, dupa cum urmeaza:

- Scade suprafata cultivata cu grau si secara de la 115 ha in 2002 la 8 ha in 2012;
- Scade suprafata cultivata cu porumb boabe de la 410 ha in 2002 la 170 ha in 2012;
- Scade suprafata cultivata cu cartofi de la 150 ha in 2002 la 120 ha in 2012;
- Scade suprafata cultivata cu legume de la 40 ha in 2002 la 35 ha in 2012;

Productivitatea agricolă pe comună pentru ultimul an agricol

Productivitatea animalieră pe comună pentru ultimul an agricol

Serviciile și comerțul

Activitatea ce a luat amploare în sectorul privat este comerțul atât alimentar cât și nealimentar, alimentație publică. Sectorul de servicii și cel de comerț sunt cele mai reprezentative în dinamica economiei comunei Baia de Criș.

Pentru comerțul alimentar și nealimentar există magazine mixte în satele comunei Baia de Criș, și o serie de unități particulare a micilor întreprinzători, care de altfel au prestații și în alimentația publică.

O oportunitate de dezvoltare în sectorul serviciilor sunt înființarea unor ateliere mecanice și baze pentru utilaje agricole.

Transporturile și rețeaua de acces

Comuna este situata pe Drumul European 79 (DN 76) Deva - Oradea (2 km pe drum secundar asfaltat pana la resedinta de comuna) si pe calea ferata Brad - Arad.

Principalele drumuri care strabat comuna Baia de Cris:

- DN 76 Oradea - Deva
- DJ 762 Baia de Cris - Bulzestii de Sus

- DJ 706 (nefinalizat) Baia de Cris - Tebea – Vorta
- DC 5 Risculita - Tomesti

Pe teritoriul administrativ al comunei Baia de Cris trece de la est la vest, calea ferata care uneste municipiul Brad cu municipiul Arad, pe traseul Gurahont – Sebis – Arad. Astfel sunt deservite si localitatile cu specific turistic si balneoclimateric din zona Vata de Jos si Moneasa. Exista gari situate in Tebea, Baia de Cris si Lunca.

Turismul

In comuna Baia de Cris exista puncte de atractie, care ar putea aduce venituri substantiale atat locuitorilor interesati care doresc sa investeasca in acest domeniu, cat si administratiei locale care ar beneficia de pe urma turismului prin contributiile noilor intreprinzatori la bugetul local.

Baia de Cris si întreaga zona înconjuratoare constituie, pentru turist, o adevarata lectie de istorie, fapte care determina si principalul tip de turism care poate fi practicat: turismul cultural. În centrul comunei sunt concentrate numeroase cladiri cu semnificatie istorica, cele mai multe legate de Avram Iancu, conducatorul Revolutiei de la 1848 din Transilvania care si-a gasit sfârșitul chiar la Baia de Cris.

Prin decizia nr. 26/2006 a Consiliului Local, centrul civic al localitatii a fost declarat „Complexul monumental si arhitectural Avram Iancu”. În perimetrul Complexului si în imediata lui apropiere se afla mai multe monumente si placi comemorative, dar si cladiri cu valoare istorica si arhitecturala

MONUMENTE COMEMORATIVE

- **Monumentul lui Avram Iancu**
- **Obeliscul lui Iancu**
- **Crucea Iancului**
- **Placile comemorative**

OBIECTIVE ARHITECTURALE

- **Cladirea Prefecturii Comitatului Zarand** - Cladirea a fost ridicata în 1854 – 1860 în locul uneia mai modeste, care adapostise Prefectura în timpul Revolutiei de la 1848 – 1849 si în care si-a desfasurat activitatea prefectul Ion Buteanu, comandantul Legiunii a III – a de moti criseni.
- **Casa lui Ion Simionasu** (str. Tribunalului, nr. 5) - Este casa în care a fost depus corpul neînsufletit al lui Avram Iancu si în care s-au desfasurat funeraliile între 10 – 13 septembrie 1872. Îsi pastreaza si astazi arhitectura initiala, cu un pridvor larg la intrare, flancat de un coridor. Ambele dau într-o camera centrala

larga si spre alte camere mari laterale: spre strada, unde erau birourile si spre gradina, unde era locuinta avocatului Simionas.

- **Casa – muzeu „Avram Iancu”** (str. Florilor, nr. 1A) - Arhitectura ei reda, în mod simbolic, fosta brutarie pe prispa careia cânta din fluier Avram Iancu si pe care, de altfel, a si murit. Sala de istorie prezinta prin fotocopii, tablouri si publicatii, bataliile date pentru apararea Muntilor Apuseni în timpul Revolutiei de la 1848 – 1849. Unicate: doua tablouri ale lui Avram Iancu îmbracat în haine motesti, o fotografie a lui din ultimul an de viata, o patura cu tricolor pe care a stat Avram Iancu la nedeia de la Tebea si tunicul familiei sale.
- **„Cafana”** (str. Tribunalului, nr. 2) - este fostul Hotel - Restaurant în care se aduna intelectualitatea orasului. Este o cladire masiva, în unghi drept, situata la intersectia strazilor principale. Adapostea, la mijlocul secolului al XIX – lea, restaurantul (la parter), camere de hotel (la etaj) si magazine (la subsol). Acolo s-a tinut adevarata masa de pomenire a lui Avram Iancu (cf. „Gazeta Transilvaniei”): „Seara, dupa înmormântare, s-au adunat multi inteligenti români în hotelul din Baia de Cris, unde s-au tinut mai multe toaste în onoarea nemuritorului erou. Numai târziu s-au despartit acestia cu deviza ca Avram Iancu este si va fi pururea neuitat la români”..
- **Cladirea Preturii** (str. Muntele Gaina, nr. 2) - adaposteste astazi Dispensarul medical uman, în care au cabinete doi medici de familie. Aici si-au desfasurat activitatea functionarii publici care conduceau, pâna la reorganizarea administrativa din 1948, plasa „Avram Iancu” compusa din comunele: Baia de Cris, Vata, Bulzesti, Tomesti si Ribita.
- **Spitalul vechi** (str. Tribunalului, nr. 27) - a fost construit în 1871 – 1872, în urma stradaniilor primei conduceri românesti a Comitatului Zarand. În perioada 25 august – 6 septembrie 1872 a fost internat aici si Avram Iancu. Cladirea a fost dezafectata în 2003, când Spitalul Baia de Cris a fost desfiintat. Cladirea noua a fostului spital adaposteste acum Unitatea de Asistenta Medico – Sociala.

ALTE OBIECTIVE TURISTICE

- **Crucea de piatra din Padurea Bouarie** - ridicata de localnici la iesirea din comuna spre Vata, lângă podul peste Valea Caraciului (în zona se afla fosta Casa de Copii si popasul turistic „Nu ma uita”). Crucea marcheaza drumul spre locul numit „La Furci”, situat la marginea padurii Bouarie, unde au fost executati (spânzurati) mai multi fruntasi ai revolutionarilor români de la 1848 – 1849.
- **Izvorul Traian** - are o semnificatie deosebita, pentru ca a fost amenajat în ziua Marii Uniri a Transilvaniei cu România, 1 Decembrie 1918. Este situat la marginea Parcului Tineretului, pe malul drept al pâraului care strabate satul. Aici sunt oficiate, în fiecare an, slujbele de Boboteaza si de Rusalii. Oamenii spun ca pare un izvor fermecat, pentru ca are un debit constant de 20 litri/minut în toate anotimpurile si nu a secat si nu a înghetat niciodata.

- **Lacul Caraci** - este situat pe Valea Caraciului, la o altitudine de 600 m. Este un loc de agrement ideal, care asteapta încă investitori pentru a fi amenajat.
- **Galeria Adamul vechi - Caraci**

MONUMENTE ALE NATURII

- **Gorunul lui Horea** - situat în cimitirul de la Tebea, are o vechime de câteva sute de ani. Se spune ca de lângă el a adresat chemarea la lupta conducatorul marii rascoale de la 1784. Protejat, de-a lungul vremurilor, cu un brâu de beton, a fost distrus, totusi, de o furtuna, în vara anului 2005, rămânând în picioare doar o parte din trunchi. Lemnul sau a fost împartit la 24 de biserici si mănastiri din Transilvania. În imediata lui vecinatate a fost plantat un alt gorun, de catre Presedintele României, Traian Basescu, în septembrie 2005.
- **Gorunul Regelui Ferdinand** - situat tot în cimitirul de la Tebea si plantat, în mod simbolic, de catre Regele Ferdinand, la 13 septembrie 1924, când au fost aniversati 100 de ani de la nasterea lui Avram Iancu.

TRASEE TURISTICE

- **Baia de Cris – Tebea – Brad – Deva – Hunedoara – Tinutul Padurenilor (90 – 95 km)**
- **Baia de Cris – Brad – Pasul Valcan – Abrud – Campeni – Valea Ariesului Mare (115 – 120 km)**
- **Baia de Cris – Bulzesti – Muntele Gaina – Avram Iancu – Campeni (70 – 75 km)**
- **Baia de Cris – Vata de Jos (12 km)**

PENSIUI TURISTICE

Este o zona inca insuficient exploatata din punctul de vedere al agroturismului.

In zona se afla doua pensiuni:

- Pensiunea „Nu ma uita” cu 6 locuri de cazare, situata pe soseaua nationala DN 76 Brad – Oradea, in apropiere de fosta Casa de Copii;
- Pensiunea “Trandafirul Galben” din localitatea Tebea.

Turismul -traditii si obiceiuri

Ocupatiile traditionale sunt practicate mai putin decat in trecut, desi unele dintre ele au adus, pe vremuri, faima unor sate din comuna.

- **Cojocaritul** - a prins radacini puternice, inca din secolul al XV –lea, in zona Orastie, dupa care s-a raspandit si in alte regiuni, in special pe Valea Crisului Alb si pe Valea Muresului. Baia de Cris a fost, mult timp un important centru de cojocari.
- **Spataritul** - a constituit o specializare de veacuri in satul Risculita. Aceasta indeletnicire defineste mestesugul de confectionare a spetelor pentru razboaiele

de tesut a fost adusa in sat, pe vremuri, se pare din Moldova, de un oarecare Gruita. Mai tarziu, ea a fost deprinsa si de locuitorii din Baldovin.

- **Producerea varului** - Piatra de var se gaseste din abundenta, in special la Risculita. Exploatarea ei a inceput la sfârșitul secolului al XVIII – lea. Piatra se extragea din doua galerii, lângă care se aflau si cuptoare primitive pentru arderea calcarului. Indelețnicirea se mai practica, uneori si astazi.
- **Mineritul** – a reprezentat una din ocupatiile principale pentru multi locuitori ai comunei care lucrau la minelor de aur din Brad si Caraci sau la mina de carbune Tebea. Insa toate cele trei exploatare miniere au fost inchise in ultimii ani.
- **Agricultura si cresterea animalelor** – reprezinta ocupatiile de baza in comuna.

Traditiile si obiceiurile

- **Dansurile populare** - Dansul popular traditional este asemanator celui din Muntii Apuseni, confirmand inca o data ca nu degeaba Tara Zarandului este numita si „Tara motilor criseni”. Dansul cel mai frecvent este „tarina” sau „abruceanca”, dar se mai joaca si invartita, jianca si sdruhaita. A prins radacini si caluserul, adus din alte zone ale Ardealului.

Cele mai multe elemente de cultura populara sunt aproape identice cu cele ale motilor din Muntii Apuseni, cu care locuitorii Vaii Crisului Alb s-au aflat in contact permanent, de-a lungul veacurilor.

- **Nedeile** - sunt serbari câmpenesti, asociate – de regula – cu hramurile bisericilor din satele respective. Nedeia e una din cele mai mari sarbatori ale satului. E ocazia cu care se intorc, pentru câteva zile, acasa cei plecati pe alte meleaguri. Familiile se reintregesc in jurul mesei de sarbatoare, iar spre seara incepe jocul, asemenea horelor de pe vremuri.
- **Balurile** – Balul strugurilor si Balul pompierilor. Localitatea Baia de Cris este prima asezare din tara care a avut formatie de pompieri zonala.
- **„Ciorolita”** - este un obicei unic, care se pastreaza intr-un singur catun din satul Tebea. „Ciorolita” este un personaj colectiv care bantuie ulitele satului in noaptea ajunului de Boboteaza (5 spre 6 ianuarie). Tineri mascati parcurg un traseu de aproape zece kilometri, insotiti de aproape intregul sat. Procesiunea incepe, insa, numai dupa ce preotul a dus Botezul si in ultima locuinta. Straniul alai se opreste doar la doua case: a preotului si a unei gazde care „omeneste” (le da mancare si bautura) mastile. Ele personifica toti raii posibili din omenire: betivul, hotul, ucigasul, târfa s.a., iar in arsenalul lor intra orice obiect care poate face zgomot. In noaptea respectiva, pare ca tot satul arde. La toate raspantiile sunt aprinse focuri, in jurul carora danseaza, fac zgomot si scot chiote infricosatoare mastile si insotitorii lor, ca sa alunge spiritele rele din preajma satului. Drumul se incheie, insa, in fiecare an, in cimitirul de la Tebea, la mormantul lui Avram Iancu. Mastile isi fac jocul, dupa care toti cei care le insotesc se descopera si se roaga.

Originile obiceiului nu sunt cunoscute. Desi e legat, ca data, de o sarbatoare religioasa, intreaga desfasurare sugereaza un obicei laic si chiar cu note barbare. Unii spun ca a fost adus din Bucovina, de pe lânga Radauti, dupa Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, de catre tineri care fusesera jandarmi in acea zona, sub stapanirea austriaca.

- **Târgul de fete de pe Muntele Gaina** - este cea mai mare sarbatoare anuala a locuitorilor din Muntii Apuseni si de la poalele acestora. Zeci de mii de oameni se aduna, cu o zi inainte, pe varful pe care se întâlnesc hotarele a patru judete (Hunedoara, Arad, Alba si Bihor), petrec noaptea in jurul focurilor si asteapta semnalul dat, in zori, de tulnicarese. Dupa disparitia „Craisorului Muntilor” (Avram Iancu), serbarea de pe Muntele Gaina a capatat si o conotatie comemorativa. Din Baia de Cris pana la Muntele Gaina, prin Bulzesti (18 km), sunt 35 de kilometri. „Târgul de fete de la Gaina” are loc, in fiecare an, in cea mai apropiata duminica de Sfantul Ilie (20 iulie). Aceasta manifestare etno-culturala a fost mentionata prima oara in documente in 1816. Desfasurarea targului are loc intr-o frumoasa poiana, pe Varful Gaina, la altitudinea de 1467 m. Acolo se adunau, pe vremuri, locuitorii din diferite vai ale Apusenilor, pentru a schimba produse intre ei. Targul a facut posibila intalnirea si casatoria tinerilor din zone indepartate, evitandu-se astfel incrucisarile dintre rude.

Conform adresei nr. Nr.1304 din 15.10.2013, DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU CULTURA HUNEDOARA comunică următoarea evidență monumentelor si siturilor de pe raza comunei Baia de Cris:

Nr.crt.	Cod LMI	Denumire	Adresa
1	HD-II-a-A-03241	Manastirea Franciscana	Baia de Cris, Str.Revolutiei, nr.2
2	HD-II-m-A-03241.01	Biserica Manastirii Franciscane	Baia de Cris, Revolutiei 2
3	HD-II-m-A-03285	Biserica de lemn „Sfantul Nicolae”	Sat Caraci, comuna Baia de Cris, nr.51
4	Hd-III-m-B-03480	Bustul lui Avram Iancu	Sat Tebea, comuna Baia de Cris
5	HD-IV-m-B-03501	Mormantul lui Avram Iancu	Sat Tebea, comuna Baia de Cris
6	HD-IV-m-B-03502	Gorunul lui Horea	Sat Tebea, comuna Baia de Cris
7	HD-IV-m-B-03503	Cimitirul Eroilor	Sat Tebea, comuna Baia de Cris

SITURI ARHEOLOGICE

1. Baia de Criș

- Statui de la Baia de Criș - Fântâna Borchii. Au fost descoperite trei statui de andezit din epoca bronzului;
- Tezaurul monetar de la Baia de Criș - Gura Voinii. în urma realizării unor

lucrări edilitare, a fost descoperit un tezaur monetar de drahme și denari romani;

- Exploatări de aur de la Baia de Criș - Vârful Feredeului, La Ptincuri, Râbița;
- Situl arheologic din epoca romană de la Baia de Criș. Urmele unei așezări din epoca romană au fost descoperite substructii de clădiri, conducte de apă, monede și ceramică;

2. Căraci

- Galerie de epocă romană din mina "Adamul Vechi", cod LMI 2010 HD-II-m-A- 03284;

Ciocan de la Caraci. A fost descoperit un ciocan de piatră din epoca bronzului într-o mină;

Așezarea minieră de la Caraci - Dealul Măgura;

Exploatarea de aur în epoca romană din Valea Șteampurilor;

3. Țebea

- Exploatarea minieră de la Țebea - Dealul Măgura;
- Dealul Ruști - așezare aparținând epocii bronzului timpuriu;

Servicii publice:

Pe teritoriul comunei exista lucrări de gospodărire a apelor, sub forma unor canale de irigații din zona localității Lunca, unde terenul este cel mai bun pentru practicarea agriculturii.

Reteaua de alimentare cu apă potabilă a fost realizată prin programul SAPARD. Lungimea totală a conductei de aducțiune a apei din satele Baia de Criș, Risca, Baldovin și Risculita este de 11710 m. Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei este de 12060 m.

- Lungimea rețelei de distribuție a apei în localitatea Baia de Criș - 5090 m;
- Lungimea rețelei de distribuție a apei în localitatea Risca – 1249 m;
- Lungimea rețelei de distribuție a apei în localitatea Baldovin – 1076 m;
- Lungimea rețelei de distribuție a apei în localitatea Risculita – 4645.

Singura localitate din comuna în care există canalizare este Baia de Criș c

Alimentarea cu energie electrică a consumatorilor casnici și industriali se face prin rețele de medie tensiune și posturi de transformare de tip cabină zidită sau aeriene, montate pe stalpi. Posturile de transformare sunt amplasate în centrele de consum ale obiectivelor industriale și respectiv în centrele de consum aferente consumatorilor casnici.

Retelele de medie tensiune sunt de tip aerian, realizate pe stalpi de beton armat, vibrat sau centrifugat.

Retelele de joasă tensiune urmaresc trama stradala a localitatilor și sunt în principal de tip aerian, montate pe stalpi de beton.

Iluminatul public al localitatilor se face cu corpuri de iluminat incandescent sau baloane cu vapori de mercur, montate pe stalpi de joasa tensiune si comandate centralizat pentru fiecare localitate in parte.

Alimentarea unor consumatori casnici izolati se realizeaza si prin bransament pe stalpi de lemn.

Unele localitati sunt traversate de retele de inalta tensiune pe stalpi metalici (110 KV, 220 KV).

Incalzirea locuintelor si a cladirilor de utilitate publica se realizeaza cu sobe alimentate cu combustibili solizi.

Comuna nu dispune de retea de alimentare cu gaze naturale.

Localitatea Baia de Cris este prevazuta cu o centrala telefonica digitala ce deservește societatile comerciale si abonatii casnici.

In prezent este deja introdusa telefonie pe baza de fibra optica in localitatile Baia de Cris, Tebea, Lunca, Carastau, Risculita, Baldovin, Risca si Caraci.

Comuna este in raza de acoperire a sistemului de telefonie mobila, GSM, cu exceptia satului Risculita. Comuna beneficiaza si de serviciul de televiziune prin cablu si internet in toate satele, cu exceptia localitatii Caraci. Serviciul de internet este asigurat de reseaua Romtelecom prin conexiunea Click Net Express ADSL.

Învățământ și educație:

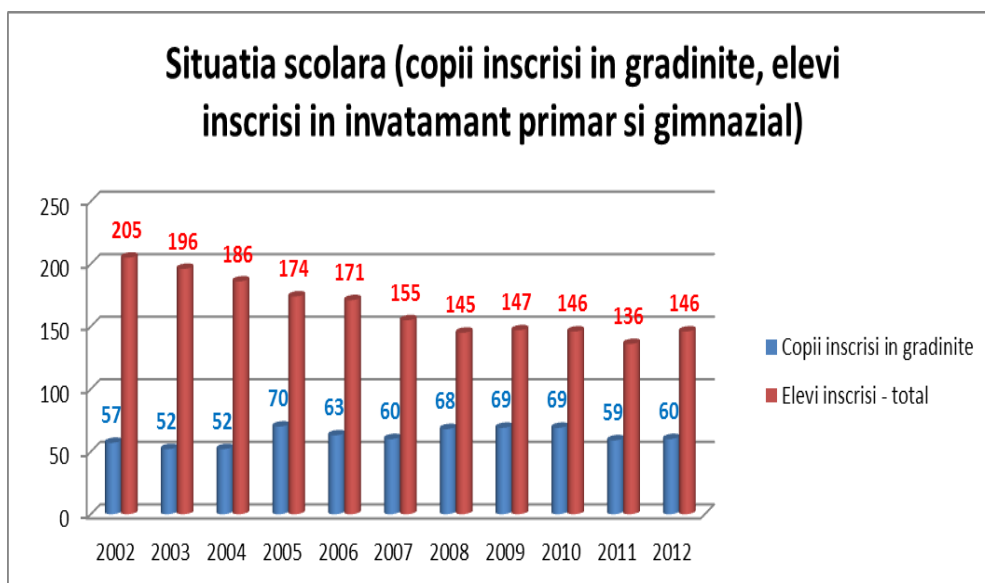
Prima scoala din comuna a fost infiintata in 1824 – 1825, in satul Tebea. A fost o scoala confesionala, una din primele cu predare in limba romana din Transilvania.

Scoala din Baia de Cris a luat fiinta in 1850 – 1851. A fost mutata in localul care mai exista si astazi in 1874, când Ministrul Invatamantului maghiar a cumparat cladirea de la contele Bethlen Gabor din Halmagiu. In anii 1930, scoala avea grad de „gimnaziu industrial”. O asemenea unitate de invatamant mai functiona, in judet, la Dobra.

Astazi, reseaua de invatamant e compusa din:

- Scoala Generala “Avram Iancu” (clasele I – VIII) – la Baia de Cris;
- Scoli primare (clasele I – IV) – la Baia de Cris, Tebea, Risca, Risculita, Lunca;
- Gradinite – la Baia de Cris, Risca, Tebea, Lunca si Risculita;

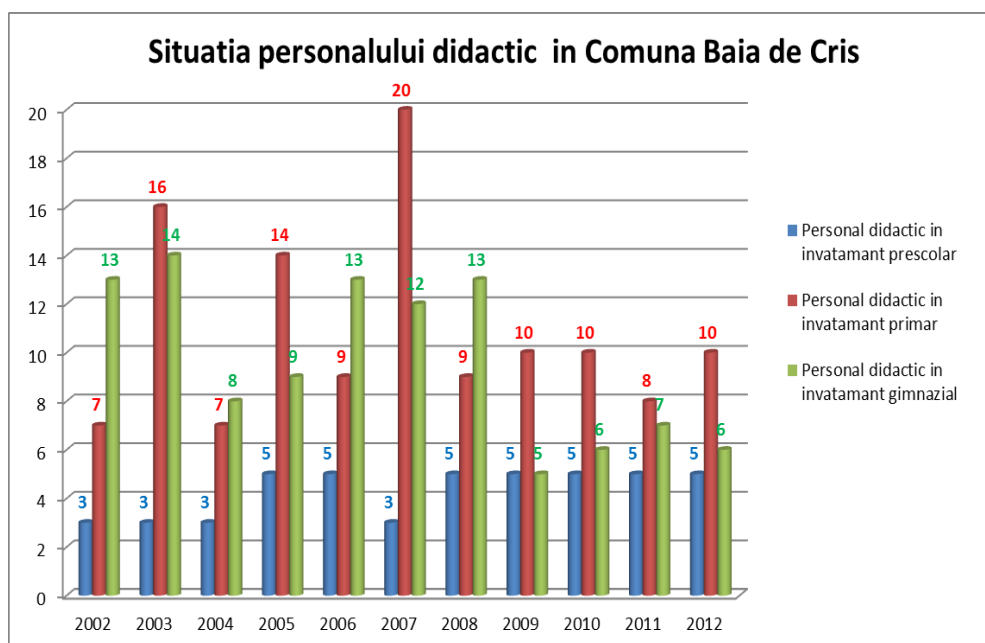
Situatia scolara (copii inscrisi in gradinite, elevi inscrisi in invatamant primar si gimnazial)

Observatie:

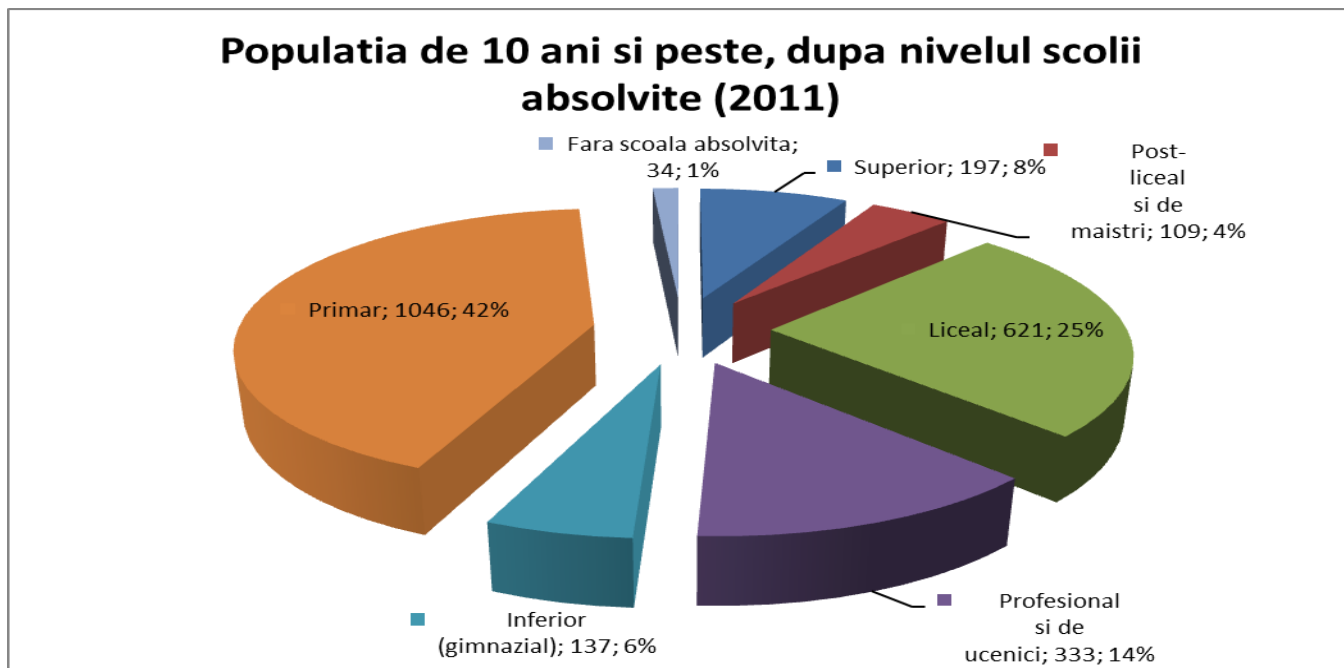
In perioada analizata se poate observa o involutie a copiilor inscrisi la gradinita, dar si a elevilor inscrisi in invatamant.

Gradul de scadere al elevilor inscrisi in anul 2012 este de 28,78% fata de anul 2002.

In ceea ce priveste situatia personalului didactic din Comuna Baia de Cris, doar in invatamantul prescolar se mentine aproximativ constant, in rest este in scadere fata de anii anteriori.

Populatia de 10 ani si peste, dupa nivelul scolii absolvite (2011)

Observatie:

Din totalul populatiei stabile de 10 ani si peste, se poate remarca faptul ca ponderea cea mai mare (42%) o au persoanele care au absolvit nivelul primar de invatamant, urmat de cel liceal (25%) si invatamantul profesional si de ucenici cu un procent de 14%.

Mediul înconjurător

În comuna Baia de Cris nu exista factori industriali care contribuie la poluarea mediului înconjurător al comunei. Poluarea se realizează din desertarea deșeurilor în locuri neamenajate, care deterioarează terenul în locurile unde este depozitat

Factori de poluare ai aerului

O categorie importantă de poluatori o constituie noxele generate de traficul rutier intens, în zonele intravilane traversate de drumuri naționale, zone cu precădere rezidențiale, neprotejate prin perdele de vegetație.

Factori de poluare ai solului: dejecțiile de animale, gunoiul menajer depozitat necorespunzător în gospodăriile individuale și platforma de gunoi neamenajată constituie factori de poluare ai solului.

În prezent comuna Baia de Cris nu dispune de o platformă de depozitare a deșeurilor solide amenajată conform normativelor în vigoare. Lipsa unor măsuri

ferme pentru împiedicarea depozitării gunoiului în locuri neadecvate de către agenții economici și persoane private duc la poluarea și degradarea mediului.

Factori de poluare a apei

Se estimează că în prezent apele din zonă nu sunt în pericol de a fi poluate, este însă necesară întreținerea malurilor pâraurilor și controlul deversării deșeurilor menajere în locuri amenajate în acest scop. Lipsa actuală a rețelelor de alimentare cu apă și mai cu seamă a canalizării nu răspunde cerințelor corelate ale prevederilor Normativelor sanitare, Legii apelor și Legii mediului. Deversările de ape uzate în fose septice amenajate superficial (fără hidroizolație), amplasate prea aproape de malurile pâraurilor duc la degradarea calității apei. Lipsa unor măsuri ferme pentru împiedicarea depozitării gunoiului în locuri neadecvate de către persoane particulare duc la poluarea și degradarea mediului. De asemenea improvizarea unor chioșcuri ce desfac băuturi fără a avea grupuri sanitare riscă să conducă la prejudicierea unor zone prin poluarea acestora.

Protecția aerului

În comuna Baia de Criș, calitatea aerului nu este urmărită prin puncte de recoltare pentru determinarea sistematică a indicatorilor practicați în plen regional, respectiv dioxid de sulf, dioxid de azot, amoniac, pulberi în suspensie și pulberi sedimentabile, deoarece în zonă nu există surse semnificative de poluare a aerului care să justifice o rețea de supraveghere a calității aerului. Menționăm, de asemenea, că nu s-au înregistrat poluări accidentale sau accidente majore de mediu pe teritoriul comunei Baia de Criș.

Calitatea aerului în zonele protejate este reglementată prin STAS 12574-87 „Aer în zonele protejate” și care stabilește concentrațiile maxime admisibile ale unor substanțe în aerul zonelor protejate, modificat și completat de Ordinul MAPM nr. 592/2002 privind stabilirea valorii de prag pentru anumiți indicatori.

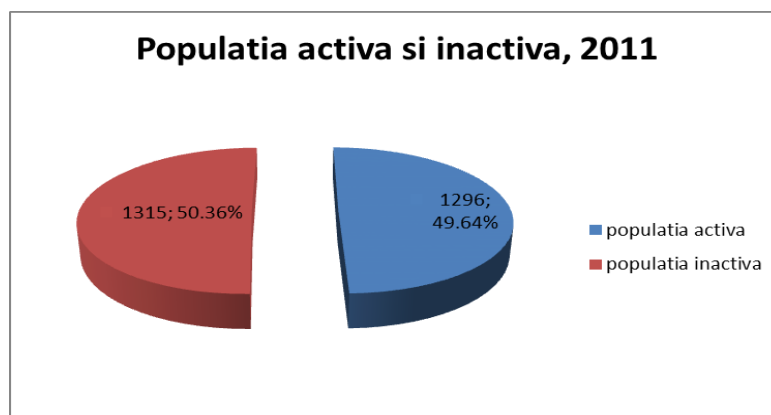
Protecția naturii

Conform adresei nr. 7585/ML/26.09.2013 Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara, comunică următoarele arii naturale existente pe raza comunei Baia de Criș: ROSPA0132 Munții Metaliferi (arie de conservare specială avifaunistică) și ROSCI0325 Munții Metaliferi (sit de importanță comunitară)

Situația Socială

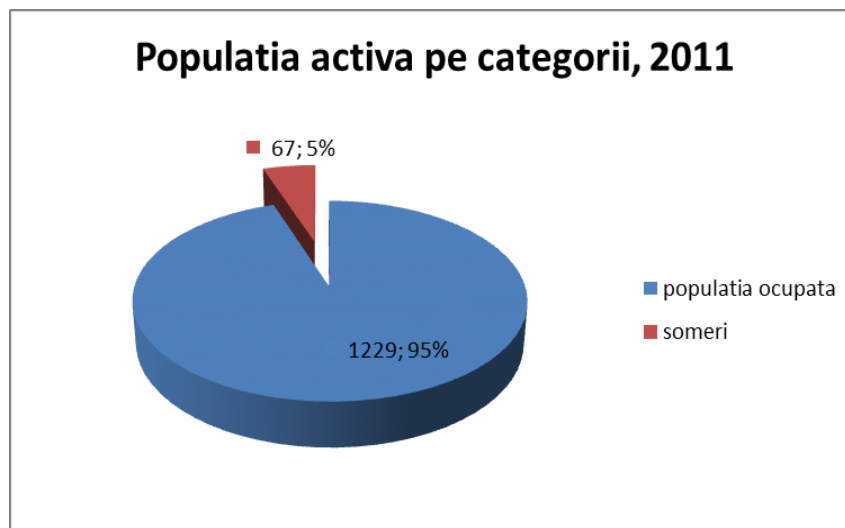
Nu există programe locale de calificare și recalificare a forței de muncă, ceea ce antrenează o adaptare mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special. În timp, acest lucru poate determina decalaje economice mari, greu de recuperat.

Situație socială – statut economic populație (populație activă și inactivă) 2011

Observație:

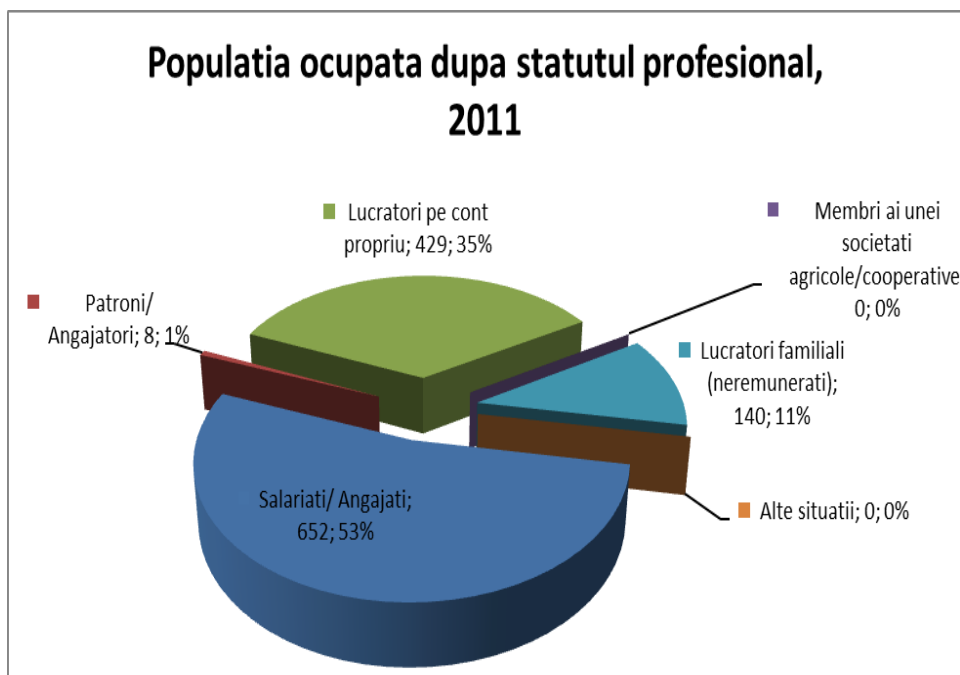
Din totalul populației de la nivelul Comunei Baia de Criș, 50,36% este reprezentată de populația inactivă și 49,64% populația activă.

Observație:

Dacă analizăm populația activă pe categorii putem remarca:

- 95% - populație ocupată;
- 5% someri;

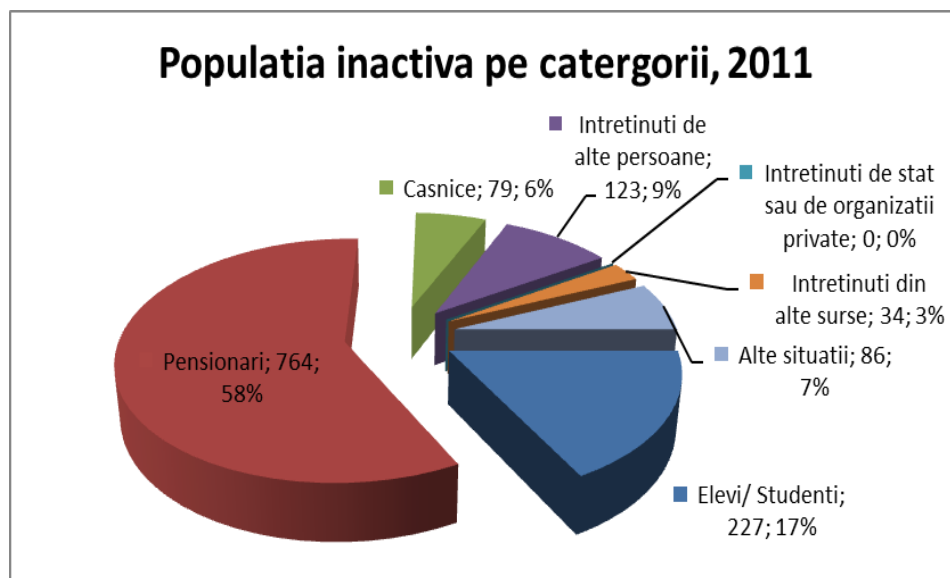

Observatie:

Daca analizam populatia ocupata pe categorii putem remarca:

- 53% - salariat/angajati;
- 35% Lucratori pe cont propriu;
- 11% - Lucratori familiali(neremunerati);
- 1% patroni/angajatori.

Populatie inactiva (pe categorii)

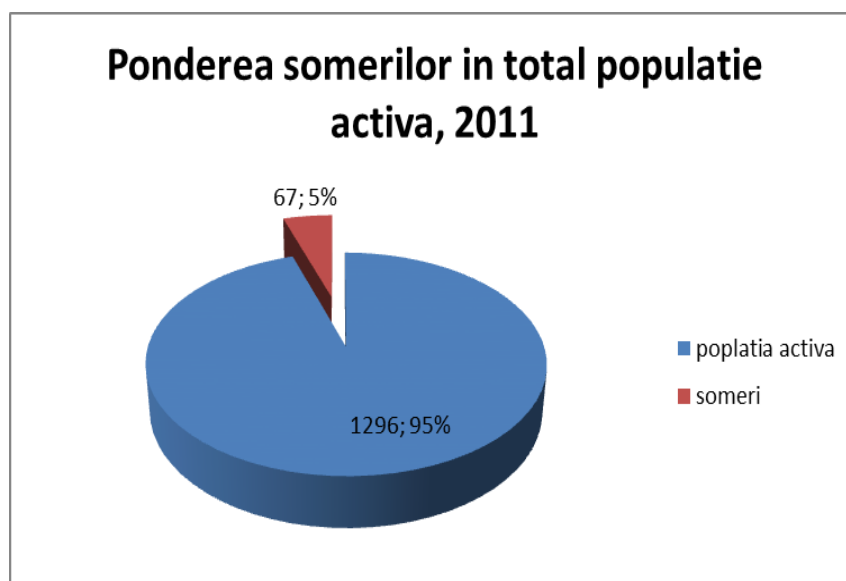

Observatie:

Daca analizam populatia inactiva pe categorii putem remarca:

- 58% - pensionari;17% - Elevi/Studenti;9% - Intretinuti de alte persoane;7% - Alte situatii;6% - Casnice;

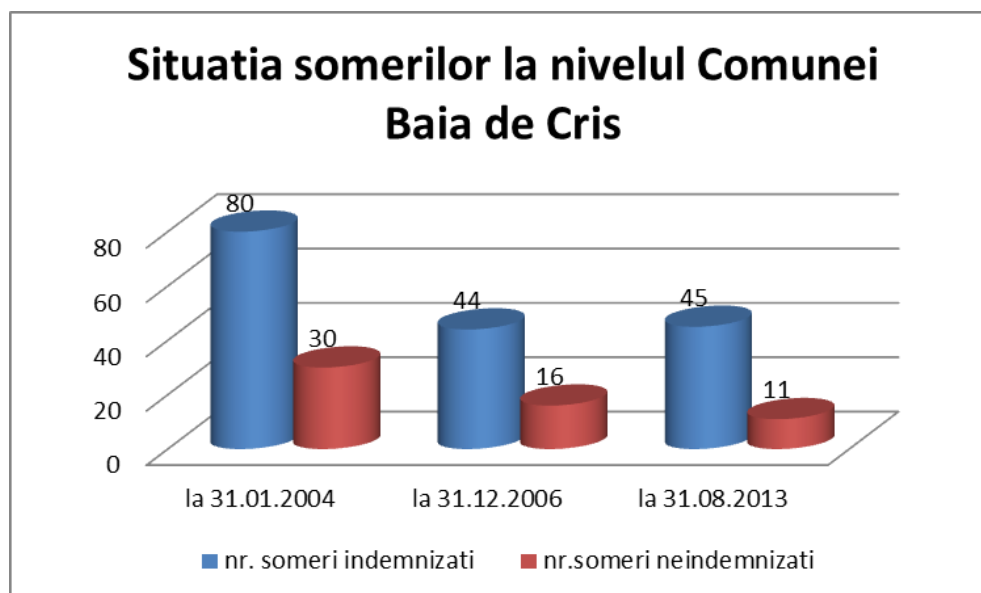
Rata șomajului, raportată la populația activă și numărul de șomeri indemnizați comparativ 2004, 2006, 2013

Observatie:

Ponderea somerilor de la nivelul Comunei Baia de Cris in totalul populatiei ective este de 5%.

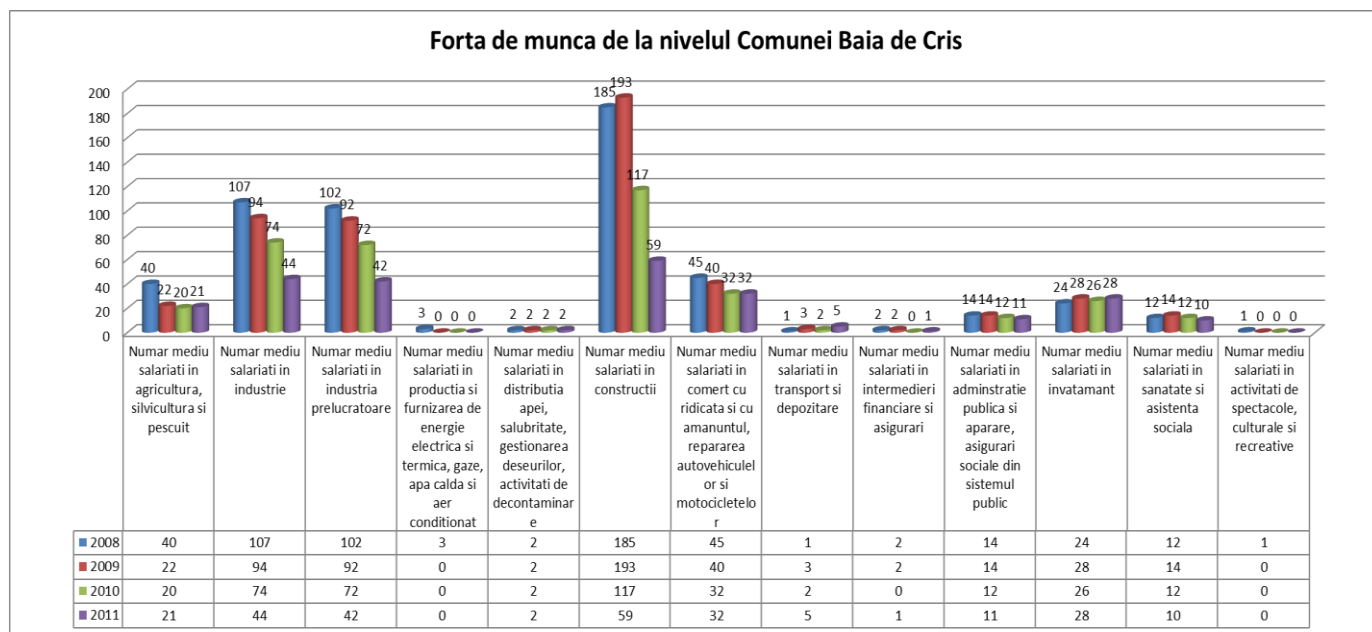
Situația șomajului (someri indemnizați și neindemnizați) – Situație AJOFM, grafic comparativ (procent și număr) pentru 2004, 2006 și 2013

Observatie:

In ceea ce priveste situația șomajului se poate observa o scădere a numărului somerilor din Comuna Baia de Cris, iar din totalul de 56 de someri (din anul 2013) – cea mai mare parte - 45 dintre ei sunt indemnizați (80%).

Forta de munca, un grafic cu total salariați și situația salariaților pe domenii de activitate (2012)

Observatie:

Se poate remarca din graficul de mai sus ca cel mai mare numar de angajati se afla in sectorul de construcții, urmat de salariații din industrie și comerț.

II. ANALIZA SWOT

SWOT	Factori pozitivi	Factori negativi
Factori interni	Puncte tari: INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR - Localitati apartinatoare in numar de 9: Baia de Cris, Baldovin, Caraci, Carastau, Lunca, Risca, Risculita, Tebea, Valeni. - Principalele drumuri care strabat comuna: DN 76, DJ 762, DJ 706, DC 5; - Modernizarea drumurilor comunale in procent de 65%; - Gospodariile racordate la rețeaua electrica in procent 99.7%; - Existenta rețelei de alimentare cu apa pe o lungime de 22 km; - Existenta rețelilor de cablu TV in comuna Baia de Cris; - Existenta infrastructurii de telefonie mobila si fixa in comuna Baia de Cris ; - Ingrasamintele si pesticidele folosite in cantitati mici; - Existenta unui spital; - Existenta a doua cabinete medicale umane; - Existenta unui punct farmaceutic; - Arhitectura traditionala. - Rețea de drumuri locale și forestiere destul de bine dezvoltată - Rețea hidrologică bine reprezentată - Existenta tradițiilor si bio - diversității bine conservate AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM - forma de relief corespunzătoare dezvoltării agriculturii, creșterii animalelor și agroturismului - pomicultura și creșterea animalelor sunt destul de bine reprezentate în această zonă	Puncte slabe: INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR - Existenta rețelei de canalizare doar in localitatea Baia de Cris; - Inexistenta rețelei de alimentare cu gaz metan; - Inexistata sistemelor de distributie a energiei termice; - Agentii economici nu prea sunt interesati pentru protejarea mediului; - Nu au fost demarate lucrarile de stabilizare in zonele ce prezinta pericole de alunecari de teren; - Educatia ecologica superficiala; - Colectarea neselectiionata a deseurilor, in vederea reciclarii, re folosirii, recuperarii sau valorificarii lor; - Fonduri financiare insuficiente destinate impaduririi terenurilor defrisate; - Sistemul de sanatate este deficitar. - investiții reduse în sectorul infrastructurii - infrastructura slab dezvoltata - gestionarea deficitară a deșeurilor - lipsa unei platforme de gunoi - lipsa unui depozit ecologic al gunoiului la nivel local AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM - In sectoarele din agricultura utilarea tehnica este precara; - Sistemul de colectare, prelucrare si valorificare superioara a produselor specifice nu exista;

	• Ponderea foarte mare a ocupatiei populatiei in domeniul agriculturii; • potențial turistic mare • zonă atractivă din punct de vedere turistic și peisagistic. • Existența pensiunilor turistice • Potential de dezvoltare a meseriilor traditionale prin existenta mesterilor populari; • Dezvoltarea activitatii zootehnice prin existenta conditiilor si traditiilor detinute de fiecare familie; • Suprafete de luciu de apa intinse pe 91 ha care pot fi amenajate si populate cu peste; ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI • Materii prime existente pentru industria alimentara: grau, orz, ovaz, legume, porumb, cartofi, legume, plante de nutret; • Obținerea produselor ecologice prin	• Lipsa unor resurse materiale care sa faciliteze angajarea specialistilor in domeniul agriculturii din mediul rural in stadiul actual; • Varietati reduse ale activitatilor economice in zona rurala; • Fondurile financiare insuficiente pentru modernizarea si popularea infrastructurii zootehnice; • Serviciile de consultanta se confrunta cu numarul scazut de specialisti; • Proprietari de teren agricol cu parcele mici, de cateva ha, sunt in numar foarte mare; • Centre de insamantare artificiala in numar mic. • acces greoi la sursele de finanțare • practicarea agriculturii de subzistență • lipsa de fonduri private pentru dotarea cu mașini și utilaje agricole • slabă organizare a formelor asociative de exploatare a terenului • nu există formare profesională pentru sectorul turism; • lipsa mijloacelor de lucru; • greutatea obținerii fondurilor necesare înființării exploatațiilor agricole; • lipsa consilierii în obținerea fondurilor europene pentru agricultură și dezvoltare rurală • lipsa strategiilor locale de dezvoltare turistica. • potențial turistic nevalorificat corespunzător • număr redus de unități de cazare turistice • infrastructură de acces și utilități (apă, canalizare, gaz) inexistentă sau slab dezvoltată. ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI • Numarul intreprinderilor in domeniile industrial si zootehnic este redus; • Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru sustinerea/promovarea unor investitii;
--	--	---

	existenta potentialului ; • Traditii in prelucrarea unor resurse locale; • Productivitate buna a terenurilor agricole; • Traditionalitatea locala in cresterea animalelor; • Infrastructura dezvoltata in domeniul comertului si alimentatiei publice; • Sustinerea serviciului centrului de consultanta in comuna. CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ - Existența cadrului legal privind autonomia financiară și administrativă la nivelul autorităților administrației publice locale.	• Folosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate si eficienta economica scazuta; • Degradarea spatiilor disponibile ce pot fi utilizate pentru a demara activitati antreprenoriale in zona; • Infrastructura deficitara de asistenta pentru afaceri; • Lipsa culturii asociative, a infiintarii de asociatii; • Absenta implementarii sistemului de calitate in cadrul proceselor de productie si a produselor; • Preocuparea pentru introducerea tehnologiilor noi si pentru activitatea de cercetare-dezvoltare; • Lipsa canalelor de colectare a produselor agricole; • Informarea succinta cu privire la normele europene. • accesul dificil al IMM-urilor și producătorilor agricoli la sursele de finanțare • insuficienta dezvoltare a parteneriatului public-privat • accesul dificil al IMM-urilor la sursele de finanțare • politici manageriale slab dezvoltate la nivelul IMM-urilor • posibilitate redusă de cofinanțare de la bugetul local a proiectelor • acces dificil la informație în domeniul afacerilor • lipsa unor spații adecvate pentru unitățile de prestări servicii • nivel redus de investiții în IMM • număr redus de IMM uri / microîntreprinderi de interes local; • spirit antreprenorial slab dezvoltat. • locuri de munca insuficiente • inițiative antreprenoriale slab dezvoltate • acces dificil la sistemele de creditare • slaba valorificare a resurselor naturale si a materiilor prime din mediul rural CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ - Posturi din organigrama Primăriei nu sunt ocupate în prezent, din cauza constrângerilor legale și bugetare, ceea
--	--	--

- Continuarea tendinței de descentralizare a serviciilor publice, în virtutea principiului subsidiarității și pentru a asigura o adaptare mai bună și mai rapidă la nevoile locale; - Existența unui program operațional dedicat capacității administrative; - Existența unui mecanism de determinare a autorităților administrației publice locale de a crește gradul de colectare a impozitelor și taxelor locale; - Cadrul legal favorabil încheierii unor parteneriate în vederea aplicării și implementării de proiecte finanțate din fonduri structurale și/sau în vederea dezvoltării și prestării de servicii în comun; - Experiența dobândită în cadrul proiectelor cu diferite surse de finanțare externă; - Existența cadrului legal care permite autorităților administrației publice locale să utilizeze instrumente pentru eficientizarea furnizării serviciilor publice; - Creșterea transparenței privind organizarea concursurilor de recrutare și promovare; - Existența unui cadru legal care favorizează/permite accesul cetățenilor la informații de interes public, garantează transparența decizională, asigură respectarea integrității în exercitarea funcțiilor și demnităților publice; - Existența unor angajamente prin care România își asumă priorități majore precum: sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise puse la dispoziție de autoritățile publice, creșterea integrității publice, gestionarea eficientă a fondurilor publice, consolidarea responsabilității corporative; - Asigurarea transparenței și deschiderii către mass-media și societatea civilă; - Implicarea directă sau indirectă în proiecte și activități importante cu impact în planul modernizării și eficientizării instituționale și asupra societății civile; - Existența unui cadru legislativ privind managementul situațiilor de urgență; - Capacitatea de intervenție operativă în situații de urgență, la un nivel acceptabil; - Cultivarea inițiativei personale în cadrul domeniului situațiilor de urgență; - Posibilități de pregătire profesională a	ce îngreunează furnizarea unor servicii publice de calitate. - Scăderea salariilor din sistemul public a condus la scăderea capacității administrative la nivel local. - Capacitate administrativă redusă de a genera venituri proprii și de a absorbi fonduri nerambursabile; - Cheltuieli reduse cu investițiile; - Climatul general de suspiciune față de alocarea de fonduri către autoritățile locale; - Dotări tehnice și tehnologice insuficiente și/sau depășite moral, aplicații informatice insuficiente sau realizate într-o manieră care nu permite centralizarea, interconectarea și interpretarea integrată a datelor; - Definiere incompletă a prerogativei de putere publică; - Influența și presiunile factorului politic; - Cooperare interinstituțională inadecvată; - Insuficiența informațiilor cu privire la utilizarea instrumentelor de management al calității în administrația publică; - Lipsa unor sisteme și proceduri de monitorizare și evaluare, inclusiv participativă, a performanței furnizării serviciilor publice; - Lipsa standardelor de calitate orientate spre rezultatele serviciilor publice; - Utilizarea redusă a parteneriatelor public-privat în vederea eficientizării procesului de furnizare a serviciilor publice; - Legislație secundară privind funcția publică și funcționarii publici care nu mai corespunde cu realitatea; - Restricționarea ocupării prin concurs a posturilor vacante; - Recrutare bazată pe evaluarea strictă a cunoștințelor în dauna potențialului și abilităților; - Lipsa de atractivitate din punct de vedere financiar pentru ocuparea unei funcții publice; - Sistem de carieră bazat pe vechime în detrimentul performanțelor, cu consecințe în ceea ce privește demotivarea personalului; - Reglementare insuficientă în ceea ce privește oportunitatea reorganizărilor instituționale și eliberările din funcția
--	---

	personalului; - Disponibilitatea pentru colaborarea cu parteneri interni și externi; - Parteneriate cu instituții publice, ONG-uri și organizații internaționale; - Capacitatea de a atrage, de a coordona, implementa și monitoriza resurse financiare externe;	publică; - Grad ridicat de subiectivism în evaluarea performanțelor profesionale individuale; - Formalism în evaluarea gradului de atingere a obiectivelor individuale, însoțită, în multe situații, de stabilirea defectuoasă și nerealistă a acestora; - Lipsa unei reglementări cu privire la perioada minimă obligatorie anuală de perfecționare profesională; - Lipsa resurselor financiare sau insuficientă alocare a resurselor bugetare pentru perfecționarea funcționarilor publici și a personalului contractual; - Nivel scăzut de informatizare. Lipsa informatizării circuitului documentelor în cadrul primăriei; - Calitatea redusă a acțiunilor de informare și consultare realizate; - Subdimensionarea structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pe fondul restructurărilor realizate, raportat la dinamica elementelor situației operative; - Resurse financiare și logistice insuficiente, spații insuficiente, destinate desfășurării activităților structurilor cu atribuții în domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului; - Dificultăți în corelarea nivelului de expertiză al specialiștilor TIC cu evoluția tehnologiilor și a standardelor în domeniu, în condițiile lipsei alocărilor financiare în acest scop; - Acțiunile de vizibilitate și sensibilizare și parteneriatele cu instituții și ONG-uri sunt puțin valorificate; - Infrastructura de comunicații și tehnologia informației nemodernizată; - Nefinalizarea operaționalizării serviciilor voluntare pentru situații de urgență, ca urmare a insuficienței resurselor financiare alocate în acest scop; - Dotare deficitară cu autospeciale de intervenție, precum și insuficiența resurselor financiare și logistice alocate pentru asigurarea disponibilității autospeciilor de intervenție; - Slaba pregătire a personalului în cunoașterea limbilor străine; - Formarea profesională continuă nu răspunde unor nevoi riguros determinate;
--	---	--

	SOCIAL ȘI RESURSE UMANE • Ponderea mare a populației care lucrează în agricultură; • parte din locuitorii comunei lucrează în domeniul forestier, sau în întreprinderi care se ocupă cu prelucrarea lemnului; • Număr relativ redus al persoanelor inapte de muncă; • Infractionalitatea extrem de redusă în comună; • Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor. • distribuția echilibrată a populației după sexe • forță de muncă bine calificată și instruită. • existența forței de muncă, în special tineri și femei disponibili să dezvolte activități economice neagricole • tineri care doresc să se perfecționeze în anumite domenii specifice • administrația publică locală asigură fonduri pentru protecție socială	- Organizare deficitară în domeniul arhivării documentelor (lipsa spațiilor de depozitate și a unui sistem electronic de arhivare); - Încărcarea mare a personalului existent, atribuirea dezechilibrată a sarcinilor, responsabilități neclare; - Existența unui număr semnificativ de sarcini administrative; - Lipsa de motivare a personalului, în condițiile unor salarii foarte mici; - Proces dificil de derulare a achizițiilor publice, care îngreunează întregul sistem de implementare a fondurilor . SOCIAL ȘI RESURSE UMANE • Migrarea persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă; • Locuitorii zonei au o capacitate financiară relativ scăzută; • Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special. • scăderea natalității • număr destul de mare de șomeri • buget local cu resurse reduse • ponderea destul de crescută a populației inactive • inexistența unui serviciu social de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice • procent ridicat de persoane vârstnice cu venituri reduse • lipsa unor unități care să furnizeze servicii sociale pentru persoane vârstnice • lipsa cunoștințelor specifice pentru dezvoltarea afacerilor și crearea de noi locuri de muncă; • investiții scăzute în resursele umane; • fluctuația populației bine pregătite înspre alte zone. • implicarea insuficientă a societății civile și a bisericii în rezolvarea problemelor
--	---	--

	sociale comunitare EDUCATIE, CULTURA SI SPORT • Pe teritoriul comunei există 11 cămine culturale • Existența a două grădinițe și a două unități de învățământ gimnazial și primar în localitățile aparținătoare Baia de Criș și Câmpuri Surduc • Existența unei biblioteci în Baia de Criș cu peste 12.000 de volume • resurse umane cu nivel ridicat de calificare și experiența profesională • existența de lăcașe de cult în toate localitățile aparținătoare comunei Baia de Criș • existența a trei terenuri de sport în localitățile Baia de Criș, Gothatea și Câmpuri Surduc	EDUCATIE, CULTURA SI SPORT • baza materială insuficientă sau uzată fizic și depășită tehnic în unitățile de învățământ • implicare redusă a cetățenilor la viața asociativă • Număr mic de școlari și preșcolari • lipsa unor programe/activități de angrenare a comunității locale în rezolvarea unor probleme ale comunității și luarea deciziilor. • nivel scăzut de instruire a populației rurale • infrastructură de comunicații insuficientă privind accesarea surselor de informare prin internet.
Factori externi	Oportunități: INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR • conștientizarea populației privind necesitatea protejării mediului - Ecologizarea zonei • obținerea de fonduri pentru realizarea unei stații de epurare a apei • accesarea fondurilor structurale pentru rețele de apă și canalizare în satele aparținătoare comunei Baia de Criș. • Realizarea alimentării cu apă pentru localitățile din comuna Baia de Criș • Rețele de apă și canalizare în toate satele comunei. • Înființarea și realizarea distribuției de gaz metan în satele comunei Baia de Criș • Realizarea iluminatului public stradal în toate localitățile comunei • Realizarea unei platforme ecologice pentru deșeuri și resturi menajere la Baia de Criș • Îmbunătățirea iluminatului public în toate satele comunei.	Amenințări (Riscuri/Pericole): INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU ÎNCONJURĂTOR • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor finanțate prin Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP; • Cunoștințe sumare legate de elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP; • Informații sumare legate de normele europene de mediu în rândul IMM; • Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și implementarea proiectelor finanțate din Fonduri Structurale, Fonduri de Coeziune, FEADR și FEP, pentru proiecte de infrastructură și mediu; • Indiferența față de protecția mediului. • imposibilitatea asigurării susținerii financiare în toate domeniile infrastructurii • educație ecologică insuficientă și superficială • investiții scăzute în domeniul mediului. • Absorbția redusă de fonduri externe pentru dezvoltarea infrastructurii

	AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM • posibilitatea realizării unor ferme zootehnice prin accesarea de fonduri europene • zone cu potențial turistic neexploatat pentru dezvoltarea agroturismului • organizarea producătorilor agricoli în asociații agricole; • atragerea de investitori • dezvoltarea sectorului privat • existența unui potențial de investiții în dezvoltarea agriculturii • potențial piscicol • posibilitatea dezvoltării microfermelor în mediul rural. • posibilitatea realizării de culturi ecologice • diversificarea și dezvoltarea activităților economice în mediul rural; • sprijinirea construirii infrastructurii aferente formelor asociative; • încurajarea asocierii și sprijinirea înființării de exploatații pentru culturi alternative și ecologice; • creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor; • crearea, dezvoltarea unităților agricole de producție și prelucrare. • amenajarea pensiunilor rurale familiale; • practicarea turismului sportiv • dezvoltarea parteneriatului școală, mediu de afaceri turistic. ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI • infrastructura de afaceri finanțată prin fonduri structurale poate impulsiona dezvoltarea economică a comunei. • dezvoltare sector privat • existența unor posibilități viitoare de sprijin financiar prin subvenții • dezvoltarea în continuare a sectoarelor de comerț și servicii; • creșterea numărului de investitori – crearea de noi locuri de muncă – creșterea	AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ ȘI TURISM • nesiguranța valorificării produselor agroalimentare • scăderea numărului de animale și a interesului creșterii acestora datorită modului de valorificare defectuos și a prețului scăzut • concurența cu mari producători agricoli • zone inundabile de-a lungul albiei Mureșului. • lipsa informațiilor privind obținerea de fonduri europene în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și turismului • competitivitate pe piața de desfacere a produselor din partea altor producători din alte localități și zone ale țării. • lipsa publicității locurilor cu potențial turistic mare. • competitivitate cu alte localități care dețin potențial turistic. ECONOMIA ȘI MEDIUL DE AFACERI - • adaptabilitatea greoaie a agenților economici la normele impuse de U.E. • resurse insuficiente puse la dispoziția autorităților locale pentru finanțarea unor proiecte majore • emigrarea forței de muncă în statele UE • dezvoltarea economiei subterane • capacitate redusă a agenților economici de a se adapta la
--	---	--

productivității economice a localității. • existența unor materii prime și resurse naturale ce pot fi valorificate prin crearea valorii adăugate. • posibilitatea atragerii unor resurse la bugetul local (resurse guvernamentale, fonduri structurale de dezvoltare, resurse private • atragere investitori, forța de muncă ieftină • punerea la dispoziție de terenuri și spații din comuna care pot fi folosite pentru dezvoltări antreprenoriale;	condițiile de calitate impuse de UE • neadaptarea infrastructurii mediului de afaceri la cererea existentă.
CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ - Dezvoltarea sectorului tehnologiei; - informațiilor și comunicațiilor; - Progresul tehnologic continuu și transferul de tehnologie și know-how; - Inițiative legislative privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale; - Preocuparea Guvernului pentru consolidarea finanțelor publice și a stabilității financiare; - Preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor; - Preocuparea Guvernului pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile și stimularea investițiilor; - Posibilitatea includerii în programarea viitoare a fondurilor structurale a unor măsuri dedicate dezvoltării capacității administrative a instituțiilor din administrația publică; - Implementarea sistemului de semnătură electronică în relația cu autoritățile și instituțiile publice; - Dezvoltarea unor instrumente de management al calității; - Posibilitatea finanțării proiectelor din fonduri structurale sau granturi puse la dispoziție de organizațiile internaționale - Existența unor angajamente asumate la nivel politic național cu privire la reforma procesului politicilor publice la nivelul administrației publice; - Preocuparea guvernului pentru eficientizarea planificării strategice și sistematizarea reglementărilor (adoptarea	CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ - Alocări insuficiente de la bugetul de stat pentru realizarea obiectivelor privind capacitatea administrativă. - Capacitate administrativă redusă - Persistența luării deciziilor de către autoritățile administrației publice centrale, fără o fundamentare reală și bazată pe informații relevante cu privire la administrația publică locală și fără o preocupare de a învăța din experiențele anterioare; - Accentuarea crizei financiare și impunerea de către organismele internaționale de noi constrângeri; - Instabilitatea zonei euro: accentuarea presiunilor economice asupra tuturor statelor membre UE, inclusiv asupra sistemelor administrative ale acestora, care trebuie să reducă drastic costurile privind administrația publică, dar, în același timp să crească eficiența activităților administrației și a intervențiilor statului; - Întârzieri majore care intervin între momentul depunerii cererilor de finanțare și momentul contractării proiectelor cu finanțare externă, datorate cu precădere proceselor de evaluare și contractare și al celor privind achizițiile publice; - Educație civică redusă; - Părăsirea sistemului administrației publice de către personalul cu experiență relevantă pentru sectoare de activitate mai atractive din țară sau străinătate; - Criza economică actuală cu restrângeri și limitările bugetare;

	Codului administrativ, elaborarea și adoptarea Codului finanțelor publice locale și a Codului de procedură administrativă); - Încurajarea de parteneriate public-private și subcontractarea de servicii publice mediului privat; - Creșterea rolului societății civile reprezentate prin patronat, sindicate, organizații neguvernamentale, asociații profesionale și a consumatorilor, alături de autoritatea publică locală; - Evoluția continuă a tehnologiei comunicațiilor mobile care creează premisele dezvoltării unei platforme de comunicații mobile de bandă largă ce ar permite utilizatorilor acces în timp real, de oriunde, la informațiile de care au nevoie. - Adoptarea legii cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice; - Colaborarea, în domeniul funcției publice, dintre instituțiile publice, societatea civilă, instituții din cadrul academic și instituții/organizații din afara țării; - Existența unui cadru strategic la nivel european care include măsuri ce vizează depășirea obstacolelor și a fragmentării existente la nivelul Uniunii Europene – adaptarea cadrului juridic pentru reutilizarea datelor, mobilizarea instrumentelor financiare în sprijinul deschiderii datelor prin acțiuni precum crearea de portaluri europene de date; - Îmbunătățirea participării populației alături de reprezentanții structurilor din domeniul ordinii publice și siguranței cetățeanului, pentru realizarea scopului comun de siguranță; - Necesitatea creșterii capacității de reacție și intervenție a structurilor din cadrul Sistemului Situațiilor de Urgență; - Posibilitatea accesării altor surse de finanțare în afara celor bugetare în vederea derulării ritmice a planurilor logistice multianuale; - Posibilitatea accesării fondurilor externe nerambursabile; - Fructificarea interesului mass-media pentru domeniul de activitate pentru transmiterea de mesaje către populație. - Simplificarea și revizuirea legislației naționale în vederea facilitării implementării	- Complexitatea decizională, birocrăția sau limitarea resurselor de toate tipurile, pe fondul crizei economice, pot genera un blocaj strategic și structural; - Complexitatea procedurilor de achiziții poate determina prelungirea de la un an la altul a acestei activități și pierderea bugetului alocat achizițiilor; - Repezițiunea cu care se succed schimbările nu oferă timpul necesar reacției și există riscul apariției unei incompetențe cauzate de faptul că ”ne propunem mai mult decât putem face”; - Deciziile la nivel politic și modificările instituționale frecvente/ potențial nefavorabile ; - Existența unor structuri/proceduri de control etc. care îngreunează mecanismul de implementare, printr-un control/ birocrăție excesivă; - Gradul ridicat de neîncredere al populației și actorilor economici în fondurile europene – în contextul dificultăților și birocrăției asociate acestora, cumulat cu o cunoaștere insuficientă a oportunităților și beneficiilor utilizării acestor fonduri.
--	--	---

	fondurilor (în domeniul fiscal, achiziții publice, control și aprobări etc) - Eficientizarea utilizării fondurilor și creșterea relevanței prin dezvoltarea unor portofolii de proiecte bine puse la punct, la nivelul tuturor Programelor Operaționale; - Crearea unui mecanism complex de sprijin pentru beneficiari și potențiali beneficiari, în scopul îmbunătățirii întregului ciclu al proiectelor finanțate din fonduri europene, inclusiv prin facilitarea accesului la finanțare. SOCIAL ȘI RESURSE UMANE • înființarea de mici întreprinderi, ferme și micro - ferme pentru atragerea forței de muncă • protejarea micilor ateliere pentru atragerea forței de muncă • noi surse de investiții , inclusiv fondurile structurale • dezvoltarea sectorului IMM-urilor si crearea de noi locuri de munca • forța de muncă ieftină, disponibilă , cu calificare satisfăcătoare • posibilitatea dezvoltării de programe de integrare pe piața muncii prin reconversie profesională; EDUCATIE, CULTURA SI SPORT • dotarea corespunzătoare a școlilor din comună • conectare la internet • amenajare de parcuri de joacă pentru copii de la sate • organizarea de întreceri sportive la nivel local • organizarea de concursuri cultural-educative pentru elevi si tineri • afirmarea tinerelor talente în diferite domenii artistice și sportive • posibilitatea accesării de fonduri pentru dezvoltarea educației, culturii și sportului în comună. • realizarea de investiții pentru desfășurarea activităților de educație, cultură și sport. • atragerea cetățenilor la viața asociativă	SOCIAL ȘI RESURSE UMANE • depopularea comunei prin migrarea populației spre alte zone din țară sau în străinătate pentru căutarea unui loc de muncă • scăderea natalității, îmbătrânirea populației • lipsa de preocupare pentru recalificări • fluctuație mică a personalului spre alte domenii de activitate; • migrația forței de muncă calificată și mai ales înalt calificată către alte localități din județ, alte zone ale țării și către țările membre UE. EDUCATIE, CULTURA SI SPORT • număr mic de copii în clasele I –VIII. Există riscul ca cele două școli existente să fie închise datorită numărului mic de elevi • migrarea populației tinere spre alte zone • îmbătrânirea populației
--	--	--

	prin participarea în luarea deciziilor la nivelul comunității, participarea la elaborarea unor politici de interes public; • elaborarea unui cadru organizat prin care cetățenii să se implice în activitățile și rezolvarea problemelor de interes comunitar. • îmbunătățirea standardelor educaționale ale populației • Modernizarea și amenajarea căminelor culturale existente în sate	
--	---	--

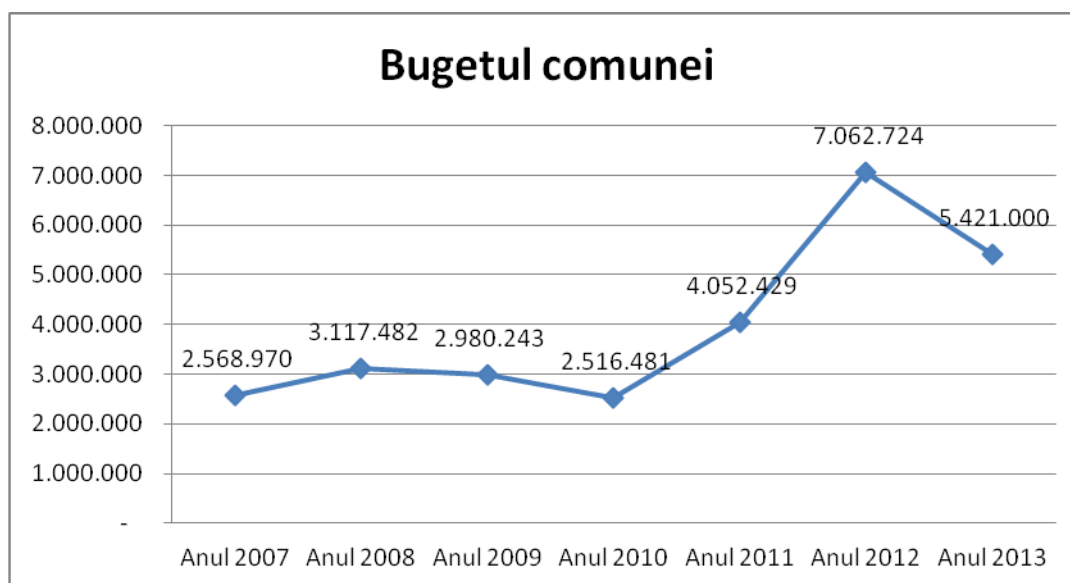
III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

III.1 Parteneriatul

În vederea elaborării strategiei, a fost constituit Comitetul de Dezvoltare Strategică al Comunei BAIA DE CRIȘ, având la bază principiul democrației, al liberei asocieri, al inițiativei și al dreptului de exprimare a opiniei. Acest grup de lucru este format din reprezentanți ai Primăriei Comunei BAIA DE CRIȘ, instituțiilor de învățământ, IMM-uri și alți reprezentanți ai patronatelor și cultelor care au dorit să-și aducă contribuția la elaborarea acestei lucrări și care au în vedere un spectru larg de interese ale comunității locale.

III.1.1 Analiza bugetului local pentru perioada 2007 - 2013

Valoarea totală a bugetului comunei 2007-2013

Observatie:

Se poate remarca faptul că de-a lungul perioadei analizate bugetul Comunei Baia de Criș a fluctuat, dar cu un ritm mediu ascendent. Față de 2007 (2.568.970 lei) bugetul comunei a crescut semnificativ în 2013, la 5.421.000 lei.

III.2 Viziunea și obiectivele strategiei 2014 - 2020

VIZIUNEA:

Dezvoltarea durabila și echilibrată a comunei Baia de Criș prin crearea și susținerea unui mediu economic social, competitiv, stabil, sănătos și diversificat care să asigure creșterea economică continuă și creșterea calității vieții cetățenilor comunei.

OBIECTIV GENERAL:

Obiectivul general al strategiei este de a îmbunătăți atractivitatea Comunei Baia de Criș prin creșterea competitivității economice, calității serviciilor oferite și satisfacției cetățenilor privind calitatea vieții în mediul rural.

OBIECTIVE SPECIFICE:

- dezvoltarea turismului și agroturismului rural și promovarea antreprenoriatului;
- creșterea ratei ocupării pe segmenrul de vârstă 20 -64 ani în mediul rural;
- reducerea ratei șomajului pe termen lung în mediul rural;
- aducerea infrastructurii la standarde europene;
- dezvoltarea resurselor umane și a mediului de afaceri;
- crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii turistice, a facilităților și atracțiilor turistice;
- sprijinirea activităților economice non-agricole;
- creșterea veniturilor adiționale ale fermelor de subzistență și semi-subzistență din activități non-agricole;
- crearea de locuri de muncă în satele aparținătoare comunei Baia de Criș;
- limitarea depopulării spațiului rural;
- creșterea cifrei de afaceri în sectoarele economice;
- dezvoltarea integrată a satelor în vederea dezvoltării durabile;
- crearea de servicii pentru populația rurală;
- dezvoltarea și modernizarea serviciilor publice, asigurarea cu servicii de gospodărie comunală în sistem centralizat (apă, canalizare, salubritatea localităților).

III.2.1 INDICATORI DE REZULTAT:

- ✓ Creșterea satisfacției cetățenilor privind calitatea vieții în mediul rural - %
- ✓ Creșterea conectivității cu mediul urban (rutier, feroviar și transport în comun) - %
- ✓ Creșterea gradului de acces la servicii publice de bază
- ✓ Creșterea densității IMM-urilor în rural – nr. IMM-uri / 1000 locuitori
- ✓ Creșterea producției și productivității agricole (t/ha);
- ✓ Dezvoltarea sustenabilă a industriei mobilei, a silviculturii și a pisciculturii;
- ✓ Scăderea procentului de exporturi cu produse finite, fără valoare adăugată din sectorul agricol și forestier
- ✓ Multiplicarea serviciilor publice concentrate în mediul rural (nr., %)
- ✓ Creșterea ratei ocupării pe segmentul de vârstă 20 -64 ani în mediul rural (pp)
- ✓ Reducerea ratei șomajului pe termen lung în mediul rural (pp)
- ✓ Obiective de patrimoniu cultural și natural restaurate (nr.)
- ✓ Clădiri abandonate și areale părăsite reabilitate și puse în valoare (nr.)
- ✓ Târguri/ piețe comunale modernizate (nr.)
- ✓ Lungimea drumurilor reabilitate/ extinse (km)
- ✓ Suprafață parcuri/ spații verzi modernizate/ create (mp)
- ✓ Spații publice de recreere create/ modernizate (nr.)
- ✓ Depozite de colectare și distribuție create/ modernizate (nr.)
- ✓ Exploatații agricole modernizate (nr.)
- ✓ Suprafață agricolă care beneficiază de rețeaua de irigații modernizată/ extinsă (ha)
- ✓ Laboratoare de testare și certificare a produselor agricole și agroalimentare create (nr.)
- ✓ Rețea de utilități extinsă/ modernizată (% acoperire alimentare cu apă, canalizare și gaze naturale, internet)
- ✓ Structuri agroturistice (cazare/ agrement) create/ modernizate (nr.)
- ✓ Infrastructuri pentru distribuția și comercializarea produselor agro-alimentare modernizate/extinse (nr.)
- ✓ IMM-uri sprijinite prin investiții (nr.)
- ✓ Întreprinderi și locuri de muncă nou create în zona rurală (nr.)
- ✓ Persoane care participă la cursuri de formare profesională, care au beneficiat de consiliere și consultanță agricolă (nr.)
- ✓ Beneficiari ai serviciilor de informare/asistență privind atragerea de fonduri europene, nerambursabile și managementul proiectelor (nr.)
- ✓ Forme asociative create (nr.)
- ✓ Lucrări de îmbunătățiri funciare și de pregătire a terenurilor degradate pentru activități agricole (ha)
- ✓ Programe de sprijinire a tinerilor fermieri și a fermierilor (nr.)
- ✓ Utiliaje agricole achiziționate (nr.)
- ✓ Centre zonale de colectare și păstrare a produselor agricole.
- ✓ Creșterea numărului de manifestații și evenimente artistice și culturale (%)

- ✓ Creșterea și diversificarea ofertei de activități de agrement în spațiul rural rural (%)
- ✓ Creșterea numărului de activități districte și creative (%)
- ✓ Încurajarea expresiei artistice în spațiile publice
- ✓ Creșterea numărului de festivaluri (%)
- ✓ Creșterea numărului de turiști/ an (nr.)
- ✓ Modernizarea infrastructurii de cazare și adaptarea acesteia conform cererilor turistilor (%)
- ✓ Biblioteci dotate/ reabilitate (nr.)
- ✓ Cămine culturale/ case de cultură modernizate/ extinse (nr.)
- ✓ Manifestări și activități culturale (nr.)
- ✓ Palate/ cluburi ale copiilor înființare/modernizate (nr.)
- ✓ Crearea unor facilități noi de petrecere a timpului liber (nr.)
- ✓ Parcuri tematice amenajate/ modernizate (nr.)
- ✓ Baze sportive create/ modernizate (nr.)
- ✓ Spații publice de recreere create în mediul rural (nr.)
- ✓ Cluburi tematice de petrecere a timpului liber create/ modernizate (nr.)
- ✓ Structuri de agrement create/ modernizate (nr.)
- ✓ Structuri de cazare create/ modernizate (nr.)
- ✓ Muzeu și așezăminte culturale reabilitate/ modernizate (nr.)
- ✓ Branduri turistice create (nr.)

III.2.2 OPERAȚIUNI/AȚIUNI PROPUSE:

HARD

- ❖ Modernizarea vetrei satului și a zonelor centrale;
- ❖ Restaurarea, conservarea și consolidarea obiectivelor de patrimoniu cultural și natural
- ❖ Conversia funcțională a clădirilor abandonate și punerea în valoare a arealelor rurale părăsite;
- ❖ Sprijinirea modernizării târgurilor și piețelor comunale;
- ❖ Înlocuirea/ modernizarea mobilierului public învechit;
- ❖ Modernizarea și extinderea rețelelor de drumuri din interiorul comunei;
- ❖ drumurilor comunale, vicinale, precum și a drumurilor agricole și forestiere; Amenajarea de parcuri și spații verzi;
- ❖ Modernizarea și extinderea rețelei de depozite speciale de colectare, distribuție și valorificare a produselor agricole;
- ❖ Modernizarea exploatațiilor agricole prin: dotare cu echipamente moderne, introducerea de noi tehnologii, construirea/ modernizarea clădirilor operaționale; Modernizarea și extinderea rețelei de conducte de irigații și adaptarea acesteia la cerințele agriculturii regionale;
- ❖ Crearea unor laboratoare independente de testare și certificare a produselor agricole și agroalimentare;

- ❖ Sprijinirea dezvoltării mediului antreprenorial prin investiții în dezvoltarea IMM-urilor existente și prin sprijinirea creării de noi IMM-uri;
- ❖ Introducerea/ extinderea rețelei de utilități (apă, canalizare, gaz, electricitate) și telecomunicații (internet) în mediul rural;
- ❖ Îmbunătățirea valorificării pădurilor prin: refacerea/ extinderea pădurilor, achiziția de echipamente;
- ❖ Investiții pentru îmbunătățirea procesării produselor agricole și forestiere și realizarea de produse cu valoare adăugată ridicată;
- ❖ Modernizarea și/sau re tehnologizarea lucrărilor de desecare și drenaj și de corectare a torenților situați pe fondul agricol;
- ❖ Sprijinirea dezvoltării turismului în mediul rural, prin crearea/ modernizarea structurilor de cazare și de agrement;
- ❖ Achiziționarea de utilaje si echipamente pentru serviciile publice;
- ❖ Crearea și amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populație;
- ❖ Modernizarea și extinderea infrastructurii existente pentru distribuția și comercializarea produselor agro-alimentare (piețe agroalimentare);
- ❖ Modernizarea parcului de utilaje agricole;
- ❖ Încurajarea efectuării unor lucrări de îmbunătățiri funciare;
- ❖ Modernizarea, extinderea și dotarea bibliotecii din comună;
- ❖ Modernizarea si extinderea rețelelor de cămine culturale din mediul rural;
- ❖ Amplasarea unor spații pentru a încuraja expresia liberă (districte creative);
- ❖ Modernizarea si construcția infrastructurii adecvate pentru practicarea sporturilor (terenuri sportive, inclusiv bazine de înot, amenajări pentru sporturile de iarnă, etc)
- ❖ Modernizarea si amenajarea de parcuri tematice (pentru copii, de distracții, etc.)
- ❖ Înființarea, amenajarea spațiilor publice de recreere pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste de biciclete);
- ❖ Conservarea patrimoniului și a obiectivelor turistice naturale;
- ❖ Reabilitarea, modernizarea si dotarea aferentă a muzeelor și altor așezăminte culturale, în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial;
- ❖ Crearea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii de cazare și de agrement turistic de toate tipurile;
- ❖ Valorificarea potențialului turistic montan prin: marcaje, amanajare de trasee și refugii montane;
- ❖ Amanajarea infrastructurii pentru practicarea turismului de aventură;
- ❖ Construirea/ modernizarea căilor de acces la principalele obiective turistice.

SOFT

- ❖ Îmbunătățirea serviciilor de bază în mediul rural: educație, sănătate, social;
- ❖ Programe de instruire si conversie profesională a locuitorilor din mediul rural;
- ❖ Sprijinirea constituirii formelor asociative în agricultură;
- ❖ Dezvoltarea si promovarea produselor tradiționale și/ sau ecologice si crearea unor branduri locale si regionale;

- ❖ Creșterea competitivității produselor agricole și agro-alimentare și implementarea
- ❖ standardelor europene de calitate;
- ❖ Sprijinirea accesului producătorilor locali în calitate de furnizori pentru marile lanțuri de magazine;
- ❖ Îmbunătățirea furnizării de informații, prin utilizarea acestor rețelele existente: administrația publică locală, asociații de producători, grupurile de acțiune locală;
- ❖ Dezvoltarea unor rețelele specifice de consiliere și consultanță în domeniul agricol și atragerea de fonduri europene nerambursabile;
- ❖ Crearea unui mecanism permanent de informare cu privire la prețurile produselor și mărfurilor, atât din piața județeană/regională cât și din piețele cu care există relații comerciale;
- ❖ Sprijin pentru activități de marketing și promovare pe plan național și internațional a produselor agricole/ agroalimentare locale;
- ❖ Încurajarea și promovarea meșteșugurilor tradiționale;
- ❖ Formare profesională pentru îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole;
- ❖ Sprijin pentru dezvoltarea tinerilor fermieri (training, consultanță, sprijin financiar, etc.);
- ❖ Sprijinirea elaborării și implementării strategiei de dezvoltare locală 2021 – 2027;
- ❖ Stimularea cercetării de bază și aplicate în domeniul agro-alimentar;
- ❖ Încurajarea utilizării sustenabile a terenurilor din comună;
- ❖ Încurajarea luării de măsuri împotriva secetei și fenomenelor de risc climatic.
- ❖ Sprijinirea centrelor de cultură;
- ❖ Sprijinirea ONG-urilor din domeniul cultural;
- ❖ Sprijinirea manifestațiilor culturale care promovează valorile autentice;
- ❖ Promovarea și sprijinirea evenimentelor culturale locale și județene;
- ❖ Crearea unor branduri culturale și turistice proprii;
- ❖ Elaborarea de studii și analize privind turismul și cultura în Comuna Baia de Criș;
- ❖ Înființarea unor asociații / clustere pentru promovarea și dezvoltarea turismului, a culturii și a artei;
- ❖ Exploatarea și dezvoltarea tipurilor de turism cu potențial: ecoturism și turism activ, etc. Dezvoltarea și promovarea ecoturismului și a turismului activ;
- ❖ Promovarea obiectivelor și valorilor locale la diverse târguri de turism;
- ❖ Crearea și promovarea unei agende a evenimentelor pentru fiecare sezon;
- ❖ Formarea profesională a personalului care activează în domeniul turismului, în vederea creșterii calității serviciilor;
- ❖ Crearea unor soluții TIC de management al destinațiilor turistice;
- ❖ Realizarea de acorduri și parteneriate cu operatorii de turism străini; Promovarea comunei la târgurile de turism naționale și internaționale;
- ❖ Crearea și valorificarea unor circuite turistice tematice și a unor produse turistice cu specific local.

III.3 Domenii majore de intervenție:

Strategia de dezvoltare a comunei Baia de Criș 2014 – 2020, cuprinde următoarele domenii majore de intervenție:

- 1) Infrastructură și mediul înconjurător**
- 2) Agricultură, dezvoltare rurală și turism**
- 3) Economie și mediul de afaceri**
- 4) Capacitate administrativă**
- 5) Social și resurse Umane**
- 6) Educație, cultură și sport**

III.3.1 Infrastructură și mediul înconjurător

Scopul acestei intervenții este de a îmbunătăți calitatea infrastructurii și a calității mediului înconjurător prin modernizarea sau extinderea drumurilor, rețelelor de utilități apă, canalizare, gaz, amenajarea clădirilor existente, iluminatului public, investiții în colectarea deșeurilor menajere și industriale, protejarea comunității de riscurilor naturale, precum și activități de conștientizare a locuitorilor cu privire la importanța păstrării curate a mediului în care trăiesc.

III.3.1.1 Infrastructură și mediu înconjurător - proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Amenajare centru civic și a spațiilor de interes public ale comunei Baia de Criș, modernizarea vetrei satului și a zonelor centrale, inclusiv realizarea unei fântâni arteziene	Îmbunătățirea aspectului comunei Baia de Criș	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF Proiectul propune amenajarea și renovarea centrului civic al comunei: - amenajare peisagistică, - amenajare parcuri, parcări, piețe - amenajare fațade clădiri etc.);	- spații verzi, parcuri, parcări, renovare centru civic - îmbunătățirea imaginii comunei	Comunitatea locală, turiști	Primăria Comunei Baia de Criș	-	2016 - 2020	Total General estimativ: 2.800.000 Euro Fonduri Structurale – PNDR Buget Local
2.	Amenajarea de alei pietonale, rigole și trotuare în comuna Baia de Criș.	Îmbunătățirea aspectului comunei Baia de Criș, Facilitarea accesului pietonal	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF Proiectul propune amenajarea de alei pietonale în comuna Baia de Criș.	- alei pietonale amenajate - îmbunătățirea imaginii comunei	Comunitatea locală, turiști	Primăria Comunei Baia de Criș	-	2016 - 2020	Total General estimativ: 1.400.000 Euro Fonduri Structurale – PNDR Buget Local
3.	Dalare și pavare șanțuri, comuna Baia de Criș	Îmbunătățirea mediului înconjurător Îmbunătățirea aspectului comunei Baia de Criș,	- Întocmirea documentațiilor tehnice: SF Proiectul propune dalarea și pavarea șanțurilor, comuna Baia de Criș	- șanțuri dalate și pavate, comuna Baia de Criș - îmbunătățirea imaginii comunei	Comunitatea locală, turiști	Primăria Comunei Baia de Criș	-	2016 - 2020	Total General estimativ: 600.000 Euro Fonduri Structurale –

									PNDR
									Buget Local
4.	Amenajare parcuri de joacă în comuna Baia de Criș	Scopul proiectului este de a dezvolta și moderniza spațiile verzi aferente comunei Baia de Criș, precum și înființarea de noi parcuri, scuaruri și alinamente si/sau reabilitarea celor existente. Proiectul propune amenajarea unui parc de recreere și agrement totodată ,ce va contribui la dezvoltarea pe teritoriul comunei Baia de Criș a zonelor de promenadă si spatiilor dedicate pentru petrecerea timpului în aer liber.	- Elaborare documentatii tehnice - Demarare procedura de achizitie publica - Lucrari pentru amenajare si dotare parc și spații de joacă - Recepția lucrărilor și dotărilor.	Parc și spații de joacă amenajate în Comuna Baia de Criș	Comuna Baia de Criș	Primaria Baia de Criș	-	2014 - 2018	Total General estimativ: 600.000 Euro Fonduri Guvernamentale Buget Local Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități. Fonduri structurale
5.	Bloc ANL, sat Baia de Criș	Construcția de locuințe, destinate închirierii, pentru tineri cu vârste cuprinse între 18-35 de ani, care nu își permit să cumpere un apartament sau să închirieze o	- Elaborare documentatii tehnice (Studiu de fezabilitate) - Intocmire caiet de sarcini si demarare procedura de achizitie publica la pachet (elaborare Proiect tehnic +DDE) si executie lucrari)	Construcție bloc ANL finalizata. Minim 20 de unitati locative (apartamente) destinate închirierii, pentru tineri cu vârste cuprinse între 18-35 de ani, care nu	Comuna Baia de Criș	Agencia Națională pentru Locuințe (ANL)	Lucrarea va fi contractată	2016 - 2018	Total General estimativ: 1.300.000 Euro Fonduri Guvernamentale Buget Local

		locuinta de pe piata libera.	- Emitere certificat de urbanism si obtinere avize si autorizatii - Emitere Autorizatie de Constructie - Executie lucrari - Receptia lucrarilor	îsi permit sa cumpere un apartament sau sa închirieze o locuinta de pe piata libera.					
6.	Construire poduri si podețe peste cursurile de apă din comuna Baia de Criș Reabilitare/modernizare și construire poduri peste cursurile de apă din comuna Baia de Criș	- Facilitarea accesului pietonal și al autovehiculelor în satul Comuna Baia de Criș - Dezvoltarea infrastructurii de transport rurale – comuna Baia de Criș	- Elaborare documentatii tehnice - Lucrările au demarat conform contractelor de achiziții publice încheiate. - Întreținere și reabilitare periodică	- acces facilitat la infrastructură de transport. - Îmbunătățirea imaginii comunei	Locuitorii comunei Baia de Criș Agenți economici, investitori.	Primăria Baia de Criș	- Lucrarea este contractată - Proiect în derulare	2016 - 2020	Total General estimativ: 1.200.000 Euro Buget local Fonduri structurale
7.	Modernizare drumuri vicinale în comuna Baia de Criș	- Modernizarea drumurilor vicinale din comuna - Facilitarea accesului pietonal, al vehiculelor și autovehiculelor pe străzile din satele aparținătoare comunei Baia de Criș - Dezvoltarea infrastructurii de transport rurale – comuna Baia de Criș	- Elaborare, SF și documentații tehnice - Atribuire contract de achiziție publică, lucrări - demarare lucrări conform contractelor atribuite (asfaltarea drumurilor vicinale pentru îmbunatatirea accesului) - Întreținere și reabilitare periodică străzi ce necesita renovare	- drumuri vicinale amenajate/ reabilitate în satele comunei Baia de Criș - acces facilitat la rețeaua de străzi din satele comunei Baia de Criș - Îmbunătățirea imaginii comunei si calității străzilor	- Cetateni comunei Baia de Criș Agenți economici, investitori.	Primăria Baia de Criș	- Lucrarea va fi contractată	2015 - 2020	Total General estimativ: 2.200.000 Euro Buget local /județean Fonduri structurale Fonduri guvernamentale

8.	Modernizare drumuri comunale (DC)/străzi secundare în satele comunei Baia de Criș.	- Modernizarea strazilor secundare din comuna - Facilitarea accesului pietonal, al vehiculelor și autovehiculelor pe străzile din satele aparținătoare comunei Baia de Criș - Dezvoltarea infrastructurii de transport rurale – comuna Baia de Criș	-- Elaborare, SF și documentații tehnice - Atribuire contract de achiziție publică, lucrări - demarare lucrări conform contractelor atribuite (asfaltarea străzilor pentru îmbunatatirea accesului) - Întreținere și reabilitare periodică străzi ce necesita renovare	- druuri comunale/străzi amenajate/ reabilitate în comuna Baia de Criș - acces facilitat la rețeaua de străzi din omuna Baia de Criș - Îmbunătățirea imaginii comunei si calității străzilor	- Cetateni comunei Baia de Criș - Agenți economici, investitori.	Primăria Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată	2015 - 2020	Total General: 6.400.000 Euro Fonduri guvernamentale Fonduri structurale Buget local
9.	Regularizare si amenajarea altor pârauri din teritoriul administrativ al comunei Baia de Criș	Îmbunătățirea calității mediului în comuna Baia de Criș prin amenajarea altor pârauri de pe raza unității administrativ teritoriale Dezvoltare și implementare plan de inundații	- Elaborare Studii de fezabilitate/proiecte tehnice - Identificare societăți si licitarea lucrărilor de amenajare - Achiziție contract lucrări - Lucrări de canalizare, decolmatare , ecologizare, indiguire - montarea unor sisteme de preluare deșeurilor de pe pâraurilor (la intrarea și ieșirea din comună)	- coborârea pânzei freatice din zona - Curățarea pâraurilor de deșeurilor si nămol - menținerea curățeniei pâraurilor la traversarea comunei Baia de Criș - risc scăzut la inundații - un mediu mai sănătos - redarea în circuitul agricol a terenurilor inundate, cu mlaștină	- populația comunei	Primăria comunei Baia de Criș	Public - privat	2016 - 2020	Total General Estimativ: 800.000 Euro Buget local Fonduri externe

				- Îmbunătățirea calității apei					
10.	Construire zid de sprijin în zonele cu alunecări de teren.	Îmbunătățirea calității mediului în comuna Baia de Criș prin construirea unor ziduri de sprijin în zonele cu alunecări de teren.	- Elaborare Studii de fezabilitate/proiecte tehnice - Identificare societăți și licitarea lucrărilor de amenajare - Achiziție contract lucrări - Demarare lucrări și recepția acestora.	- ziduri de sprijin construite în zonele cu alunecări de teren	- populația comunei	Primăria comunei Baia de Criș	-	2016 - 2020	Total General Estimativ: 300.000 Euro Buget local Fonduri externe
11.	Lucrări de instalații de apă și canalizare și conducte de evacuare (racordari, bransamente) Comuna Baia de Criș	Scopul principal al acestui proiect este de a satisface cerințele de consum al apei și exigențelor de calitate impuse de normele interne și europene în vigoare, pentru locuitorii satelor componente a comunei Baia de Criș Obiective: - asigurarea cu apă potabilă pentru îmbunătățirea nivelului de trai social și economic al populației - extinderea activității de	Proiectul propune extinderea rețelei de alimentare cu apă în comuna Baia de Criș, - Elaborare SF și PT Licitație, atribuire contract de achiziție publică lucrări: Vor fi demarate următoarele lucrări principale de construcții și instalații: - cămin de vane de racord - conducte de aducțiune - modernizare stație de clorinare - rețea de distribuție - contorizarea consumului de apă	- gospodării noi racordate la rețeaua de apă - Rețea extinsă și funcțională de apă potabilă în satele - cerințe satisfăcute ale locuitorilor privind accesul la rețeaua de apă potabilă	- Comunitatea locală din comuna Baia de Criș - Societatea /societățile contractate pentru realizarea lucrării	Primăria comunei Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată	2015 - 2020	Total General: 1.300.000 Euro Fonduri Guvernamentale Fonduri structurale Buget Local

		distribuire a apei potabile, activitate care aduce venituri la bugetul comunei Baia de Criș - asigurarea unui grad de contorizare de 100% a apei consumate prin montarea de apometre - dotarea rețelelor cu vane, hidranți de incendiu, manometre, etc. - executarea lucrărilor cu tehnologii și materiale care să asigure o durată de viață mai mare a sistemului de apă							
12.	Alimentarea cu apă pentru localitatea Țebea aparținând comunei Baia de Criș, județul Hunedoara	Scopul principal al acestui proiect este de a satisface cerințele de consum al apei și exigențelor de calitate impuse de normele interne și europene în vigoare, pentru locuitorii satelor componente a comunei Baia de Criș Obiective:	Proiectul propune extinderea rețelei de alimentare cu apă în comuna Baia de Criș , - Elaborare SF și PT Licitație, atribuire contract de achiziție publică lucrări: Vor fi demarate următoarele lucrări principale de construcții și instalații: - cămin de vane de racord - conducte de aducțiune	- gospodării noi racordate la rețeaua de apă - Rețea extinsă și funcțională de apă potabilă în satele - cerințe satisfăcute ale locuitorilor privind accesul la rețeaua de apă potabilă	- Comunitatea locală din comuna Baia de Criș - Societatea /societățile contractate pentru realizarea lucrării	Primăria comunei Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată	2015 - 2020	Total General: 800.000 Euro Fonduri Guvernamentale Fonduri structurale Buget Local

		- asigurarea cu apă potabilă pentru îmbunătățirea nivelului de trai social și economic al populației - extinderea activității de distribuție a apei potabile, activitate care aduce venituri la bugetul comunei Baia de Criș - asigurarea unui grad de contorizare de 100% a apei consumate prin montarea de apometre - dotarea rețelelor cu vane, hidranți de incendiu, manometre, etc. - executarea lucrărilor cu tehnologii și materiale care să asigure o durată de viață mai mare a sistemului de apă	- modernizare stație de clorinare - rețea de distribuție - contorizarea consumului de apă						
13.	Alimentarea cu apă pentru localitatea Cărstău aparținând comunei Baia de Criș, județul Hunedoara	Scopul principal al acestui proiect este de a satisface cerințele de consum al apei și exigențelor de calitate impuse de normele interne și	Proiectul propune extinderea rețelei de alimentare cu apă în comuna Baia de Criș , - Elaborare SF și PT Licitație, atribuire contract de achiziție publică lucrări:	- gospodării noi racordate la rețeaua de apă - Rețea extinsă și funcțională de apă potabilă în satele - cerințe	- Comunitatea locală din comuna Baia de Criș - Societatea /societățile contractate	Primăria comunei Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată	2015 - 2020	Total General: 800.000 Euro Fonduri Guvernamentale

		europene în vigoare, pentru locuitorii satelor componente a comunei Baia de Criș Obiective: - asigurarea cu apă potabilă pentru îmbunătățirea nivelului de trai social și economic al populației - extinderea activității de distribuire a apei potabile, activitate care aduce venituri la bugetul comunei Baia de Criș - asigurarea unui grad de contorizare de 100% a apei consumate prin montarea de apometre - dotarea rețelelor cu vane, hidranți de incendiu, manometre, etc. - executarea lucrărilor cu tehnologii și materiale care să asigure o durată de viață mai mare a sistemului de apă	Vor fi demarate următoarele lucrări principale de construcții și instalații: - cămin de vane de racord - conducte de aducțiune - modernizare stație de clorinare - rețea de distribuție - contorizarea consumului de apă	satisfăcute ale locuitorilor privind accesul la rețeaua de apă potabilă	pentru realizarea lucrării				Fonduri structurale Buget Local
--	--	--	---	--	-----------------------------------	--	--	--	---

14.	Alimentarea cu apă pentru localitatea Lunca aparținând comunei Baia de Criș, județul Hunedoara	Scopul principal al acestui proiect este de a satisface cerințele de consum al apei și exigențelor de calitate impuse de normele interne și europene în vigoare, pentru locuitorii satelor componente a comunei Baia de Criș Obiective: - asigurarea cu apă potabilă pentru îmbunătățirea nivelului de trai social și economic al populației - extinderea activității de distribuție a apei potabile, activitate care aduce venituri la bugetul comunei Baia de Criș - asigurarea unui grad de contorizare de 100% a apei consumate prin montarea de apometre - dotarea rețelelor cu vane, hidranți de incendiu,	Proiectul propune extinderea rețelei de alimentare cu apă în comuna Baia de Criș, - Elaborare SF și PT Licitație, atribuire contract de achiziție publică lucrări: Vor fi demarate următoarele lucrări principale de construcții și instalații: - cămin de vane de racord - conducte de aducțiune - modernizare stație de clorinare - rețea de distribuție - contorizarea consumului de apă	- gospodarii noi racordate la rețeaua de apă - Rețea extinsă și funcțională de apă potabilă în satele - cerințe satisfăcute ale locuitorilor privind accesul la rețeaua de apă potabilă	- Comunitatea locală din comuna Baia de Criș - Societatea /societățile contractate pentru realizarea lucrării	Primăria comunei Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată	2015 - 2020	Total General: 800.000 Euro Fonduri Guvernamentale Fonduri structurale Buget Local
-----	---	---	---	---	--	-------------------------------	----------------------------	-------------	---

		manometre, etc. - executarea lucrărilor cu tehnologii și materiale care să asigure o durată de viață mai mare a sistemului de apă							
15.	Canalizare, stații de epurare a apei în localitățile : Țebea, Lunca, Cărstău, comuna Baia de Criș	- Extindere și modernizarea infrastructurii de apa uzata Realizarea canalizării menajere și pluviale în satele (Țebea, Lunca, Cărstău) a comunei Baia de Criș, extindere rețea canalizare. 1. canalizare pluviala și menajeră 2. modernizare/reabilitare/înființare stații de pompare ape uzate 3. modernizare/reabilitare/înființare stație de epurare	<u>1. Elaborarea documentației de proiectare</u> cu respectarea următoarelor cerințe de proiectare: Adoptarea unor soluții moderne, viabile în concordanță cu legile, normele și normativele în vigoare și normele europene Faza PT Proiect Tehnic va cuprinde inclusiv: Descrierea lucrărilor Caiete de sarcini pentru execuția lucrărilor, Listele cu cantitățile de lucrări pentru ofertanți Listele cu cantitățile de lucrări si evaluarea valorica a lucrarilor, <u>numai pentru autoritatea contractantă</u> Graficele de eșalonare a lucrărilor Proiect pentru	- gospodarii racordate la rețeaua de canalizare prin realizarea și extinderea rețelei de canalizare; - Rețea de canalizare menajeră și pluvială extinsă și operațională în localitățile din comuna Baia de Criș - îmbunătățirea calității vieții comunității; - realizarea unei dezvoltări locale echilibrate; - crearea unui mediu favorabil pentru desfășurarea economico – socială în zonă.	- Cetateni comunei Baia de Criș, - Comunitatea locală din zona afectată de proiect - Societatea/s ocietățile contractate pentru realizarea lucrării	Primăria comunei Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată	2015 - 2020	Total General: 3.500.000 Euro Fondul Național, Guvernul României Buget Local 2% prin FS Fonduri Structurale 75% Guvern 13%

			obținerea autorizației de construire; Detalii de execuție, piese scrise și desenate 2. Licitație achiziție lucrări, contractare ofertant/consorțiu 3. Demararea lucrărilor conform S.F. și a proiectelor tehnice pentru următoarele obiective: Obiectivul 1. – realizare și extinderea rețelei de canalizare și la gospodăriile nou construite Obiectivul 2. - modernizare/reabilitare/înființare stație de pompare ape uzate Obiectivul 3. - modernizare/reabilitare/înființare stație de epurare						
16.	Modernizarea și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică și iluminat public, în Comuna Baia de Criș	Dezvoltarea infrastructurii de alimentare la energia electrică în comuna Baia de Criș, în special iluminatul stradal mai ales în zonele de intersecții și cele intens	- SF, documentații tehnice elaborate - Atribuire contract de achiziție publică, lucrări - demarare lucrări conform contract atribuit și recepția acestora	- acces facilitat la sursa de energie electrică în comuna Baia de Criș - infrastructură de iluminat public, extinsă și modernizată pe întreg teritoriul	Locuitorii comunei Baia de Criș Investitori	Primăria Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată .	2016 - 2020	Total General estimativ: 1.200.000 Euro Buget local Fonduri structurale

		circulate.		comunei Baia de Criș					
17.	Construcția rețelei publice locale de alimentare cu gaz în comuna Baia de Criș, județul Hunedoara,	Infrastructura rurală dezvoltată și modernizată cu acces la gaz metan	Realizare Studiu de Fezabilitate și Proiect Tehnic Licitație de achiziție lucrări publice Organizare șantier, demarare lucrări de branșament, etc.	Satele aparținătoare comunei Baia de Criș branșate la rețeaua publică locală de alimentare cu gaz.	Locuitorii satelor comunei Baia de Criș Furnizorii lucrărilor	Primăria comunei Baia de Criș	Lucrarea va fi contractată	2016 - 2020	Total General: 2.800.000 Euro Fondul Național, Guvernul României Fonduri Structurale - UE
18.	Împădurirea terenurilor agricole si neagricole.	a) Îmbunătățirea calitatii mediului; b) Creșterea suprafeței de pădure cu rol protectiv; c) Furnizarea de lemn în scopuri bioenergetice; Suprafata minima va fi de 0.5 hectare, suprafata compacta, iar în cazul înființării de perdele forestiere de protecție latimea acestora va fi de cel puțin 20 m. Pentru prima	- Întocmirea documentațiilor tehnice: proiect, SF - Împrejmuirea cu gard a terenului pe care se înființează plantația forestieră; - Achiziția de Baia de Crișeti forestieri; - Executarea drumurilor tehnologice de acces la santierul de împădurire; - transport și punerea în șanț a Baia de Crișetilor - Pregătirea terenului și a solului în vederea împăduririi; - Executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare	Numarul de beneficiari care primesc sprijin pentru împădurire - Suprafata de teren împădurit (ha) - Inversarea diminuării biodiversității - Creșterea producției de energie regenerabilă Definirea terenului agricol Teren agricol – suprafata de teren	Comunitatea locală	Primăria comunei Baia de Criș – pentru înființarea plantațiilor	Parteneriat public privat	2015 - 2020	Total General estimativ: 3.500.000 Euro Buget local Fonduri structurale

		împadurire a terenurilor agricole se vor utiliza specii adaptate condițiilor locale de mediu, în conformitate cu normele tehnice în vigoare.	(terase, lucrări de desecare, cleionaje, garnisaje, etc); - Executarea plantatiei (pichetare, transport Baia de Crișeți prin purtare directă, executare gropi, plantare Baia de Crișeți, recepare Baia de Crișeți); - creare sistem individuale de protecție a Baia de Crișetilor forestieri;	ce are următoarele categorii de folosință: arabil, pasuni și fânețe naturale, plantatii pomicole, vii, alte culturi permanente, grădini familiale, și care a fost exploatată în ultimii 2 ani. Definirea terenului neagricol Teren neagricol – suprafața de teren care are următoarele categorii de folosință: arabil, pasuni și fânețe naturale, plantatii pomicole, vii, alte culturi permanente, grădini familiale, și care nu a fost exploatată în ultimii 2 ani. Teren abandonat – suprafața de teren care are următoarele categorii de folosință: arabil,						
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

				pasuni si fânețe naturale, plantatii pomicole, vii, alte culturi permanente, gradini familiale, si care nu a fost exploatarea o perioada mai mare de 2 ani					
19.	Realizare piață agroalimentară în comuna Baia de Criș	- Comercializarea produselor - facilitarea întâlnirii „cererii” cu „oferta” și obținerea unui comerț dinamic	- Elaborarea documentațiilor tehnice (SF, Proiect tehnic, etc.) - amplasare stație autobuz și amenajare parcări auto - amenajarea infrastructură piață agroalimentară : platformă betonată, construcție metalică, grupuri sociale, utilități tehnico – edilitare - contractarea spațiilor de desfacere, cu societăți comerciale și producătorii independenți; - selectare și angajare personal	- dezvoltare economico – locală prin amenajarea unui complex modern a pieței agroalimentare	- comunitatea locală - producătorii independenți - societățile comerciale	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat Public - Privat	2014 - 2020	Total general estimativ: 180.000 Euro Fonduri structurale Bugetul local Contribuție societate/soc ietăți partenere
20.	Modernizarea sediului Primăriei comuna Baia de Criș (spațiu administrativ)	Dezvoltarea capacității Primăriei comuna Baia de Criș, prin lucrări de infrastructură	- Elaborare Studii de fezabilitate/proiecte tehnice - atribuire contract de achiziții lucrări, demarare proiect	- Spațiu modern, amenajat la standarde - capacitate dezvoltată a sediului Primăriei comunei Baia de Criș	Primăria comunei Baia de Criș Comunitatea locală	Primăria comunei Baia de Criș		2016 - 2020	Total General: 350.000 Euro Fonduri guvernament ale

				- acces facilitat al aparatului propriu și al cetățenilor la serviciile din cadrul Primăriei comunei Baia de Criș					Fonduri structurale Buget local
21.	Extindere construire – zone noi de locuit	Dezvoltarea comunei Baia de Criș	- Inventarierea terenurilor disponibile pentru extinderea zonelor de locuit cu posibilitatea construirii de noi cartiere/rezidențiale/sate de vacanță, zone de agrement, etc. - Întocmirea studiilor de fezabilitate, proiecte și - atribuire contract de achiziție publică, demarare lucrări. - lucrări de infrastructură	- Studii de fezabilitate, proiecte tehnice, etc. - Construire locuințe - Dezvoltarea ofertei de locuit în zonă	Locuitorii comunei Baia de Criș și satele aparținătoare	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat Public - Privat	2007 - 2013	Total General estimativ: 2.500.000 Euro Buget local și finanțare externă – fonduri structurale Investiții private
22.	Amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, a pășunilor și pașunilor din comuna Baia de Criș	Protecția și conservarea naturii, a diversității biologice. Conservarea și reabilitarea sistemelor ecologice existente	extinderea spațiilor verzi selecție terenuri menținerea, întreținerea și ameliorarea spațiilor verzi naturale existente în intravilanul Comunei Baia de Criș	Creșterea suprafeței de zonă verde	- populația comunei	Primăria Baia de Criș	Garda de Mediu Agenția de protecția mediului	2016 - 2020	Total General estimativ: 250.000 Euro Buget local Fonduri structurale
23.	Realizarea unui plan local de gestiune a deșeurilor – colectare selectivă ,	Gestionarea deșeurilor prin colectare selectivă Conformarea cu Planul Regional de	Studii de fezabilitate, proiect tehnic. Identificare zonelor în care pot fi amplasate tomberoane (protejarea tomberoanelor	Îmbunătățirea imaginii comunei, folosirea deșeurilor reciclabile, protejarea zonei verzi	- populația comunei	Primăria Baia de Criș, serviciul de salubritate	Parteneriat – public - privat	2016 - 2020	Total General estimativ: 750.000 euro

	reciclare si punere in aplicare „Gestionarea deșeurilor – colectare selectivă”	Gestionare a Deșeurilor	impotriva intemperiilor si inscriptionarea lor, etc.) Licitație achiziție bunuri și mijloace • mijloace de transport speciale pentru transportul deșeurilor biodegradabile si deșeurilor reciclabile; • containere și organizarea de sisteme de colectare selectivă a deșeurilor biodegradabile din gospodăriile private și din instituțiile publice (școli, spitale, administrații); • containere și organizarea de sisteme de colectare selectivă a fracțiilor reciclabile din deșeuri, în special a ambalajelor și a deșeurilor din ambalaje provenite din gospodăriile private. • lucrări de construcții specifice activității propuse; Exemplele operațiuni: • colectarea deșeurilor reciclabile, cum ar fi deșeurile de hârtie de la	Creșterea nivelului de colectare selectivă a deșeurilor Diminuarea impactului depozitelor de deșeuri asupra mediului ; • Reducerea cantității deșeurilor depuse necontrolat în mediul înconjurător.					proiect plan local de gestiune a deșeurilor – colectare selectivă 13.000 Euro Buget local Fonduri structurale
--	--	----------------------------	--	---	--	--	--	--	--

			birouri; • înființarea de centre unde este înlesnită depozitarea de către populație a deșeurilor voluminoase, reciclabilelor și a componentelor periculoase; • lucrări specifice de construcții;						
24.	Reabilitarea/ dezvoltarea sistemelor de salubritate, a spațiilor pentru depozitare temporară și a platformei de depozitare a deșeurilor solide – Groapă de gunoi ecologică.	Dezvoltarea sistemului de salubritate și protecția mediului înconjurător	Studii de fezabilitate, proiect tehnic. Licitatie achiziție bunuri și servicii Demarare proiect conform contract de lucrări și servicii Operațiuni: • lucrări de construcții; • echipament pentru colectarea, re folosirea, reciclarea și eliminarea deșeurilor provenite de la construcții sau demolări (mașină de gunoi, containere, pubele) • reabilitarea/ remedierea platformei de gunoi din comuna Baia de Criș, (conform normelor UE);	Platforma de depozitare a deșeurilor solide, amenajată conform normativelor în vigoare. Diminuarea impactului depozitelor de deșeuri asupra mediului ; Grad crescut de protecție a mediului Îmbunătățirea imaginii comunei,	-populatia comunei	Primaria Baia de Criș, serviciul de salubritate Agenți economici	Lucrarea va fi contractată Parteneriat public-privat	2015 - 2020	Total General estimativ: 1.800.000 euro Buget local Fonduri structurale

25.	Reabilitare și modernizare drumuri forestiere in comuna Baia de Criș	- Îmbunătățirea managementului fondului forestier prin creșterea gradului de accesibilitate, printr-o mai bună gestionare a resurselor. Adaptarea silviculturii în acord cu măsurile de creștere a competitivității.	- Studiu de fezabilitate - Reabilitarea și modernizarea drumurilor forestiere care să asigure accesul nerestricționat la fondul forestier;	- nr./km drumuri forestiere reabilite și modernizate (	- Primăria comunei Baia de Criș - Persoane fizice și juridice de drept privat și asociațiile acestora, proprietari / detinatori de terenuri forestiere constituite în conformitate cu legislația în vigoare;	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public-privat	2014 - 2020	Total general Estimativ: 2.300.000 Euro Fonduri Structurale UE – PNDR Buget local
26.	Implicarea comunității locale în amenajarea și întreținerea spațiilor verzi din zonele de locuit din comuna Baia de Criș	Creșterea calității parcurilor și spațiilor verzi din comuna Baia de Criș, în parteneriat cu comunitatea locală. Creșterea calității scuarurilor și spațiilor verzi de importanță locală.	Delimitarea exactă a spațiilor verzi din zonele de locuit în vederea atribuirii responsabilității. Monitorizarea stării spațiilor verzi din zonele de locuit și alcătuirea unor planuri anuale de intervenție Declararea unei zi a mediului, unde cetățenii și persoanele juridice sunt solicitați să contribuie la curățenia comunei	Minim 5 parteneriate constituite cu organizații ale comunității pentru amenajarea și întreținerea plantațiilor și amenajărilor în spațiile verzi din zonele de locuit Calitate crescută a spațiilor verzi din comuna Baia de Criș	Primăria comunei Baia de Criș Locuitorii comunei	Primăria Baia de Criș	Agenții economici Școlile Persoane fizice	proiect anual	Total General estimativ: 2.000 Euro/anual Buget Local Primăria Baia de Criș Fonduri structurale și alte fonduri nerambursabile

27.	Investiții pentru producerea energiei electrice alternative/regenerabile (parc fotovoltaic/ / centrale de cogenerare pe bază de biomasă)	Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei (panaouri fotovoltaice, centrale de cogenerare pe bază de biomasă) - Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Se are în vedere demararea unor proiecte și investiții pentru producerea energiei electrice alternative/regenerabile - Elaborare studii și documentații tehnice (SF+PT+DDE+etc.) - Demarare proceduri de achiziție publică - Demarare lucrări investiții - Recepția lucrărilor și dotărilor investițiilor realizate	Parc / fotovoltaic/ / centrale de cogenerare pe bază de biomasă , amenajate și funcționale <u>Rezultate specifice pentru centrale de cogenerare pe bază de biomasă:</u> 1. Concesiunea unui teren de minim 10.000 mp către un partener privat 2. Construcția unei capacități de producere a energiei electrice și termice, cu o capacitate minimă de 3 MW 3. Colectarea și valorificarea a minim 50.000 tone de biomasă lemnoasă și agricolă/an 4. Crearea a minim 25 de locuri de muncă 5. Furnizarea	- Primăria comunei Baia de Criș - Persoane fizice si juridice	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public-privat	2014 - 2020	Total general Estimativ: 9.500.000 Euro Fonduri Structurale UE – PNDR Buget local
-----	---	--	---	--	--	-------------------------------	---------------------------	-------------	---

				energiei electrice și termice către Sistemul Energetic					
28.	Realizarea unei platforme ecologice pentru deșeuri și resturi menajere la Baia de Criș.	Dezvoltarea managementului deșeurilor pe raza administrativă a comunei Baia de Criș. Dezvoltarea sistemelor de salubritate Îmbunătățirea mediului înconjurător prin realizarea unei platforme ecologice pentru depozitarea deșeurilor menajere.	Studii de fezabilitate, proiect tehnic. Licitație achiziție bunuri și servicii Demarare proiect conform contract de lucrări și servicii Operațiuni, conform contract de atribuire: • lucrări de construcții; • echipament pentru colectarea, re folosirea, reciclarea și eliminarea deșeurilor provenite de la construcții sau demolări, etc.	Rampă ecologică pentru deșeuri și resturi menajere realizată și amenajată conform normativelor în vigoare. Diminuarea impactului depozitelor de deșeuri asupra mediului ; Grad crescut de protecție a mediului îmbunătățirea imaginii comunei.	- populația comunei	Primăria Comunei Baia de Criș, serviciul de salubritate Agenți economici	Lucrarea va fi contractată	2018 – 2020	Total General estimativ: 1.500.000 euro Buget local Fonduri structurale

III.3.2. Agricultură, dezvoltare rurală și turism

Scopul acestei intervenții:

- contribuie la dezvoltarea unei agriculturi competitive bazată pe cunoaștere și inițiativă privată, precum și protejarea patrimoniului natural, cultural și istoric al zonelor rurale.
- contribuie la o mai bună valorificare a patrimoniului turistic prin restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural, dezvoltarea serviciilor de cazare și agrement și activități de promovare a potențialului turistic al zonei.

III.3.2.1 Agricultură, dezvoltare rurală și turism, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Studiu privind potențialul de dezvoltare agricol și forestier al comunei Baia de Criș	Sprijinirea orientării activităților agricole și forestiere dezvoltate de persoane fizice și agenți economici	Contractare consultant pentru realizarea studiului, care să cuprindă: - evaluarea potențialului agricol și forestier al zonei - determinarea sub-sectoarelor agricole cu potențial de dezvoltare - recomandări privind modalitățile de sprijinire a agriculturii de către autoritatea locală - recomandări privind formule de organizare agricolă - recomandări privind penetrarea pieței regionale	Orientări strategice privind dezvoltarea agriculturii și fondului forestier în zonă	Comunitatea agricolă existentă și potențială	Primăria comunei Baia de Criș	-	2016-2017	Total general estimativ: 14.000 Euro Bugetul local Fonduri externe.
2.	Înființarea /Modernizarea fermelor agricole	Dezvoltarea unui sector agricol competitiv	Achiziția de utilaje, utilitare, animale, material saditor	Număr ferme sprijinite	Producători agricoli, persoane fizice și juridice	Producători agricoli, persoane fizice și juridice	Primăria comunei Baia de Criș	2014-2020	Total general estimativ: 2.600.000 Euro Fonduri UE PNDR
3.	Cresterea valorii adăugate a produselor	Dezvoltarea sectorului prelucrării	Construcții, achiziție de instalații, mașini și echipamente	Număr proiecte finanțate	Persoane juridice autorizate din domeniul	Persoane juridice autorizate din	Primăria comunei Baia de Criș	2014-2020	Total general estimativ: 150.000

	agricole si forestiere	produselor agricole si forestiere			prelucrarii primare a produselor agricole	domeniul prelucrarii primare a produselor agricole			Euro/an Fonduri UE Planul National pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala
4.	Sprijinirea exploatareilor agricole (fermelor) de semisubzistenta	Asigurarea de venituri suplimentare gospodariilor din mediul rural	Inventarierea exploatareilor agricole de semisubzistenta Informarea potentialilor beneficiari asupra oportunitatii de finantare Sprijinirea potentialilor beneficiari pentru intocmirea planurilor de afaceri	1500 euro/an pentru fiecare proprietate agricola sprijinita, pentru max. 5 ani	Proprietari de exploatare agricole de subzistenta	Primaria comunei Baia de Criș	Exploatare agricole de subzistenta	2014-2020	Total general Estimativ: 150.000 euro Fonduri UE PNDR
5.	Suținerea formelor asociative	Comercializare imbunatatita a produselor Competitivitate crescuta a produselor agricole, piscicole si forestiere Absorbția imbunatatita a fondurilor UE	Activitati de informare si consiliere a producatorilor Atragerea de fonduri UE pentru infiintarea asociatiilor de producatori	Nr. forme asociative Cifra de afaceri crescuta	Comunitatea de producatori	Primaria comunei Baia de Criș	Parteneriat public-privat	2014-2020	Total General estimativ: 300.000 Euro Fonduri UE Bugetul local

6.	Amenajare zona de agrement în comuna Baia de Criș	Valorificarea potențialului turistic Dezvoltarea zonelor de agrement și a potențialului turistic din Comuna Baia de Criș	Studii de fezabilitate, proiect tehnic și evaluare mediu Licitație , atribuire contract de achiziție publică lucrări, bunuri și servicii Demarare lucrări conform contract de atribuire. Amenajare plajă Spații comerciale ștrand, terenuri de sport,pescuit sportiv și sporturi nautice Identificare societăți si licitarea lucrărilor de amenajare	Potențial turistic valorificat	Turiști din județ, din țară și din afară	Primăria Baia de Criș	Parteneriat Public - privat	2016 - 2020	Total General estimativ: 1.800.000 Euro Buget local Fonduri structurale Investiții private Parteneriat Public – privat
7.	Modernizare infrastructură, obiective turistice din comuna Baia de Criș	Amenajarea obiectivelor turistice naturale pentru activități turistice	Studii de fezabilitate, proiecte tehnice, avize și evaluare mediu Licitație și atribuire contract de lucrări și servicii Demarare lucrări Instalații de iluminat, încălzire, ventilație; Asigurarea accesului în condiții de securitate pentru turiști; Amenajare grupuri	Infrastructură turistică modernizată	Turiști din județ, din țară și din afară	Primăria Baia de Criș	Parteneriat Public - privat	2014 - 2020	Total General estimativ: 1.400.000 Euro Buget local Fonduri structurale Investiții private Parteneriat Public – privat

			sanitare;etc. - Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele reabilitate. - Construcția / reabilitarea / amenajarea căii de acces către obiectivul turistic reabilitat, în limita a 1000 metri						Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele reabilitate. Construcția / reabilitarea /amenajarea căii de acces către obiectivul turistic reabilitat, în limita a1000 metri. Beneficiari: Autorități ale administrației publice locale și centrale care fac dovada proprietății asupra obiectivului de patrimoniu sau au acordul proprietarilor de drept; Contribuție FEDR 85 % Buget de stat 13 % Buget local 2 %
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

8.	Exploatații Piscicole și zone de agrement comuna Baia de Criș	Dezvoltarea pisciculturii în comuna Baia de Criș	Studii de fezabilitate, mediu, proiect tehnic, etc. Atribuire și demarare lucrări Amenajare exploatații piscicole în zona râului Strei pe teritoriul comunei Baia de Criș.	Exploatație Piscicolă comuna Baia de Criș dezvoltată	Comunitatea locală Persoane pasionate de pescuit ca sport de agrement Agenți economici	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat Public Privat	2014 - 2020	Total general estimativ: 600.000 Euro Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local Fonduri nerambursabile UE Parteneriat Public Privat
9.	Reabilitarea/modernizarea/extinderea structurilor de cazare și a utilităților conexe, precum și a infrastructurii turistice de agrement din comuna Baia de Criș	Îmbunătățirea calității serviciilor de cazare; Crearea / extinderea structurilor de agrement turistic, în vederea creșterii numărului de turiști și a duratei sejurului; Diversificarea serviciilor turistice din comuna Baia de Criș	Studii de fezabilitate, mediu, proiect tehnic, etc. Atribuire și demarare lucrări Reabilitarea / modernizarea / extinderea structurilor de cazare cu utilitățile aferente, inclusiv training pentru utilizarea echipamentului (dacă nu este inclus în pachetul oferit de furnizor): Structurile de cazare eligibile pentru finanțare sunt: hoteluri, moteluri, pensiuni turistice, campinguri, cabane,	- dezvoltarea potențialului turistic și economic în comuna Baia de Criș - dezvoltare infrastructură turistică și de agrement	Comunitatea locală Turiști Agenți economici	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat Public Privat	2014 - 2020	Total general estimativ: 4.000.000 Euro Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local Fonduri nerambursabile UE Parteneriat Public Privat Investiții private

			hoteluri pentru tineret, structuri de cazare pe vapoare / pontoane; - Modernizare structuri de cazare: renovare, reabilitare, extindere, amenajare (interior și fațadă, grupuri sanitare, camere / spații pentru persoane cu handicap locomotor), izolare fonică, extindere spații de cazare, modernizare sistem de utilități, amenajare parcare / garaje, iluminat exterior ; - Dotare structuri de cazare cu echipamente specifice (inclusiv echipamente ecologice pentru alimentare cu energie electrică, spălătorie), ascensor. - Construcția / reabilitarea / amenajarea căii de acces către obiectivul turistic reabilitat, în limita a 1000 metri. Crearea / extinderea						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			/ reabilitarea structurilor de agrement turistic cu utilitățile aferente, inclusiv training pentru utilizarea echipamentului (dacă nu este inclus în pachetul oferit de furnizor), cum sunt : - amenajare piscine, ștranduri, bazine de kinetoterapie; - terenuri de mini-golf, tenis, paint-ball, echitație; - amenajarea de piste pentru cicloturism; - amenajarea de noi pârtii de schi (inclusiv construirea de instalații de transport pe cablu pentru persoane, instalarea de echipamente pentru producerea zăpezii artificiale, instalarea echipamentelor pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de schi, dotarea cu echipamente pentru întreținerea pârtiilor de schi); - amenajarea, dezvoltarea sau reabilitarea pârtiilor						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

			destinate practicării celorlalte sporturi de iarnă: echiparea cu instalațiile și echipamentele corespunzătoare; - amenajări specifice sporturilor nautice; - amenajări pentru practicarea pescuitului sportiv. - construcția / reabilitarea / amenajarea căii de acces către obiectivul turistic reabilitat / creat, în limita a 1000 metri.						
10.	Sprijinirea fermierilor si detinatorilor de paduri sa utilizeze serviciile de consiliere si consultanta în vederea îmbunatatirii performantelor generale ale activitatii acestora.	Obiectivul general al masurii consta în îmbunatatirea cunostintelor fermierilor si proprietarilor de padure, precum si facilitarea accesului la finantare din fonduri comunitare.	- Elaborarea planurilor de dezvoltare pentru fermele de semi-subzistenta. - Asistenta în întocmirea aplicatiilor de sprijin pentru masurile de dezvoltare rurala care pot fi accesate de beneficiarii sprijinului pentru fermele de semi-subzistenta. -Consultanta privind respectarea bunelor practici agricole si de mediu si a conditiilor de	- Nr. de agricultori care beneficiază de sprijin - Creșterea productivității muncii - Cresterea valorii adăugate brute în exploatarele agricole și forestiere	- Fermieri si alte persoane care lucreaza în agricultura si silvicultura de pe raza comunei Baia de Criș - Institutii publice si organisme private selectate care furnizeaza servicii de consiliere si consultanta agricola si silvica, inclusiv detinatorii de padure.	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public privat	2014 - 2020	Total General estimativ: 300.000 Euro Buget local Fonduri externe Parteneriat Public – privat

			ecoconditionalitate. -Consiliere privind managementul exploatarei si aplicarea bunelor practici agricole si de mediu						
11.	Reabilitare fond forestier	a) gospodarirea rationala a padurii si asigurarea continuitatii si biodiversitatii ecosistemelor forestiere; b) sustinerea aplicarii programelor de refacere a padurilor slab productive si degradate prin optimizarea compozitiilor si promovarea speciilor valoroase indigene; c) sprijinea înlocuirii arboretelor de rasinoase din afara arealului cu speciile corespunzatoare statiunilor forestiere; d) aplicarea lucrarilor de	- Elaborare studiu de fezabilitate - Achiziție material de plantat, instalarea culturilor si îngrijirea acestora pentru îmbunatatirea compozitiei arboretelor în concordanta cu tipul fundamental de padure - lucrari de îngrijire si administrare a arboretelor ; - lucrari de îmbunatatire a calitatii solului din padure ; - achizitia de echipamente pentru recoltarea semintelor forestiere; - achizitia de masini, utilaje, echipamente si instalatii pentru activitatea de productie a Baia de Crișetilor forestieri, - gospodarirea padurilor, inclusiv	Numarul de exploatare care introduc noi produse si /sau tehnologii (defalcare dupa tipul de redistribuire a productiei) Cresterea valorii adaugate brute în exploatarele sprijinite	Proprietari/detinat ori de padure sau asociatiile acestora	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public-privat	2014 - 2020	Total general Estimativ: 1.500.000 Euro Fonduri Structurale UE - PNDR

		transformare a pasunilor împadurite si lucrarilor de îngrijire a padurilor tinere în acord cu planurile de management.	pentru activitatea de recoltare a produselor forestiere (lemnnoase si nelemnnoase); - constructia si/sau modernizarea cladirilor administrative si operationale;						
12.	Amenajare drumuri agricole de acces spre exploatarele agricole	Îmbunatatirea managementului terenurilor agricol si forestier prin cresterea gradului de accesibilitate, printr-o mai buna gestionare a resurselor de apa si asigurarea utilitatilor în exploatarele agricole. Adaptarea agriculturii si silviculturii în acord cu masurile de crestere a competitivității.	- Studiu de fezabilitate - construirea si modernizarea drumurilor de exploatare care sa asigure accesul nerestricționat la exploatarele agricole rezultate în urma actiunii de comasare a parcelor de teren agricol; - facilitarea accesului la surse de energie si marirea sistemelor de irigatii si drenaj în vederea îmbunatatirii conditiilor de productie;	- nr. drumuri de exploatare modernizate - nr. de parcele comasate - acces facil la surse de energie - sistem de irigații - condiții de producție îmbunătățite.	- Primăria comunei Baia de Criș - Persoane fizice si juridice de drept privat si asociatiile acestora, proprietari / detinatori de terenuri agricole si forestiere constituite în conformitate cu legislatia în vigoare;	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public-privat	2014 - 2020	Total general Estimativ: 2.500.000 Euro Fonduri Structurale UE - PNDR
13.	Dezvoltarea pomiculturii și valorificarea florei spontane în comuna Baia de Criș	Dezvoltare sector pomicultură și a florei spontane de pădure	Elaborare studiu de fezabilitate Demarare lucrări amenajare livezi – pomicultură	Cultura pomilor fructiferi dezvoltată, cu livezi întinse de suprafață	Agenți economici Comunitatea locală	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public – privat Ocol silvic Baia de Criș	2014 - 2020	Total general Estimativ: 1.800.000 Euro

			Organizare puncte de recoltare, cu prelucrare parțială sau totală a fructelor și a florei spontane						Fonduri Structurale UE Buget local Investiții private
14.	Înființarea grupurilor de producători – campanii de informare	Conștientizarea lucrătorilor agricoli privind oportunitățile și avantajele asocierii acestora în grupuri de producători agricoli.	Campanii de informare privind: a) Adaptarea producției la cerințele și exigentele pieței; b) Asigurarea comercializării în comun a produselor, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzării și distribuția produselor cu ridicata; c) Creșterea valorii adăugate a producției obținute în comun și o mai bună gestionare economică a resurselor și rezultatelor obținute; d) Stabilirea unor reguli comune în ceea ce privește informațiile asupra producției	- Număr total de grupuri de producători înființați și sprijiniți - nr. de ferme intrate pe piață	Grupuri de producători recunoscute oficial până la 31 decembrie 2020, conform prevederilor legislației în vigoare.	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public-privat	2014 - 2020	Total general Estimativ: 25.000 Euro Fonduri Structurale UE - PNDR
15.	Valorificarea potențialului turistic din zonă - studiu și analiză	Creșterea atractivității comunei Baia de Criș prin crearea,	- elaborarea de studii și analize cu privire la necesitățile și potențialul turistic în	- elaborare studiu și analiză - dezvoltarea/mark	Comunitatea locală Consiliul Local Baia de Criș	Consiliul Local Baia de Criș Organizații	Parteneriat public privat	2015 - 2017	Total general Estimativ: 14.000 Euro

	cu privire la necesitatile si potentialul turistic comuna Baia de Criș	îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii turistice, a facilităților și atrăgătorilor turistice.	zonă, în vederea valorificării lor pentru dezvoltarea arealelor analizate. - recomandări privind modalitățile de sprijinire a turismului de către autoritatea locală - recomandări privind formule de organizare turistică în zonă - elaborarea și editarea cărții de identitate locală Baia de Criș, a studiilor cu privire la identificarea activităților tradiționale, acțiunilor și produselor ce urmează a fi valorificate printr-un proiect investitional de dezvoltare.	ating-ul serviciilor de turism rural Orientări strategice privind dezvoltarea turismului în zona		ne guvernamentele			Fonduri Structurale UE – PNDR, POR
16.	Promovarea inițiativelor de dezvoltare rurală	Mediatizarea programului „LEADER” Apariția de Grupuri de Acțiune Locală (GAL)	- activități de informare despre oportunitățile programului „LEADER” constituire de Grupuri de Acțiune Locală (GAL) cu participare atât a instituțiilor publice locale cât și a Organizațiilor nonprofit (ONG)- urilor.	- constituirea și funcționarea GAL, pentru monitorizarea și implementarea planurilor și acțiunilor de dezvoltare rurală a comunei Baia de Criș	- Grupul de acțiune locală (GAL) - agenți economici - Comunitatea locală	Primăria Comunei Baia de Criș	Parteneriat public - privat - Agenți economici - ONG-uri - persoane fizice și juridice, fermieri și agricultori	2014 - 2020	Total general Estimativ: 5.000 euro Buget local Fonduri structurale Program LEADER

			-în cadrul GAL-urilor inițierea și implementarea de strategii de dezvoltare locală. -stimularea Grupurilor de Acțiune Locală de a dobândi cunoștințe și de a se implica în acțiunile din teritoriu. -găsirea de parteneri regionali sau din celelalte state membre pentru realizarea de proiecte transfrontaliere.						
17.	Centru de informare și promovare turistică – Comuna Baia de Criș	Creșterea atractivității Comunei Baia de Criș pentru turiști și vizitatori	- Elaborare documentatii tehnice (Studiu de fezabilitate) - Emitere Autorizatie de Constructie - Intocmire caiet de sarcini si demarare procedura de achizitie publica - Emitere certificat de urbanism si obtinere avize si autorizatii - Executie lucrari - Receptia lucrarilor	Centru de informare turistica – Comuna Baia de Criș, operațional. - Oferta turistică a Comunei Baia de Criș, promovată. 2. Număr de turiști crescut pe raza Comunei Baia de Criș 3. Durata medie a sejurului turistic, crescută pe raza Comunei Baia de Criș	Comuna Baia de Criș	ONG-uri	Lucrarea va fi contractată	2016 - 2018	Total General: 150.000 Euro Fonduri guvernamentale Fonduri structurale Buget local

III.3.3 Economie și mediul de afaceri

Scopul intervenției este de a contribui la dezvoltarea economică a comunei Baia de Criș, prin crearea condițiilor apariției unui mediu de afaceri prosper și sănătos, bazat pe competiție și pe satisfacerea cerințelor reale ale pieței. Un accent deosebit se va pune pe atragerea resurselor financiare necesare susținerii și implementării unor proiecte de importanță majoră pentru dezvoltarea economică a comunei și creării unui cadru instituțional de stimulare a investițiilor, în care să activeze resurse umane cu un înalt grad de pregătire și informare.

III.3.3.1 Economie și mediul de afaceri, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari / Grup țintă	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/ Surse de finanțare
1.	Elaborarea analizei și studiului privind oportunitățile de dezvoltare a afacerilor de către agenții economici din comuna Baia de Criș	Crearea premiselor de dezvoltare economică a comunei Baia de Criș	- Contractare consultant/consorțiu - Elaborare studiu - Orientarea agenților economici pentru dezvoltarea afacerilor prin următoarele componente ale studiului: - depistarea sectoarelor și subsectoarelor economice cu potențial de dezvoltare - surse de finanțare posibile - calificări profesionale necesare - depistare modalități de sprijinire a agenților economici de către Primăria comunei Baia de Criș - studierea posibilității penetrării pe piața națională și internațională	- determinarea priorităților de investiții - dezvoltarea sectorului economic în comuna Baia de Criș	Agenți economici, IMM-uri	Primăria comunei Baia de Criș	Universități și ONG-uri	2014 - 2020	Total general estimativ: 12.000 Euro Buget local Fonduri structurale
2.	Identificarea terenurilor disponibile și a informațiilor de interes pentru investitori	Valorificarea optimă a terenurilor și spațiilor, proprietatea comunei Baia de Criș	Realizarea unui inventar complet și la zi al terenurilor și spațiilor disponibile. - Inventarierea terenurilor și a spațiilor, proprietatea comunei Baia de Criș - Analiza și determinarea destinațiilor în funcție de PUG - Realizarea unui catalog privind oferta de terenuri și spații din comuna Baia de Criș	- Realizarea unui inventar complet și la zi al terenurilor și spațiilor disponibile - Promovarea comunei Baia de Criș și a posibilităților de dezvoltare a investițiilor - Realizare catalog privind oferta de terenuri și spații	Comuna Baia de Criș Societăți comerciale care vor avea oportunitatea de dezvoltare și investiții pe teritoriul comunei Baia de Criș	Primăria Baia de Criș	Oficiul județean de Cadastru - Hunedoara	2014 - 2020	Total general estimativ: 1.000 Euro, fără cheltuieli personale Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local

				disponibile - Creșterea investițiilor în zonă, crearea de noi locuri de muncă						
3.	Amenajare zona industrială în comuna Baia de Criș (Structură de afaceri/parc logistic/industrial)	Dezvoltarea infrastructurii de afaceri în comuna Baia de Criș	- Se are în vedere construirea și dotarea unei structuri de afaceri și/sau a altor obiective din sectorul economic la nivelul Comunei Baia de Criș (hale industrială/parc logistic, etc.). - Elaborare studii de fezabilitate, proiect tehnic, avize mediu, etc. Obiectivele, vor fi construite în zone adecvate conform Planului Urbanistic General al Comunei Baia de Criș.	- Structură de afaceri și alte obiective din sectorul economic, amenajate și realizate, având toate utilitățile asigurate, - minim 24 noi locuri de munca create pe durata realizării investiției - minim 60 noi locuri de munca create de societățile comerciale. - Minim 50 noi locuri de munca induse, indirecte - rețele de utilități asigurate conform cerințelor de funcționare: rețea de alimentare cu	- Mediul de afaceri din zona - Investitorii locali și străini existenți	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public privat Investiții private ONG-uri	2014 2020	-	Total General estimativ: 2.600.000 Euro Fonduri structurale Buget local Investiții private

				energie electrica, gaz, apa, canalizare, comunicații.					
4.	Diversificarea către activități non-agricole, crearea si dezvoltarea de microîntreprinderi: - Construirea, modernizarea, extinderea si dotarea cu echipamente specifice a structurilor agroturistice si a infrastructurii de agrement - Constructia, modernizarea, extinderea si dotarea unitatilor de procesare a produselor - Constructia, modernizarea extinderea si dotarea atelierelor mestesugaresti si de artizanat - Constructia,	Dezvoltarea activităților non - agricole	1. Construirea, modernizarea, extinderea si dotarea cu echipamente specifice a structurilor agroturistice si a infrastructurii de agrement. 2. Constructia, modernizarea, extinderea si dotarea unitatilor de procesare a produselor, ca de exemplu uleiuri din flori, odorizante din flori uscate, etc precum si a unitatilor de procesare industrială a produselor lemnoase. 3. Constructia, modernizarea extinderea si dotarea atelierelor mestesugaresti si de artizanat (de prelucrarea lemnului, fierului, lânăii, pielarie, olarit, broderie, croitorie, instrumente muzicale traditionale, etc.) 4. Constructia, modernizarea si dotarea spatiilor de desfacere si comercializare a propriilor produse si a altor produse locale (ca de exemplu materiale de constructii locale, mobilier rustic etc.)	Numarul brut de locuri de munca create, Crearea de locuri de munca Cresterea valorii adaugate pentru investitiile sprijinite in domeniul non-agricol impartita pe tipul exploatareii agricole/microintreprinderi Cresterea economica	- membrii gospodariilor agricole - persoane juridice - Microîntreprinderile din comună - investitori externi	Primăria Baia de Criș	Parteneriat public-privat ONG-uri	2014 - 2020	Total general estimativ: 3.500.000 Euro Investiții private Fonduri Guvernamentale Fonduri structurale Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local PNDR-POR

	modernizarea si dotarea spatiilor de desfacere si comercializare a propriilor produse si a altor produse locale								
5.	Sprijinirea agenților economici în vederea dezvoltării afacerilor	- informare și asistență privind sursele de finanțare ale Uniunii Europene	- crearea unei baze de date privind agenții economici din comună - identificarea agenților economici interesați de finanțări - realizarea intalniri între potentialii solicitanți de finanțare și reprezentanți ai diferiților donatorilor. - prezentarea ofertei de finanțare a donatorilor - furnizarea de consultanță în domeniul afacerilor și construirea de planuri de afaceri și proiecte de finanțare -prezentarea de către donori a principalilor indicatori economico-financiar urmăriti pentru acordarea finanțărilor, etc Organizarea de cursuri de informare, sesiuni, seminarii și cursuri susținute pentru producătorii agricoli, fermieri, agenți economici privind finanțarea proiectelor de investiții din fondurile structurale Informări publice privind subvențiile de stat, plăți de agromediu, etc. Informări privind finanțări pentru	-creșterea performanței agenților economici -accesul facil al agenților economici la informații din domeniul financiar -informații pentru agenții economici asupra tipurilor de afaceri care ar trebui dezvoltate; -atragera de resurse financiare suplimentare de către agenții economici în vederea dezvoltării acestora	IMM-urile, agenți economici interesați de dezvoltarea afacerilor, producători agricoli, fermieri	Primăria Comunei Baia de Criș	Parteneriat public - privat Societăți de consultanță	2014 - 2020	Total general estimativ : 10.000 Euro/ anual fonduri europene Buget Local, Parteneriat Public Privat

			modernizarea exploatareilor agricole						
6.	Ghidul întreprinzătorului - Comuna Baia de Criș	Promovarea oportunităților de investiții în zonă	Realizarea de broșuri, plaine și actualizare website privind oportunitățile de investiții în zonă, facilități fiscale pentru întreprinzători Realizarea de evenimente și acțiuni în vederea consolidării sectorului economic pe raza Comunei Baia de Criș Promovarea parteneriatului public - privat	Investitori atrași Promovarea zonei din punct de vedere economic.	Potențiali investitori Comunitate a locală	Primăria Comunei Baia de Criș	Parteneriat public - privat	2014 - 2020	Total general estimativ : 150.000 euro Fonduri Europene Buget Local, Parteneriat Public Privat
7.	Înființarea Centrului de Marketing pentru Produse Tradiționale – Comuna Baia de Criș	Asigurarea unei dezvoltări economice durabile a Comunei Baia de Criș, prin înființarea Centrului de Marketing pentru Produse Tradiționale Obiective specifice: 1. Sprijinirea mediului de afaceri local 2. Dezvoltarea antreprenoriatului în rândul locuitorilor din zonă 3. Creșterea numărului de locuri	Construcția unui centru multifuncțional de marketing a produselor tradiționale (centre de colectare, depozitare, ambalare a produselor biologice - ciuperci, fructe de pădure, fructe și legume, inclusiv căpșuni, lactate, brânzeturi, etc; spațiu expozițional cu puncte de desfacere; piață volantă; birouri de informare și consultanță; spații administrative; etc.)	- Structură de afaceri amenajată și realizate, având toate utilitățile asigurate, - minim 20 noi locuri de munca create pe durata realizării investiției - minim 40 noi locuri de munca create de societățile comerciale. - Minim 80 noi locuri de munca induse, indirecte	- Mediul de afaceri din zona - Investitorii locali și străini existenți - Cetățeni ai comunei Baia de Criș	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public privat Investiții private ONG-uri	2014 - 2020	Total General estimativ: 1.900.000 Euro Fonduri structurale Buget local. Investiții private

		de muncă 2. Diversificarea ofertei culturale pentru locuitori, turiști și vizitatori 3. Creșterea numărului de turiști		- rețele de utilități asigurate conform cerințelor de funcționare: rețea de alimentare cu energie electrică, gaz, apă, canalizare, comunicații.						
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

III.3.4 Capacitate administrativă

Scopul intervenției este de a contribui la consolidarea capacității instituționale și eficientizarea administrației publice a Comunei Baia de Criș.

Arii prioritare în care intervențiile strategice sunt necesare și pot avea cea mai mare valoare adăugată:

- consolidarea proceselor de luare a unor decizii eficiente și consolidarea proceselor de responsabilizare care îmbunătățesc eficacitatea organizațională în cadrul administrației publice din Comuna Baia de Criș;
- îmbunătățirea calității și eficienței standardelor în furnizarea de servicii publice;
- creșterea absorbției Fondurilor Structurale și de Coeziune la nivelul Comunei Baia de Criș

Intervenții propuse:

- ✓ îmbunătățirea proceselor de luare a deciziilor, inclusiv îmbunătățirea calității investițiilor importante (acumularea de cunoștințe și resurse umane) și a selecției de proiecte (informații, reglementări și mecanisme de feed-back);
- ✓ asigurarea unei implementări și aplicări mai bune a legislației; îmbunătățirea mecanismelor de reglementare, în special prin crearea unui model standardizat pentru măsurarea costurilor asociate prevăzute de legislația existentă;
- ✓ asigurarea unei infrastructuri adecvate pentru activitățile economice (resurse umane, baze de date, aspecte legislative);
- ✓ îmbunătățirea procesului decizional în administrația publică;
- ✓ asigurarea calității și eficienței furnizării serviciilor publice;
- ✓ creșterea numărului de funcționari publici și personal contractual cu calificare profesională în managementul resurselor umane, finanțe, economie și drept;
- ✓ îmbunătățirea capacității de măsurare a sarcinilor administrative;
- ✓ asigurarea unui management performant al funcției publice;
- ✓ elaborarea și aplicarea standardelor de calitate orientate spre rezultate;
- ✓ creșterea transparenței cu privire la serviciile publice furnizate;
- ✓ creșterea accesibilității beneficiarilor la serviciile publice;
- ✓ întărirea rolului și creșterea calității acțiunilor unității administrativ-teritoriale a Comunei Baia de Criș, în vederea dezvoltării teritoriale;
- ✓ îmbunătățirea funcției de coordonare a managementului și implementării fondurilor UE și Guvernamentale la nivelul Comunei Baia de Criș, pentru a asigura eficiența și eficacitatea intervențiilor propuse în strategia de dezvoltare 2014 - 2020;

- ✓ asigurarea unor sisteme informatice compatibile la nivelul administrației publice din Comuna Baia de Criș care să permită atât raportarea pe anumite sectoare cât și informarea publicului cu privire la activitatea administrației;
- ✓ dezvoltarea sistemelor de prezentare documente, raportare, comunicare online cu alte autorități și instituții publice;
- ✓ îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii IT;
- ✓ elaborarea și implementarea de instrumente TIC specifice;
- ✓ formarea profesională a personalului în vederea unei utilizări eficiente a instrumentelor TIC.

III.3.4.1 Capacitate administrativă, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari / Grup țintă	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/ Surse de finanțare
1.	Informatizarea Primăriei Comunei Baia de Criș – Sistem informatic integrat de management documente, arhivare electronică, înregistrare ședințe consiliu și vot electronic	Dezvoltarea capacității Primăriei comunei Baia de Criș, prin lucrări de infrastructură și dotare logistică, mobilier și sisteme informatice. Întărirea capacității instituționale și eficientizarea administrației publice	- Elaborare Studii de fezabilitate - atribuire contract de achiziții bunuri și servicii demarare proiect. - dotarea cu mobilier, echipamente IT, sisteme informatice, alte componente și echipamente, instrumente pentru asigurarea unei activități eficiente la nivel local – în general, în particular la nivelul serviciilor publice. - sesiuni de instruire în sistemele informatice. - introducerea unei conexiuni la internet de mare viteză prin fibră optică. - amenajarea rețelei locale de calculatoare (LAN) , conectată la serverul principal.	- Spațiu modern, amenajat și dotat logistic la standarde europene - capacitate dezvoltată a sediului Primăriei comunei Baia de Criș - acces facilitat al aparatului propriu și al cetățenilor la serviciile din cadrul Primăriei - acces la resurse prin intermediul internetului	Primăria comunei Baia de Criș Comunitate a locală Furnizorii de lucrări , bunuri și servicii	Primăria Baia de Criș	ONG-uri	2015 - 2017	Total General: 350.000 Euro Buget local Fonduri structurale
2.	"E-Comuna Baia de Criș", Servicii Administrative On-Line furnizate cetățenilor, instituțiilor și mediului de afaceri	<u>Obiectiv general :</u> Creșterea accesului, a utilizării și calității tehnologiei comunicării și informațiilor (e-guvernare, e-	A1. Informare si publicitate – asigurarea vizibilității proiectului (promovarea proiectului) A2. Managementul de proiect A3. Selectarea furnizorilor A4. Recepția echipamentelor hardware și a software-ului - Server Portal - Server Subsistem Gestiune Economica si Subsistem Informatic pentru Management	A1: Informare si publicitate Rezultat 1.1: Comunicatului de presă privind începerea proiectului publicat Rezultat 1.2: Broșuri, pliante si afise editate	☐ funcționari publici și personal contractual din Primărie; ☐ personalul de conducere	Primăria Baia de Criș	ONG-uri	2017 - 2018	Total General: 650.000 Euro Buget local Fonduri structurale

		servicii) - Crearea unui sistem informatic integrat care să pună la dispoziția cetățenilor/mediului de afaceri/instituțiilor subordonate servicii publice on-line și care să conducă la eficientizarea activitatilor interne și serviciilor oferite de Primărie. <u>Obiectivele specifice:</u> ☐ Furnizarea de servicii publice prin mijloace electronice; ☐ Facilitarea accesului cetățenilor, exponenților mediului de afaceri și a institutiilor administrației publice la serviciile publice furnizate de către instituție; ☐ Creșterea gradului de informare a publicului;	(1 bucată): - Server Subsistem management de documente - Server Subsistem gestiune GIS - Server baze de date - Server de test/backup - Rack - Smart UPS - Sistem de stocare a datelor - Backup tape - Firewall/VPN - Switch/Router - Echipamente wireless - Accesorii (Cabluri UTP, conectori, etc.) - Aparate aer condiționat pentru camera serverelor - Calculator desktop - Notebook - Scanner - Imprimantă laser A4 - Multifuncțională de rețea - Terminale Infochiosc Intern - Terminale Infochiosc Extern A5. Implementarea sistemului A6. Instruirea SA 6.1 Realizarea materialelor și programa de curs; SA 6.2 Cursuri de administrare: SA 6.3 Cursuri de utilizare: A7. Auditul proiectului - Audit financiar - Audit de securitate - Audit de sistem	Rezultat 1.3: Anunț de presă referitor la rezultatele proiectului publicat.. - Minim 1000 de mape de prezentare a proiectului realizate și distribuite - Minim 3000 de pliante, 1500 broșuri, 300 afișe, 100 etichete personalizate, 3 bannere de promovare și informare privind proiectul, elaborați și distribuiți; - două panouri de promovare stradale montate elaborate și montate; - Minim 7 comunicate de presă elaborate și distribuite; - Minim 7 articole în ziarele locale (Informația	din Primărie - primar, viceprimar și secretarul primăriei; ☐ consilieri locali; ☐ cetățeni ai comunei; ☐ aproximativ 100 de alte categorii interesate (reprezentanți ai mediului privat, ai organizațiilor or non-guvernamentale, potențiali investitori, etc.) Aceste grupuri au fost evidențiate din următoarele considerente:				
--	--	---	---	---	---	--	--	--	--

		□ Creșterea transparenței activităților desfășurate de către instituție; □ Creșterea eficienței activităților interne ale instituției; □ Creșterea eficienței furnizării de servicii publice și a calității serviciilor publice furnizate. Îndeplinirea obiectivelor specifice enunțate se va face prin implementarea proiectului propus, proiect care va conduce la realizarea unui sistem informatic care va îndeplini următoarele funcționalități: • Transmiterea de notificări privind hotărârile de consiliu local; • Cerere online certificat de producător agricol • Emitere certificate de urbanism și autorizații de		Simeriei, etc.); - Organizare a două conferințe de presă și masă rotundă; - Organizarea unei Campanii de conștientizare, sensibilizare, educare și informare în comunitate; - Portal realizat; - Minim 50 persoane (reprezentanți ai autorităților centrale, județene, locale și mass-media) vor participa la conferințele de presă și masa rotundă ce vor fi organizate în cadrul proiectului; - Activitățile proiectului vor fi promovate și susținute. A2: Managementul de proiect Rezultat 2.1: Un plan de lucru întocmit	□ funcționarii publici și personalul contractual din Primărie – își vor desfășura activitățile specifice din cadrul Primăriei utilizând efectiv sistemul informatic, ei vor lucra direct cu sistemul, în conformitate cu fișele lor de post, eficiența activității lor fiind îmbunătățită prin simplificarea procedurilor, eliminarea activităților redundante și utilizând informații actualizate, corecte și				
--	--	---	--	---	---	--	--	--	--

		construcție • Înregistrare online petiții/reclamații • Gestionarea online activității de raportare de la instituțiile subordonate și informarea online a cetățenilor • Programarea online a audiențelor • Identificarea oportunităților de angajare în administrația publică locală • Urmărirea Execuției Bugetare • Serviciu online de sondare a opiniei publice și forum de discuții în administrația publică • Dezbateri online privind propunerile de hotărâri de consiliu • Descărcare formulare online • Informarea publică asupra contractelor încheiate de primărie și fiecare instituție subordonată primăriei		Rezultat 2.2: Întalniri interne ale echipei de proiect, rapoarte de activitate ale echipei; Rezultat 2.3: Rapoarte tehnice intermediare / final, dosare de rambursare întocmite; Rezultat 2.4: Contabilitatea distinctă, separată pe proiect, rapoarte financiare și contabile ale proiectului. A3: Selecția furnizorilor Rezultat 3.1: Caiete de sarcini elaborate, documente componente ale dosarului de achiziție. Rezultat 3.2: Accesului potențialilor furnizori la documentația	corelate; □ primar, viceprimar și secretarul primăriei – constituie nivelul decizional, având competențe stabilite prin lege și hotărâri ale consiliului local; ei vor obține rapoarte direct din sistem, în minim de timp și cu maxim de exactitate, eliminând timpii de așteptare și incertitudinile informațiilor □ consilieri locali – participă la procesul decizional având competențe stabilite prin lege și				
--	--	--	--	---	---	--	--	--	--

		• Informarea publica asupra achizițiilor efectuate de primărie și fiecare instituție subordonată primăriei • Publicarea informațiilor de interes pentru cetățeni • Informare interactivă a cetățeanului utilizând terminale Infochiosc. Prin acest proiect se va asigura accesul la internet - wireless, gratuit pentru toți locuitorii de pe raza Comunei		de achiziție Rezultat 3.3: Raport privind evaluarea ofertelor depuse și a selectării câștigătorului. Rezultat 3.4: Informații transmise privind desfășurarea procesului de achiziție și deciziilor privind ofertele către ofertanți, conform legii. Rezultat 3.5: Contracte de achiziție bunuri și servicii semnate A4: Recepția echipamentelor hardware, software Rezultat 4.1: Echipamente hardware receptionate Rezultat 4.2: Licențe software receptionate A5: Implementarea sistemului	hotărâri ale consiliului local; ei vor obține rapoarte direct din sistem, în minim de timp și cu maxim de exactitate, eliminând timpii de așteptare și incertitudin ea informațiilor □ cetățenii localității și celelalte categorii interesate – se ofera posibilitate a de a fi informati în mod transparent și în timp real asupra activităților și deciziilor Primăriei, vor obține orice informație mai rapid iar solicitările				
--	--	---	--	---	--	--	--	--	--

				Rezultat 5.1: Documente de analiza de bussines Rezultat 5.2: Infrastructura hardware si legatura la internet functionala Rezultat 5.3: Sistemul Informatic Integrat dezvoltat si functional Rezultat 5.4: Raportul de testare fara nici un element ramas nerezolvat; Proces verbal de acceptanta Rezultat 5.5: Sistemul Informatic Integrat la nivelul finalizat . A6: Instruire Rezultat 6 Instruirea personalului primăriei Activitatea de instruire va avea urmatoarele	lor vor putea fi rezolvate fără întârzieri.				
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

				rezultate: SA 6.1 Realizare materiale si programa de curs Rezultat 6.1: Materialele de curs livrabile, o programa de curs SA 6.2 Cursuri de administrare Rezultat 6.2 In urma cursurilor de admnistrare vor fi instruiti 2 adminstratori care vor gestionat aplicatiile care vor fi implementate si utilizate in cadrul Primariei prin prezentul proiect. SA 6.3 Cursuri de utilizare Rezultat 6.3 In urma cursurilor de utilizare vor fi instruiti utilizatorii pe aplicatiile implementate si utilizate in departamentele in care acestia					
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

				isi desfasoara activitatea Dupa finalizarea acestei activități angajații primăriei din fața stațiilor de lucru trebuie să știe să folosească aplicațiile specifice ale proiectului pentru compartimentul respectiv. A7: Auditul proiectului Rezultat 7: Raportul final de audit al proiectului – disponibil la finantator, beneficiar si auditor extern dupa finalizarea implementarii proiectului.					
3.	Eficientizarea procesului administrativ din Comuna Baia de Criș (Se are în vedere depunerea unui proiect sau a mai	Eficientizarea administrației publice locale a Comunei Baia de Criș în beneficiul socio-economic al cetățenilor. Creșterea	Managementul proiectului Organizarea si desfasurarea achizitiei publice prin proceduri de achizitie publica conform legislatiei in vigoare, pentru echipa de proiect Achizitia resurselor materialelor aferente echipei de proiect Achizitia materialelor de	1. Personal din APL, participanți la modulele de training. Plan de Perfecționare finalizat la nivelul	Aparatul propriu al Primarului, alte structuri, servicii, din subordinea Consiliului Local.	Comuna Baia de Criș	- APL –uri - ONG-uri	2014 – 2018 (18 luni/proiect)	Total general estimativ: 200.000 Euro Buget local Fonduri

	multor proiecte pentru eficientizarea procesului administrativ și capacitate administrativă.)	capacității instituționale și administrative a Comunei Baia de Criș prin dezvoltarea și îmbunătățirea competențelor resurselor umane din administrația publică locală a Comunei Baia de Criș prin participarea la module de pregătire a personalului. Obiective specifice: 1. Dezvoltarea capacității strategice de formulare și implementare de politici publice locale la nivelul Primăriei Comunei Baia de Criș. 2. Creșterea încrederii cetățeanului prin îmbunătățirea serviciilor de liniște și ordine publică. 3. Îmbunătățirea abilităților de comunicare la nivelul tuturor compartimentelor	informare si materiale vizuale Conferința de presă pentru lansarea proiectului - analiză pentru determinarea nevoilor de training al aparatului propriu - evaluarea nevoilor de resurse umane, a lipsurilor de competențe si a soluțiilor inovatoare pentru echilibrarea raportului între viața profesională si cea personală a funcționarilor publici care lucrează în administrația locală Baia de Criș - dezvoltarea de programe/participare la programe de formare profesională specifice (managementul și resursele umane, achiziții publice, serviciile sociale, management și elaborare proiecte, etc.) Achiziția cursurilor de formare Adaptarea nevoilor de perfectionare Adaptare curriculum Implementarea sesiunilor de perfectionare Rapoarte intermediare si finale de evaluare a cursurilor si a formatorilor Rapoarte tehnice de progres trimestriale Intocmirea de cereri de rambursare a cheltuielilor Achiziția serviciilor de audit Auditul proiectului	administrației 2. Creștere în proporție de 25% a eficienței la locul de muncă. Ulterior implementării activităților de perfecționare, se va monitoriza indicele de succes al acestora prin evaluarea eficienței la locul de muncă. 3. Îmbunătățirea cu 50% a cunoștințelor și a deprinderilor practice. Cursurile vor viza exact aspectele în care personalul este deficitar sau în care necesită aprofundare, astfel încât prin această abordare să crească nivelul de îmbunătățire a cunoștințelor și a	Furnizorii de servicii de training și consultanță					structurale
--	---	--	---	--	---	--	--	--	--	-------------

		din cadrul administrației. 4. Îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor cu privire la legislației orizontale, a acquis-ului comunitar și a legislației europene 5. Îmbunătățirea managementului calității, al resurselor umane, Managementul instituțiilor publice și al legalității actelor administrative. 6. Creșterea eficienței utilizării calculatorului prin organizarea de cursuri ECDL.. 7. Omogenizarea echipei prin schimbul liber de idei și punerea în valoare a competențelor și abilităților personale a grupului țintă. Scopul proiectului: Creșterea eficienței organizaționale prin dezvoltarea	Conferința de finalizare a proiectului Activități de informare și comunicare Cursuri si intruiri propuse: - Dezvoltare rurală și management - Dezvoltare durabilă - Managementul instituțiilor publice, - Parteneriatul public – privat - Administrație publică locală - Planificare multianuală a investițiilor publice - Achiziții publice - Management de proiect, - Elaborarea, implementarea si monitorizarea proiectelor finanțate din instrumentele structurale, fonduri guvernamentale sau alte surse de finantare nerambursabile - Transparența decizională și liberul acces la informații de interes public - Imaginea și relațiile publice ale organizației - Contabilitate financiară și de gestiune pentru instituțiile publice, - Controlul financiar și fiscal în entitățile publice - Managementul resurselor umane din administrația publică - Managementul situațiilor de urgență - Eficiența și eficacitatea	deprinderilor practice. 4. Peste 20 de module pentru însușirea si dezvoltarea de noi abilități si aptitudini profesionale. Prin cursurile derulate, participanții își vor însuși noi abilități în domeniile de activitate în care sunt angrenați în activitatea zilnică. 5. Organizare internă îmbunătățită si însușirea de capabilități manageriale moderne, de coordonare mai eficientă a echipei și posibilitatea de dezvoltare a unei culturi a muncii în continuă perfecționare. Îmbunătățirea						
--	--	---	---	--	--	--	--	--	--	--

		abilităților și competențelor funcționarilor publici și personalului contractual din administrația publică locală a Comunei Baia de Criș în domeniile: managementului de proiect și al accesului la fondurile europene, elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă (guvernamentale, UE sau alte fonduri) achiziții publice, licitare și contractare proiecte, relații publice și comunicare, ECDL, limbi străine, în baza unui plan coerent de instruire prin participarea la module de pregătire la domeniile mai sus menționate, astfel sprijinind îmbunătățirile de structură și proces	auditului intern pentru entitățile publice - Controlul legalității actelor administrative prin contenciosul administrativ - Sisteme de management al calității în administrația publică - Comunicare Planificare strategică pentru instituțiile publice - Limba engleză - aplicații pentru administrația publică - E.C.D.L. (modulul III MS Word) - E.C.D.L. (modulul IV MS Excel) - E.C.D.L. (modulul V MS Acces) - E.C.D.L. (modulul VI MS PowerPoint) - Norme de conduită profesională a politistului comunitar - Acquisul comunitar și legislația comunitară orizontală - Managementul spațiilor verzi din punct de vedere al protecției mediului - Alte cursuri, intrări și module de formare identificate ca fiind prioritare la nivelul administrației locale	nivelului de cunoștințe și eficientizarea procesului administrativ va permite și atingerea unui nivel îmbunătățit de organizare internă. Promovarea practicii utilizării indicatorilor de performanță în procesul formulării și implementării politicilor publice în administrația publică locală, cu scopul de a sprijini evaluarea constantă a activității proprii instituției sau în raport cu alte autorități publice locale. Prin procesul de evaluare propus este vizată nevoia de conștientizare la nivelul						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		ale administrației publice locale din Comuna Baia de Criș.		adminstrației de a utiliza indicatori de performanță în activitatea pe care o desfășoară. De asemenea, va rezulta și o metodologie generală de monitorizare și evaluare a performanței care să poată fi ulterior adaptată nevoilor fiecărei direcții, serviciu, compartiment sau birou. Resurse umane competente Aparat propriu dezvoltat Capacitate ridicată de absorbție a fondurilor europene Instruirea resurselor umane, va asigura nivelul de absorbție corespunzător și						
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

				implementarea eficientă a proiectelor finanțate din instrumentele structurale					
4.	Structuri de informare, asistență, sprijin și suport la nivelul administrației publice pentru dezvoltare rurală (informare și asistență pentru elaborarea și implementarea proiectelor cu fonduri europene la nivelul comunei Baia de Criș și a altor comune partenere)	- Îmbunătățirea managementului instrumentelor structurale la nivelul Comunei Baia de Criș (simplificarea și îmbunătățirea accesului la fonduri europene) - Crearea de noi structuri la nivelul administrațiilor publice locale implicate în proiect (Centre de Informare), care să susțină optimizarea strategiilor de informare a comunității locale și transparența actului administrativ; - Creșterea capacității autorității publice de a atrage și gestiona finanțări externe, - Crearea unei structuri parteneriale zonale în care să fie	A1. Organizarea echipei de management a proiectului A2. Achiziții publice A3. Lansarea proiectului A4. Înființarea unui Centru de Informare Zonală (CIZ) și a minim 3 Centre de informare Locală (CIL) A4.1 Încheierea contractelor de achiziție de bunuri și servicii A4.2 Amenajarea spațiilor și dotarea acestora cu mobilier, aparatură, software legislativ, materiale tipărite, consumabile, conectare la internet A5. Crearea site-urilor de prezentare A6. Selectarea grupului țintă A6.1 Identificarea personalului administrației publice inclus în grupul țintă A6.2 Organizarea grupelor mixte pentru formare A7. Formarea beneficiarilor A8. Lansarea și asigurarea accesului public la CIZ și CIL A9. Conferință de presă A10 Desfășurarea în spațiile amenajate a programului de audiențe și a altor activități de consultare a comunității locale A11. Seminar de informare și schimb de experiență	Proiectul va produce schimbări în capacitatea administrațiilor publice locale partenere implicate în proiect în calitate de aplicant și respectiv parteneri, de a crește randamentul serviciilor publice și eficacitatea organizațională, prin dezvoltarea resurselor umane proprii și prin punerea la dispoziția propriilor angajați și a comunității locale a unor resurse de informare și formare.	Grupul țintă al prezentului proiect îl reprezintă personal, angajați ai administrațiilor publice locale implicate în proiect în calitate de aplicant și respectiv administrații publice partenere.	Comuna Baia de Criș	- APL-uri - ONG-uri	2015 – 2020	Total general estimativ: 800.000 Euro Buget local Fonduri structurale

		incluse autorități publice locale, prin implicarea acestora în acțiuni comune (activități de formare, seminarii, conferințe) și prin crearea și valorificarea unui sistem informatic de comunicare interinstituțională (portal și forum electronic). Scopul proiectului: - Dezvoltarea capacității autorităților administrației publice locale incluse în proiect de a oferi servicii de calitate cetățenilor, prin creșterea competitivității resurselor umane proprii implicate în programe de formare și prin crearea și dezvoltarea unor centre de resurse ca structuri de dezvoltare instituțională și comunitară.	A12. Monitorizarea și evaluarea internă a proiectului A13. Audit extern		de informare fizice și electronice din cadrul centrelor de informare create, precum și de serviciile, optimizate pe care le oferă angajații administrației publice, în urma abilitării în domeniul utilizării noilor tehnologii informaționale și a implementării proiectelor de finanțare.					
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

5.	Dezvoltare locală și performanță în administrație - instruire dedicată și certificarea specialiștilor în domenii-cheie pentru atragerea de finanțări, implementarea de proiecte, stagii de pregătire externă.	Creșterea capacității administrative și instituționale a Comunei Baia de Criș și altor comne din județul Hunedoara în activitatea de elaborare și implementare de proiecte și atragerea de finanțări cu fonduri europene. Stagii de pregătire și schimb de experiență externă în spațiul european.	Management de proiect și monitorizare Achiziții publice: servicii formare; servicii consultanță în management; servicii organizare evenimente; servicii publicitate și PR; achiziții echipamente periferice, consumabile, etc. Conferințe de lansare a proiectului Cercetarea zonei-țintă: nevoi punctuale de formare, interes participare la instruire și oportunitate includere în Programul de evaluare în vederea validării competențelor Stagii de experiență externă privind dezvoltarea rurală, în cadrul altor unități administrative din spațiul european. Raport de evaluare a situației din zona-țintă și recomandări privind conținutul și organizarea procesului de formare, interes pentru participarea la acțiunile de formare și evaluare, identificare potențiali membri Rețea județeană Adaptarea suporturilor de curs la cerințele beneficiarilor Creare și funcționare Rețea județeană a specialiștilor din administrația publică în elaborarea, implementarea și monitorizarea proiectelor	R1. Asigurarea relevanței acțiunilor de formare din proiect în raport cu cerințele punctuale ale grupului-țintă R2. Program de instruire dedicată și de certificare a specialiștilor în domenii-cheie pentru atragerea de finanțări și implementarea de proiecte: management de proiect și achiziții publice - pentru personalul administrației publice din zona-țintă R3. Asigurarea coeziunii la nivelul grupului-țintă și a proprietății beneficiarilor asupra rezultatelor proiectului - Rețea județeană a specialiștilor din	Grupul-țintă al proiectului este alcătuit din personalul de specialitate din cadrul instituțiilor administrației publice locale (APL) parteneri din mediul rural (comune), județul Hunedoara	Comuna Baia de Criș	- APL –uri - ONG-uri	2015 – 2017	Total general estimativ: 160.000 Euro Buget local Fonduri structurale
----	--	--	--	--	--	---------------------	-------------------------	-------------	---

				maximă vizibilitate - Management de proiect și monitorizare performante; - Prezența publicului și presei la evenimentele publice ale proiectului. R6. Stagii de expertiză și schimb de experiență în dezvoltare rurală, la nivelul altor administrații publice locale din spațiul european					
6.	Consolidarea capacității administrative a Comunei Baia de Criș și elaborarea strategiei de dezvoltare locală a pentru perioada 2021-2027.	Creșterea calității deciziilor în administrația publică locală, prin dezvoltarea competențelor în formularea de politici publice, de planificare strategică și de dezvoltare de parteneriate interinstituționale	- Management de proiect și monitorizare - Achiziții publice: servicii formare; servicii de consultanță pentru elaborarea strategiei de dezvoltare 2021 – 2027; servicii consultanță în management; servicii organizare evenimente; servicii publicitate și PR; etc. - Conferințe de lansare a proiectului - Instruirea personalului administrației locale în domeniul	Personal instruit în domeniul planificării strategice, formulării de politici publice, dezvoltării de parteneriate Stagii de experiență efectuate (intern și extern)	Grupul-țintă al proiectului este alcătuit din personalul de specialitate din cadrul aparatului propriu și serviciile din subordinea Consiliului Local,	Comuna Baia de Criș	- ONG-uri	2018 – 2020	Total general estimativ: 60.000 Euro Buget local Fonduri structurale

			planificării strategice, formulării de politici publice, dezvoltării de parteneriate - Stagii privind schimbul de experiență în elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală (intern și extern) - Elaborarea strategiei de dezvoltare a pentru perioada 2021-2027 - Dezvoltarea unui portofoliu de proiecte prioritare "Manual de bune practici în administrația publică: elaborarea și implementarea și monitorizarea strategiilor de dezvoltare rurală" Conferință de închidere și evaluare finală Audit	Strategia de dezvoltare locală a Comunei Baia de Criș pentru perioada 2021-2027, elaborată și aprobată de Consiliul Local	cetățeni, operatori economici și alte organisme din cadrul Comunei.				
7.	Îmbunătățirea sistemului de management al calității la nivelul primăriei comunei Baia de Criș (ISO 9001:2008)	Continuarea implementării reformei administrației publice în domeniul descentralizării și deconcentrării în general și a serviciilor publice în particular, prin crearea unor abilități la nivelul de decizie cel mai apropiat de cetățeni. Acest obiectiv contribuie la îmbunătățirea	Managementul proiectului; Promovarea proiectului; Evaluarea inițială a sistemului actual de furnizare a serviciilor publice; Implementarea Sistemului de Management al Calității în administrația publică locală – Certificare ISO 9001:2008; Reorganizarea instituțională a Primăriei Comunei Baia de Criș, conform standardului ISO 9001:2008 ; Evaluare, audit și raportare.	1. Proiectul are ca rezultat principal un sistem de management al calității elaborat, adoptat, implementat și certificat la nivelul Primăriei Comunei Baia de Criș. Acest sistem vizează pe termen lung, îmbunătățirea continuă a	Angajați ai Primăriei – aparatul de specialitate al primarului și personal din cadrul serviciilor din subordinea consiliului local. Demnitarii publici și personalul cu funcții	Comuna Baia de Criș	- ONG-uri	2014 – 2017	Total general estimativ: 80.000 Euro Buget local Fonduri structurale

		calității și eficienței furnizării serviciilor publice la nivelul administrației publice locale din România, prin furnizarea unor servicii de calitate la nivelul primăriei și consiliului local al Comunei Baia de Criș. Scopul proiectului: Îmbunătățirea furnizării de servicii publice la nivelul Comunei Baia de Criș, prin implementarea acestuia și menținerea permanentă a sistemului de management al calității ISO 9001:2008 pentru serviciile publice oferite de primărie și prin formarea corespunzătoare a angajaților instituției.		rezultatelor prin concentrarea asupra cetățenilor și cerințelor a tuturor celorlalte grupuri interesate . 2. În termeni de îmbunătățire a situației grupului țintă, proiectul are următoarele rezultate: - 100% din grupul țintă – și-au îmbunătățit cu minim 50% cunoștințele și abilitățile în domenii majore legate de eficientizarea serviciilor publice și buna guvernare (politici publice, planificare strategică, managementul resurselor umane, management financiar, achiziții publice, dezvoltare de parteneriate) – acest rezultat	de conducere.					
--	--	---	--	--	---------------	--	--	--	--	--

				va fi determinat în urma unor chestionare de evaluare a cunoștințelor înainte și după fiecare modul de formare; - 100% din grupul țintă – ca urmare a instituirii, prin Sistemul de Management al Calității, a unui cadru clar de desfășurare a atribuțiilor- vor fi mai responsabili și mai implicați la locul de muncă, mai motivați pentru calitate în activitatea desfășurată;					
8.	Revizuirea și dezvoltarea sistemul de control intern și managerial la nivelul Primăriei Comunei Baia de Criș	Întărirea responsabilității manageriale în sectorul public și a capacității administrative de a implementa sisteme de management/control, în concordanță cu principiile de bună practică, acceptate pe plan	Revizuire și dezvoltare sistem control intern/managerial care vizează ansamblul de elemente implementate de către responsabilii de la toate nivelurile Primăriei Baia de Criș, pentru a deține controlul asupra funcționării activităților instituției, în raport cu obiectivele fixate.	Implementarea standardelor de control intern/managerial urmărește să aducă o serie de beneficii Primăriei Comunei Baia de Criș, printre care: o mai bună folosire a resurselor și	Angajați ai Primăriei – aparatul de specialitate al primarului și personal din cadrul serviciilor din subordinea consiliului local.	Comuna Baia de Criș	- ONG-uri	2018 – 2020	Total general estimativ: 40.000 Euro Buget local Fonduri structurale

		internațional. Dezvoltare sistem de monitorizare și evaluare a modului de furnizare a serviciilor publice. Eficientizarea transparenței și integrității la nivelul Comunei Baia de Criș Identificarea posibilităților privind creșterea gradului de conștientizare și a responsabilității ordonatorului principal de credite în implementarea standardelor de control intern. Proiectul va fi elaborat conform OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control		corelarea cu obiectivele instituției; un grad crescut de transparență față de cetățeni, prin publicarea pe site-ul instituției a modului de utilizare a banilor publici; flux informațional îmbunătățit (cu accent pe circuitul documentelor); monitorizarea continuă a performanțelor instituției publice; identificarea și gestionarea riscurilor privind funcționarea instituției; standardizarea și o mai mare predictibilitate a acțiunilor; responsabilizarea managementului și a personalului de execuție.	Demnitarii publici și personalul cu funcții de conducere.				
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

		intern/managerial, republicat cât și a legislației care va fi în vigoare la momentul elaborării și implementării proiectului.							
9.	Dezvoltare sistem integrat de cadastru și carte funciară la nivelul Comunei Baia de Criș	Dezvoltarea activităților de planificare strategică și operațională prin politici publice, reglementare și dezvoltarea unui sistem informatic și managerial privind sistemul cadastral la nivelul comunei.	- Managementul proiectului - Achiziții publice servicii - Dezvoltare sistem informatic și managerial privind sistemul cadastral la nivelul comunei - Activități de intabulare a proprietăților publice de către Primăria comunei Baia de Criș. - Auditare finală proiect	Sistem integrat de cadastru li carte funciară implementat la nivelul Primăriei Comunei Baia de Criș Informații corecte și complete privind proprietatea unității administrativ-teritoriale – Comuna Baia de Criș, suprafața, harta infrastructurii de utilități publice (ex: stâlpi de înaltă tensiune, rețele de apă, rețele electrice, conducte subterane de gaz, apă, canal etc.) situația proprietăților în	UAT Comuna Baia de Criș	Comuna Baia de Criș	- ONG-uri	2016 – 2020	Total general estimativ: 360.000 Euro Buget local Fonduri structurale

				litigiu etc. Intabularea proprietăților publice de către autoritatea publice locale. Susținerea procesului de înregistrare masivă a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară. Evidența corectă și completă a tuturor proprietăților imobiliare va avea consecințe pozitive multiple, dintre care putem enumera: facilitarea exproprierii rapide a terenurilor vizate de lucrări de investiții, reducerea birocrației și impozitarea corectă a terenurilor, evidențierea					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				domeniului public/privat a unității administrativ-teritoriale și al statului român, rezolvarea problemelor legate de actele de identitate, punerea în aplicare a politicilor de comasare a terenurilor în vederea unei mai bune administrări prin programe de dezvoltare, reducerea semnificativă a numărului de litigii având ca obiect regimul juridic al terenurilor. Odată cu realizarea unei evidențe corecte și complete a tuturor proprietăților imobiliare, se vor crea premisele pentru accesul					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				rapid și eficientizat al Comunei Baia de Criș la informații actualizate referitor la imobile, deținători, regimul juridic, oportunitățile de impozitare. Prin aceasta, se va obține un grad superior de înțelegere, monitorizare și gestionare a informațiilor și parametrilor relevanți pentru sprijinirea procesului de stabilire a taxelor datorate de către contribuabili în aria de competență a administrației publice locale, Comuna Baia de Criș. De asemenea, înregistrarea tuturor imobilelor în sistemul integrat de					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				cadastru și carte funciară va permite trasarea de corelări între parametrii geo- spațiali locali, de natură să sprijine înțelegerea și simularea de scenarii tehnico- economice capabile să producă o creștere a valorii prezente și viitoare a taxelor încasate pe diverse tranche valorice si zonale, precum și asupra necesităților de adaptare a serviciilor publice oferite în multiple domenii (transport, canalizare, alimentare cu apă etc.).					
10.	Dezvoltare serviciu și sistem de management	Promovarea adaptării la schimbările	- Management proiect - Achizitii publice - Dotări echipamente, utilaje,	- Implementare serviciu și sistem de	UAT Comuna Baia de	Comuna Baia de Criș	- APL-uri - ISU Hunedoar	2016 – 2020	Total general estimativ:

	integrat al situațiilor de urgență	climatice, prevenirea și managementul riscurilor Consolidarea capacității de management a Primăriei Comunei Baia de Criș în gestionarea situațiilor de risc și urgențe de pe raza comunei Promovarea integrării măsurilor necesare adaptării și prevenirea riscurilor în politicile locale sectoriale, inclusiv modificarea normelor tehnice; Creșterea rezilienței infrastructurii și serviciilor în ceea ce privește riscurile naturale și adaptarea la schimbările climatice (reabilitarea infrastructurii vechi, eroziunea costală, investiții preventive, protecția împotriva inundațiilor pe râuri sau alte structuri specifice ingineriei civile sau măsuri de	autoutilitare, sisteme informatice, etc. - Dezvoltare serviciu și sistem de management integrat al situațiilor de urgență la nivelul Comunei Baia de Criș - Elaborarea hărților de risc de pe raza comunei - Dezvoltare centru reacție rapidă pentru managementul inundațiilor și incendiilor - Activitatea de cercetare-dezvoltare - Gestionarea Situațiilor de Urgență: prevenirea dezastrelor , prevenirea incendiilor și inundațiilor, Informarea preventivă, prevenirea epidemiilor, pregătirea profesioniștilor și protecția populației, alarmarea populației, adăpostire , pregătire servicii voluntare și private , asigurări la dezastre - Activități de promovare - Auditare finala proiect	management integrat al situațiilor de urgență la nivelul Comunei Baia de Criș	Criș		a - ONG-uri (Se are în vedere depunere a unui proiect în parteneriat cu alte unități administrative teritoriale)		1.800.000 Euro Buget local Fonduri structurale
--	------------------------------------	---	--	---	------	--	--	--	--

		genul spațiilor verzi în zonele urbane; Investițiile în prevenirea riscurilor și măsuri de management al riscurilor - Consolidarea capacității administrației, cu accent pe evaluarea economică și aptitudini tehnice (dezvoltarea de infrastructură de pregătire și programe, unelte și metodologii), pentru proiectarea și implementarea planurilor de prevenire a riscurilor, inclusiv cartografierea și evaluarea riscurilor, planuri de management a riscului; <u>elaborarea hărților de risc</u> - Eficientizarea activităților de prevenire a riscului la inundații și incendii cu concentrarea pe măsurile soft și de ecosistem; - Înființare centru							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		de reacție rapidă pentru managementul inundațiilor și incendiilor; - Implementarea de măsuri de mediu în agricultură cu înclinație spre prevenirea și managementul riscului și prevenirea riscului de incendiu la păduri și restaurarea acestora.							
11.	Reactulizare Plan Urbanistic General (PUG) al Comunei Baia de Criș	Dezvoltare unitate administrativ teritorială	Reactulizare PUG, în funcție de direcțiile de dezvoltare a Comunei Baia de Criș	Îmbunătățirea calitatii vieții locuitorilor	Comuna Baia de Criș	Primăria comunei Baia de Criș	-	2014 – 2015	Total General: 40.000 Euro Buget local Fonduri guvernamentale Fonduri structurale

III.3.5 Social și Resurse Umane.

Scopul acestei intervenții este de a contribui la dezvoltarea resurselor umane ale comunei Baia de Criș prin încurajarea formării profesionale în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere, conectarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii; creșterea calității vieții persoanelor marginalizate social sau aflate în stare de vulnerabilitate prin implementarea unor proiecte într-un cadru partenerial eficient administrație publică – societate civilă.

III.3.5.1 Social și resurse umane, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Promovarea culturii antreprenoriale, formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității, dezvoltarea parteneriatului și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali	Promovarea culturii antreprenoriale, flexibilității și adaptabilității prin sprijinirea competenței, pregătirii profesionale și adaptabilității forței de muncă și întreprinderilor	- activități de instruire și consultanță	- abilități manageriale dezvoltate - servicii de sprijin pentru demararea unei afaceri furnizate - sprijinirea instruirii în noi tehnologii - planuri de acțiune pentru dezvoltarea parteneriatelor	Forța de muncă activă sau someri	Primăria comunei Baia de Criș Agenți economici ONG-uri	Parteneriat public privat	2014-2020	Total general estimativ: 2.000.000 Euro Fonduri Structurale – POS Dezvoltarea resurselor umane Buget local
2.	Măsuri active de ocupare a forței de muncă	Crearea de noi locuri de muncă	- crearea de noi locuri de muncă în domeniul gospodăriei comunale	30 locuri de muncă temporară, anual	Someri	Primăria comunei Baia de Criș	AJO FM	2014-2020	Total general estimativ: 50.000 euro/anual Fonduri Structurale – POS Dezvoltarea resurselor umane Bugetul local, aprox. 6.000 euro anual

3.	Program de instruire și formare profesională continuă a personalului din învățământ	Creșterea randamentului școlar Îmbunătățirea calității demersului didactic	Organizarea de cursuri de formare ptr. cadrele didactice.	Cuprinderea în sistemul de formare continuă a min.80% din resursele umane din învățământ	Profesori	Primăria comunei Baia de Criș	Inspectoratul Școlar Județean Casa Corpului Didactic ONG-uri	2014 - 2020	Total general estimativ: 40.000 Euro Fonduri nerambursabile UE Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local
4.	Îmbunătățirea și perfecționarea competențelor profesionale a persoanelor adulte care activează în domeniile agriculturii, silviculturii (inclusiv proprietari de padure) și industriei agro-alimentare.	- facilitarea accesului la serviciile de formare, informare și difuzare de cunoștințe a persoanelor adulte care activează în sectoarele agro-alimentar și forestier. - dobândirea de informații și cunoștințe care să permită gospodărirea durabilă a pădurilor, transformărilor sociale cum ar fi îmbunătățirea	Acțiunile de informare și difuzare de cunoștințe și de formare profesională – inițiere, specializare și perfecționare	Peste 60% din numărul fermierilor și proprietari de padure care au terminat activitatea de pregătire profesională cu succes Creșterea economică prin productivitatea muncii	I. - fermieri și alte persoane ocupate în sectoarele agricol și forestier ; - personalul din unitățile de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere; - fermieri pentru acțiuni menite să-și restructureze	Parteneriat public - privat	Primăria Comunei Baia de Criș	2014 - 2020	Total general estimativ: 80.000 Euro Fonduri Structurale UE Ajutorul public (80% contribuție comunitară și 20% contribuție națională)

		conditiilor de viata si reducerea somajului în zonele rurale.			si sa-si modernizeze exploatarele				
					II Furnizorii actiunilor de formare profesionala: Primăria Comunei Baia de Criș, instituții private				
5.	Prevenirea creșterii numărului de persoane implicate în agricultura de subzistență	Diminuarea agriculturii de subzistență	– derularea de programe, campanii, activități de informare și conștientizare în școlile din mediul rural, în vederea familiarizării tinerilor din mediul rural cu oportunitățile oferite de piața muncii, în domenii de activitate neagricole; - furnizarea de servicii de evaluare și dezvoltare de abilități, consiliere și orientare profesională etc., în vederea motivării și creșterii șanselor tinerilor din mediul rural de a participa la cursuri de formare profesională în domenii de activitate	- nr. scăzut de exploatare de subzistență - sector economic dezvoltat	• tineri din mediul rural care au abandonat sau au părăsit de timpuriu școala, fără a obține o calificare; • tineri din mediul rural cuprinși într-o formă de învățământ; • angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectoare neagricole, din mediul rural	Primăria Comunei Baia de Criș	Inspectoratul Scolar al județului Hunedoara	2014 - 2020	Total general estimativ: 5.000 Euro/anual Fonduri Structurale UE Buget local

			neagricole; –dezvoltarea de parteneriate durabile între școli, agenți economici din regiune, artizani locali, etc. pentru organizarea de stagii de practică, tabere de creație destinate revitalizării meseriilor și artelor tradiționale etc.)						
6.	Dezvoltarea resurselor umane din comuna Baia de Criș, cursuri de perfecționare, calificare și recalificare în funcție de piața forței de muncă muncii	Acțiuni de sensibilizare și îndrumare care să asigure dezvoltarea resurselor umane în mediul rural Cursuri și instruiți, perfecționare, calificare și recalificare	– derularea de campanii, activități de informare, conștientizare, motivare și consiliere a persoanelor ocupate în agricultura de subzistență privind oportunitățile de angajare în alte domenii de activitate neagricole ; – derularea de campanii de conștientizare, promovare și sprijinire a angajării în activități neagricole a femeilor din mediul rural ocupate în agricultura de subzistență; – derularea de programe, campanii, activități de	- minim o campanie organizată anual - minim 3 seminarii/sesiuni de instruire organizate anual - minim 200 de persoane participante la evenimente. - resurse umane dezvoltate	- persoane ocupate în agricultura de subzistență - angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectorul agricol. - șomeri - persoane defavorizate, etc.	Primăria Comunei Baia de Criș	- societăți consultantță resurse emane	2014 - 2020	Total general estimativ: 1.800.000 euro Fonduri Structurale UE POSDRU Buget local

			conștientizare, motivare, consiliere adresate persoanelor din mediul rural implicate în activități economice neagricole pentru asigurarea participării lor la activități de dezvoltare profesională, pentru creșterea competitivității, productivității, a calității serviciilor furnizate, adaptarea la nevoile și evoluția pieței locale etc.; – derularea de campanii de conștientizare la nivelul angajaților și angajatorilor din mediul rural, pentru transformarea muncii „la negru” în forme legale de angajare în scopul creșterii șanselor dezvoltării resurselor umane;						
7.	Calificarea/recalificarea, instruirea și perfecționarea persoanelor ocupate în agricultura de	Acțiuni de formare destinate reducerii numărului de persoane ocupate în agricultura de subzistență și implicare în alte	– calificarea sau recalificarea populației din mediul rural ocupate în agricultura de subzistență, inclusiv ca rezultat al	- minim 5 cursuri organizate anual - minim 75 de beneficiari anual - persoane calificate, recalificate și	- persoane necalificate sau care au o calificare ce nu mai corespunde necesităților	Primăria Comunei Baia de Criș	- furnizori de servicii de calificare/recalificare, instruire și perfecționare acreditați.	2014 - 2020	Total general estimativ: 20.000 Euro/anual Fonduri

	subzistență	domenii neagricole	procesului de restructurare industrială, în domenii cerute pe piața locală sau regională: construcții, turism și servicii adiacente, meșteșuguri specifice, servicii sociale sau de sănătate, protecția mediului, tehnologia informației/ telecomunicații etc.; – instruirea/perfecționarea resurselor umane din mediul rural implicate în activități economice neagricole, pentru asigurarea sustenabilității pe termen lung a locurilor de muncă existente deja în mediul rural.	instruite în alte domenii decât cel agricol	actuale		- societăți consultanță resurse emane		Structurale UE Buget local
8.	Dezvoltarea capacității serviciului de asistență socială - Primăria comunei Baia de Criș	Facilitarea și dezvoltarea serviciului de teren și a anchetelor sociale la domiciliul solicitanților de ajutor social	- elaborare plan de dezvoltare a serviciului de asistență socială - dezvoltarea compartimentului de asistență socială prin angajare personal de specialitate/asistenți sociali. - formare/dezvoltare personal prim	- serviciu de asistență socială dezvoltat	- persoane beneficiari de ajutor social sau a altor servicii sociale.	Primăria Comunei Baia de Criș	-	2014 - 2020	Total general estimativ: 20.000 euro Fonduri Structurale UE Buget local

			participarea la cursuri de specialitate - achiziționarea vehicul pentru anchete și serviciile sociale de teren - identificare și elaborare proiecte de finanțare pentru dezvoltarea capacității serviciului de asistență socială.						
9.	Dezvoltarea pieței muncii în comuna Baia de Criș	Acțiuni de asistență a populației din mediul rural aflate în căutarea unui loc de muncă în sectoare neagricole - consiliere, și sprijin în găsirea unui loc de muncă, servicii de plasament, job-club în mediul rural, târguri de job orientate etc.	• acordarea de burse tinerilor din mediul rural care au părăsit școala de timpuriu pentru continuarea școlii și obținerea unei calificări; • crearea unor ateliere de practică în cadrul școlilor din comuna Baia de Criș; • organizarea unor module de practică a elevilor din mediul rural în cadrul agenților economici din regiune, stagii de practică, tabere de creație; • activități de informare, conștientizare, orientare, consiliere, motivare, activare, asistență pentru	• tineri din mediul rural care au abandonat sau au părăsit de timpuriu școala, fără a obține o calificare; • tineri din mediul rural cuprinși într-o formă de învățământ; • adulți ocupați în agricultura de subsistență; • angajatori, lucrători pe cont propriu și angajați din sectoare neagricole, din mediul rural.	- burse acordate tinerilor pentru continuarea școlii și obținerea unei calificări - minim un atelier de practică înființat - minim 5 stagii de practică organizate anual - organizare a minim 5 burse de locuri de muncă anual - studiu elaborat privind piața muncii în	Primăria Comunei Baia de Criș	- furnizori de servicii de calificare/recalificare, instruire și perfecționare acreditați. - societăți consultantță resurse emane	2014 - 2020	Total general estimativ: 20.000 Euro/anual Fonduri Structurale UE Buget local

			găsirea unui loc de muncă, promovare în mediul rural; • elaborarea de analize și prognoze privind piața muncii în comuna Baia de Criș; • dezvoltarea de curricule adresate formării profesionale a populației ocupate în agricultura de subzistență, respectiv instruirii/perfecționării resurselor umane din mediul rural ocupate în sectoare neagricole;		comuna Baia de Criș				
10.	Reducerea șomajului în Comuna Baia de Criș – „Fii activ pe piața muncii”	Reducerea șomajului în Comuna Baia de Criș prin dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare a locurilor de muncă prin acțiuni preventive și corective" Proiectul "va investi în capitalul uman, îl va face mai competitiv pe piața muncii, dar va facilita și accesul unui număr de persoane, sprijinind dezvoltarea competențelor	Managementul proiectului Proceduri de achiziție publică Activități de promovare proiect Programe de formare Implementarea de programe integrate în rândul șomerilor, evaluarea și certificarea acestora, monitorizarea grupului țintă pe o perioadă de șase luni în vederea angajării, formarea profesională a șomerilor din municipiu, stimularea participării acestora la programe integrate	Sprijinirea un număr de minim 400 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă	Minim 400 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă	Primăria comunei Baia de Criș	ONG-uri Instituții de învățământ	2015 - 218	Total general estimativ: 400.000 Euro Fonduri Structurale – POS Dezvoltarea resurselor umane Buget local

		individuale către un loc de muncă".	prin depășirea dificultăților în adaptarea la cerințele pieței muncii ori căutarea și menținerea unui loc de muncă						
--	--	-------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

III.3.6 Educație, cultură și sport

Scopul acestei intervenții este de a contribui la creșterea atractivității comunei Baia de Criș pentru locuitorii acesteia, în special pentru tineri, prin organizarea de activități educaționale, culturale și sportive adaptate grupurilor țintă. Un aspect deosebit de important este necesitatea valorificării bazei materiale existente în comună și stimularea implicării părinților în procesul educativ. Un efect indirect ar fi acela al diminuării riscului de abandon școlar și ratei infracționalității în rândul tinerilor, precum și stabilizarea tinerilor în comuna Baia de Criș.

III.3.6.1 Educație, cultură și sport, proiecte propuse:

Nr. crt.	Titlul proiectului	Obiective generale/specifice	Activități principale	Rezultate obținute (cuantificabile)	Beneficiari	Instituția responsabilă	Parteneri	Durata proiectului	Buget/Surse de finanțare
1.	Amenajare bază sportivă - stadion comunal în localitatea Baia de Criș	- dezvoltarea activităților sportive - amenajare bază și terenuri sportive pentru antrenament și competiții fotbalistice	- Studiu de fezabilitate, proiect tehnic construcție și dotări - realizare lucrări bază/club sportiv: amenajare terenuri sportive și dotare echipa de fotbal - înființarea unei asociații sportive sau societăți pentru conducerea și administrarea clubului - amenajare parcuri	-Petrecerea în mod plăcut și în siguranță a timpului liber -activități sportive dezvoltate. - terenuri sportive amenajate - bază/club sportiv amenajat și dotat corespunzător	Comunitatea locală	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public - privat	2016 - 2018	Total general estimativ: Lucrări infrastructură: 600.000 Euro Fonduri nerambursabile UE Fonduri Guvernamentale Compania Națională de Investiții (CNI) Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local Parteneriat public - privat
2.	Construire bazin de inot in comuna	- amenajare bazin de inot pentru activități sportive	- Studiu de fezabilitate, proiect tehnic construcție și dotări	-Petrecerea în mod plăcut și în siguranță a	Comunitatea locală	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public - privat	2016 - 2018	Total general estimativ:

	Baia de Criș	și de agrement (construirea unui bazin de inot pe raza comunei Baia de Criș)	- realizare lucrări și dotări bazin de înot - înființarea unei asociații sportive sau societăți pentru administrarea bazinului de înot - amenajare parcări	timpul liber -activități sportive dezvoltate. - bazin de înot amenajat și dotat corespunzător	- elevii Scolii Generale Petros				Lucrări infrastructură: 300.000 Euro Fonduri nerambursabile UE Fonduri Guvernamentale Compania Națională de Investiții (CNI) Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local Parteneriat public - privat
3.	Construire teren tenis in comuna Baia de Criș	- amenajare teren de tenis pentru diversificarea activităților sportive în comuna Baia de Criș	- Studiu de fezabilitate, proiect tehnic construcție și dotări - realizare lucrări și dotări teren de tenis - înființarea unei asociații sportive sau societăți pentru administrarea terenului de tenis - amenajare parcări	-Petrecerea în mod plăcut și în siguranță a timpului liber -activități sportive dezvoltate. - teren de tenis amenajat și dotat corespunzător	-Comunitatea locală - Elevi	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public - privat	2016 - 2018	Total general estimativ: Lucrări infrastructură: 30.000 Euro Fonduri nerambursabile UE

									Fonduri Guvernamentale Compania Națională de Investiții (CNI) Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local Parteneriat public - privat
4.	Construire și amenajare sală pentru nunți, botezuri, pomeni și/sau alte manifestări sociale în comuna Baia de Criș	- construire și amenajare sală pentru nunți, botezuri, pomeni și/sau alte manifestări sociale în comuna Baia de Criș	- Studiu de fezabilitate, proiect tehnic construcție și dotări - realizare lucrări și dotări la obiectivul de investiții - amenajare parcări	-Spațiu amenajat, funcțional și dotat pentru organizarea unor evenimente sociale.	-Comunitatea locală	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneriat public - privat	2016 - 2018	Total general estimativ: Lucrări infrastructură: 500.000 Euro Fonduri nerambursabile UE Fonduri Guvernamentale Compania Națională de Investiții (CNI)

									Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local
									Parteneriat public - privat
5.	Reabilitarea și modernizarea bazei materiale și a infrastructurii unităților de învățământ și grădinițelor din comuna Baia de Criș	Creșterea nivelului de confort al elevilor în timpul procesului de învățământ Îmbunătățirea performanțelor școlare Scăderea ratei de abandon școlar	Proiectul propune reabilitarea și modernizarea bazei materiale și a infrastructurii unităților de învățământ din satele componente a comunei Baia de Criș Elaborare Studii de Fezabilitate, Proiecte Tehnice. Licitație și atribuire lucrări. Achiziționare mobilier Renovarea/modernizarea spațiilor existente Achiziție microbuz (minim 24 de locuri) Dotarea unităților de învățământ cu tehnică de calcul, birotică, mobilier, material didactic	Creșterea nivelului de confort al elevilor și preșcolarilor în timpul procesului de învățământ Îmbunătățirea performanțelor școlare Scăderea ratei de abandon școlar	Preșcolari Elevii Cadre didactice Unități de învățământ	Primăria comunei Baia de Criș	Parteneri privăți Inspectoratul Școlar Județean Lucrările vor fi contractate	2014 - 2020	Total general estimativ: 800.000 Euro Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local Fonduri nerambursabi le UE
6.	Evenimente cultural artistice și sportive	Angrenarea și participarea cetățenilor la activități cultural artistice și sportive	Organizare și dezvoltare periodică de programe și acțiuni cultural - artistice în comuna Baia de Criș, serbări tradiționale: (nedei și manifestări	Activități cultural artistice, educative și sportive organizate pe raza comunei	Comunitatea locală	Primăria comuna Baia de Criș	Parteneriat public - privat	2014 - 2020	Total general estimativ: 120.000 Euro/an

			socio-culturale, sărbători de iarnă, sărbătorile comunei, etc.)	Baia de Criș					Primăria comunei Baia de Criș – bugetul local Fonduri nerambursabile UE Parteneriat public privat Donații, sponsorizări, etc.
7.	Reabilitare și dotare Cămine Culturale din satele aparținătoare comunei Baia de Criș (LUNCA, CARASTAU, RISCA)	Scopul proiectului este creșterea calității vieții culturale în mediul rural – comuna Baia de Criș, prin reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și dotarea așezămintelor culturale. Obiectivele specifice: - întărirea rolului așezămintelor culturale și posibilitatea ca acestea să devină centre comunitare de acces la informație și cultura în	Elaborare studii de fezabilitate, proiecte tehnice. Contractare și execuție lucrări, dotări: a) reabilitarea și modernizarea așezămintelor culturale b) dotarea așezămintelor culturale	Cămine culturale reabilite și modernizate în satele componente a comunei Baia de Criș	Locuitorii întregii unități administrative teritoriale a comunei Baia de Criș	Primăria Baia de Criș	ONG-uri	2014-2020	Total general estimativ: 400.000 Euro Fonduri Guvernamentale Compania Națională de Investiții (CNI) Programul național de reabilitare, modernizare și dotare a așezămintelor culturale Fonduri Structurale

		comuna Baia de Criș - întărirea coeziunii sociale, diversificarea ofertei culturale si creșterea gradului de acces si de participare a comunităților rurale la viața culturală.							Buget Local
8.	Construire și dotare cămin cultural în localitatea Baia de Criș	Scopul proiectului este creșterea calității vieții culturale în mediul rural – comuna Baia de Criș, prin reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale si dotarea așezămintelor culturale. Obiectivele specifice: - întărirea rolului așezămintelor culturale si posibilitatea ca acestea sa devina centre comunitare de acces la informație si cultura în comuna Baia de Criș - întărirea coeziunii sociale,	Elaborare studii de fezabilitate, proiecte tehnice. Contractare si execuție lucrări, dotări: a) Construire și dotare cămin cultural în localitatea Baia de Criș	Cămin cultural în localitatea Baia de Criș, construit și dotat la standarde	Locuitorii întregii unitati administrative teritoriale a comunei Baia de Criș	Primăria Baia de Criș	ONG-uri	2014-2020	Total general estimativ: 500.000 Euro Fonduri Guvernamentale Compania Națională de Investiții (CNI) Programul național de reabilitare, modernizare și dotare a așezămintelor culturale Fonduri Structurale Buget Local

		diversificarea ofertei culturale si creșterea gradului de acces si de participare a comunităților rurale la viața culturală.							
9.	Protejarea patrimoniului cultural de interes local al Comunei Baia de Criș - Reabilitare lăcaș de cult.	Restaurarea, consolidarea si conservarea obiectivelor de patrimoniu	Elaborare studii de fezabilitate, proiect tehnic Contractare si execuție lucrări de amenajare, Amenajări peisagistice pentru evidențierea obiectivului reabilitat Construcția utilităților anexe (parcaj, grup sanitar, reclame și indicatoare);	Reabilitare/modernizare biserici/lăcașe de cult	Locuitorii comunei Baia de Criș	Primăria Comunei Baia de Criș	Directia Judeteana de Cultura si Culte ONG-uri	2014 - 2020	Total general estimativ: 600.000 Euro Fonduri Structurale Buget Local Donatii/sponsorizări
10.	Înfrățiri/colabări/consolidări parteneriate între comuna Baia de Criș și alte unități administrative teritoriale din spațiul UE	Dezvoltarea parteneriatelor culturale și de dezvoltare locală între comuna Baia de Criș și alte unități administrative teritoriale din spațiul UE. Identificarea posibilităților de înfrățire și/sau colaborări Dezvoltarea de acțiuni și proiecte comune	- Studiu privind oportunitățile de înfrățire a Comunei Baia de Criș - organizarea de vizite, schimburi de experiență, culturale, participarea la diferite evenimente și acțiuni în comun - elaborarea documentelor oficiale de înfrățire, încheierea și aprobarea acestora de către consiliile locale. - elaborarea de proiecte și acțiuni comune cu localitățile înfrățite	- realizarea a cel puțin a unei înfrățiri între comuna Baia de Criș și o altă localitate din spațiul UE - realizarea a cel puțin 5 acțiuni în comun - schimburi de experiență - dezvoltare locală	Comunitatea Locală	Primăria Comunei Baia de Criș	-	2014 - 2020	Total general estimativ: 100.000 Euro Fonduri Structurale Buget Local
11.	AMENAJARE SI DOTARE PARC IZVOR,	Dezvoltarea și diversificarea sportului și	Elaborare studii de fezabilitate, proiect tehnic Demarare proceduri de	Parc izvor, teren sport, popicarie, vestiare,	Locuitorii comunei Baia de Criș	Primăria Comunei Baia de Criș	Directia Judeteana de Cultura si	2014 - 2020	Total general estimativ: 150.000

	TEREN SPORT, POPICARIE, VESTIARE, IMPREJMUIRE IN COMUNA BAIA DE CRIS, JUDETUL HUNEDOARA	agrementului pe raza Comunei Baia de Criș	achiziție publică Contractare si execuție lucrări de amenajare, Amenajări peisagistice pentru evidențierea obiectivului reabilitat Recepție la finalizarea lucrărilor și dotărilor investiției	amenajate și dotate			Culte ONG-uri		Euro Fonduri Structurale Buget Local Donații/spons orizări
--	--	---	--	------------------------	--	--	----------------------	--	--

V. BUGETUL STRATEGIEI

Nr. crt.	Domeniile de intervenție:	Buget General estimativ (Euro) 2014 – 2020	Număr de proiecte propuse
1.	Infrastructură și mediu înconjurător	51.444.000	28
2.	Agricultură, dezvoltare rurală și turism	18.208.000	17
3.	Economie și mediul de afaceri	8.233.000	7
4.	Capacitate administrativă	4.540.000	11
5.	Social și resurse umane	5.320.000	10
6.	Educație, cultură și sport	4.820.000	11
	TOTAL GENERAL	92.565.000	84

VI. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Un comitet de monitorizare va fi creat pentru supravegherea implementării, monitorizării și evaluării strategiei. Comitetul de monitorizare va fi prezidat de Primarul comunei Baia de Criș și asistat de un secretariat permanent, responsabil de pregătirea documentelor pentru discuții în cadrul comitetului și pentru redactarea agendei și minuterelor reuniunilor acestuia.

Comitetul de monitorizare va reflecta principiul parteneriatului, incluzând reprezentanți ai primăriei comunei Baia de Criș și al serviciilor publice, parteneri sociali, agenți economici și organizații neguvernamentale care pot avea o contribuție eficientă la implementarea strategiei.

Comitetul de monitorizare va fi creat nu mai târziu de 3 luni de la aprobarea strategiei de către Consiliul local al comunei Baia de Criș. Comitetul de monitorizare se va întruni de cel puțin două ori pe an.

Două evaluări intermediare vor fi realizate de evaluatori independenți, contractați de Primăria Comunei Baia de Criș, în anii 2017 și 2020 pentru a verifica relevanța, eficiența, eficacitatea, utilitatea și sustenabilitatea strategiei și a oferi recomandări pentru îmbunătățirea acestora și lecții pentru viitoarele intervenții de acest gen.

” În puterea noastră, stă doar virtutea și aceasta poate fi obținută prin voință...împreună vom reuși! ”